

Plenaire 32

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

12 maart 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de rol van Vlaanderen in de campagne 'Only in Belgium' om buitenlandse investeringen aan te trekken	1
ACTUELE VRAAG van de heer Gino De Craemer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van het sociaal-economisch solidariteitspact afgesloten door de regionale werkgeversorganisaties, VBO, Unizo en UCM	4
ACTUELE VRAAG van de heer Johan Sauwens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de dreigende onrust bij de diensten van de Vlaamse overheid na het afspringen van de onderhandelingen voor een nieuw sectoraal akkoord	
ACTUELE VRAAG van de heer Marnic Demeulemeester tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de dreigende onrust bij de diensten van de Vlaamse overheid na het afspringen van de onderhandelingen voor een nieuw sectoraal akkoord	6
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het toezicht op het personeel van de vzw's uit de integratiesector	9
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheid om elektronisch te stemmen bij de verkiezingen in 2009 en de noodzakelijke ontwikkeling van een nieuw systeem	13
ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vragen van de Verenigde Naties bij de Vlaamse Wooncode	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de mogelijke schade aan het internationale imago van Vlaanderen door de vragen van de VN betreffende het eventueel discriminerende karakter van de Vlaamse Wooncode	15
ACTUELE VRAAG van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over maatregelen tegen de loon- en loopbaankloof tussen mannen en vrouwen	21
ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de kostprijs en toewijzing van een studieopdracht in het kader van het Spartacusplan van De Lijn	23

ACTUELE VRAAG van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister voor extra opvang in de bijzondere jeugdzorg	
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister voor de aanpak van de wachtlijsten in de bijzondere jeugdzorg	27
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jacky Maes, Jan Verfaillie, Marnic De Meulemeester, Dirk De Cock en Kris Van Dijck betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen – 1430 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	32
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio – 1413 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen – 1482 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	35
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio – 1413 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	40
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jacky Maes, Jan Verfaillie, Marnic De Meulemeester, Dirk De Cock en Kris Van Dijck betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen – 1430 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	40
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen – 1482 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	40
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mieke Vogels tot besluit van de op 26 februari 2008 door mevrouw Mieke Vogels in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister met betrekking tot de thuiszorg en het verzet bij lokale besturen tegen de wijzigingen van het Thuiszorgdecreet – 1574 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	40
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 26 februari 2008 door mevrouw Marijke Dillen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het opstellen van een masterplan voor de dringende nood aan bijkomende banen in de socialprofitsector – 1576 (2007-2008) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	45
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	45

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Agnes Bruyninckx, Mark Demesmaeker, Jos De Meyer, Katleen Martens, Sabine Poleyn, Frans Wymeersch: gezondheidsredenen;

Anissa Tamsamani, Luc Van den Brande: buitenslands;

Cathy Berx, Patrick Janssens: ambtsverplichtingen.

RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de CD&V-fractie zijn in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad de heer Luc Van den Brande als vast lid vervangen door de heer Ludwig Caluwé en de heer Ludwig Caluwé als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Luc Van den Brande.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2007-08, nr. 60/21*)

ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de rol van Vlaanderen in de campagne 'Only in Belgium' om buitenlandse investeringen aan te trekken

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister-president, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, enkele dagen geleden werd de campagne 'Only in Belgium' gelanceerd. De campagne werd voorgesteld door de federale premier en de drie ministers-presidenten van de gewesten. Ze zou aan bod komen in CNN, BBC World, The Economist, The Financial Times, The Bulletin en Brussels Airlines. De bedoeling is om enerzijds buitenlandse investeerders er toe aan te zetten in België te investeren, maar anderzijds om het gedeukte imago van België – na maanden politieke crisis – een beetje te herstellen.

Het lijkt wel alsof, sinds die campagne, de communautaire discussies achter ons liggen en er nu een tijdperk van stabiliteit is aangebroken. U bevestigt dat zelf – en dat verbaasde me een beetje – met de uitspraak: "We moeten de tijd van het geruzie achter ons laten." Ik heb daar een probleem mee want volgens mij heeft België geen probleem, maar is België een probleem. (*Gelach*)

Het probleem is natuurlijk dat de Vlaamse meerderheid in dit land haar meerderheid niet kan laten spelen, omdat ze voortdurend geblokkeerd is in die instellingen die België heten, en niet het beleid kan voeren dat ze zou willen voeren. Het probleem is dat er op dit moment nog altijd niets fundamenteel is opgelost behalve wat borrelnootjes. We hopen allemaal dat er binnenkort meer komt. De tijd van het geruzie zal achter ons liggen als er op 15 juli genoeg op tafel ligt.

De campagne zelf was opgebouwd rond drie figuren: René Magritte, Adolphe Sax en een stripfiguur. Men wou Kuifje maar dat mocht niet van de Hergéstichting, dus werd het Lucky Luke.

België is een land van communautaire evenwichten, dus ik veronderstel dat die ook in dat spotje te vinden zijn. Adolphe Sax is een Waal. René Magritte was ook een Waal, die lange tijd in Brussel heeft gewoond. Ik ga er van uit dat Lucky Luke een Vlaming moet zijn want anders komt Vlaanderen in die campagne niet aan bod.

Het was trouwens merkwaardig om de premier en de drie ministers-presidenten op een rijtje te zien staan. In de geest van Lucky Luke moest ik onmiddellijk aan de vier Daltons denken. De kleine, Rudy Demotte is Joe Dalton en dus de gevaarlijkste. Dan zijn er Jack en William en ten slotte Averell, de grootste Dalton die er maar wat bijloopt en eigenlijk te braaf is. Die indruk gaf u daar ook. Ik begreep niet wat u daar stond te doen, mijnheer de minister-president.

Een dag later verklaarde u het volgende in De Standaard: "Het merk België verkopen heeft in het verleden zijn merites gehad. Vandaag ligt dat anders. Als je investeerders wilt aantrekken, moet dat via harde argumenten gebeuren en wat kan België nog uitspelen

als troef, buiten de fiscaliteit? Wie heeft er vier zeehavens, wie heeft er onderzoekinstellingen met internationale uitstraling (...)? België of Vlaanderen?”

Vindt u het dan opportuun om mee te doen aan de Only in Belgiumcampagne? Vindt u dat opportuun, terwijl Vlaanderen toch over een eigen instelling beschikt, het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen – FIT in het Engels. Flanders Investment & Trade heeft net als opdracht om buitenlandse investeerders aan te trekken. Is het niet merkwaardig dat op de website van FIT helemaal geen verwijzing naar de Only in Belgiumcampagne te vinden is, en de twee dus eigenlijk los van elkaar staan?

Mijnheer de minister-president, bent u het eens met de inhoud van de campagne? Heeft Vlaanderen daartoe bijgedragen? Als ik doorklik op de webstek van de campagne Only in Belgium, kom ik onder meer bij het Waalse Gewest, dat zichzelf aanprijst met de zin: ‘The level of multilingualism is exceptionally high’. De Waalse werknemers zijn bijna allemaal meertalig. Men mag zichzelf aanprijzen, maar men mag natuurlijk niet liegen, want dat werkt averechts. Een van de problemen is net het gebrek aan talenkennis.

De campagne heeft 1,4 miljoen euro gekost. Wat is de bijdrage van Vlaanderen hierin? De website zou in de toekomst nog uitbreiden, en er komen nog meer talen bij. Krijgt de Belgische promotie, waarin Vlaanderen onmiskenbaar een ondergeschikte rol speelt, hier geen structureel karakter, mijnheer de minister-president? Gaan we uiteindelijk niet naar een sluipende herfederalisering van de buitenlandse handel?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, collega’s, wat de campagne betreft, was het FIT betrokken bij de voorbereidende gesprekken. Ik heb zelf op een bepaald moment een brief geschreven aan Verhofstadt met de mededeling dat, als hij dat idee voortzet, hij niet anders kan dan de deelstaten daar zeer nadrukkelijk bij te betrekken. Het FIT heeft een aantal bedrijven geconsulteerd die er ook aan meegewerkt hebben. Wat dat betreft, was er een inbreng.

Mijnheer Van Overmeire, u vraagt of een en ander initiatieven en campagnes van het FIT doorkruist. Het antwoord op die vraag is neen: we gaan onze eigen campagnes voortzetten en ontwikkelen.

Het bedrag van 1,4 miljoen euro klopt. We hebben er geen bijdrage voor geleverd, het werd volledig door de federale instanties gefinancierd. We hebben daar geen eurocent aan bijgedragen. We gaan dat trouwens ook niet doen.

We hebben wel een platform gekregen om Vlaanderen te verkopen, zowel bij de voorstelling als nadien. Als

men daar niets voor moet betalen, rijst de vraag – in uw redenering – waarom we dat niet zouden doen.

Mijnheer Van Overmeire, u verwijst naar mijn uitspraak dat we moeten ophouden met ruziën. U moet dat vervolledigen, want ik heb gezegd dat we moeten gaan voor uitmuntendheid. Men heeft het vertaald, want het was in het Engels: excellence and only excellence. Uitmuntendheid en alleen uitmuntendheid, wil niet zeggen dat we onze terechte communautaire vragen niet verder op tafel zouden leggen. Wat mij betreft, heeft dat niet direct te maken met ruzie, dat heeft te maken met argumenten ontwikkelen en de juiste facts and figures. Ik denk dat het solidariteitspact en de regionalisering van de arbeidsmarkt zeer belangrijke elementen zijn.

Mijnheer Van Overmeire, u maakt de vergelijking met de Daltons, maar ik moet u zeggen dat Charles Picqué iets groter is dan ik.

De heer Karim Van Overmeire: Dan bent u William in plaats van Averell.

Minister-president Kris Peeters: Ik weet niet of dat veel beter is in uw vergelijking, maar ik wil Charles Picqué geen oneer aandoen, want hij is wat lengte betreft de grootste.

Mevrouw de voorzitter, collega’s, dit was een opportuniteit. Op de website van de campagne is er wel een link naar het FIT. Men kan vanaf die website naar het FIT. Om een groot roerganger te citeren: welke kleur de kat heeft, is niet zo belangrijk, als ze maar muizen vangt.

Elke keer als we Vlaanderen kunnen promoten, moeten we dat doen. We moeten dat natuurlijk zelf doen, maar ook als we een opportuniteit krijgen. Ik heb de experts al heel wat commentaar op dat vehikel horen geven. Voor mij komt het erop aan dat ik waar ik kan, Vlaanderen zal verkopen aan het internationale niveau. Als men mij daar de opportuniteit voor geeft zonder dat ik daar een financiële bijdrage voor moet geven, doe ik dat. Ik denk dat u niet anders verwacht van een minister-president van Vlaanderen.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het antwoord. Het woord ruzie komt natuurlijk van u.

Minister-president Kris Peeters: Ik maak geen ruzie, ik discussieer rustig.

De heer Karim Van Overmeire: We moeten inderdaad verder blijven discussiëren en als Vlamingen op ons punt staan. Niemand hoeft dit ruzie te noemen. Het is de enige mogelijkheid die de Vlamingen hebben om, weliswaar binnen het constitutionele kader van België, stappen vooruit te zetten.

15 juli is zeer belangrijk. We zullen zien wat er dan op tafel ligt. Misschien zal dan blijken dat er te weinig op tafel ligt en dan zal heel die campagne Only in Belgium met daaraan gekoppeld Belgische stabiliteit, voorbarig blijken. Ik hoop dat dan iedereen, ook de Vlaamse regeringspartijen, woord zal houden.

‘Belgium’ is een zwak merk geworden, u geeft het zelf toe op de dag na de voorstelling van de campagne. Het blijft een surrealistisch land, dat staat voor instabiliteit en slecht bestuur. Voor een keer moet ik Hugo Camps gelijk geven die in ‘De Morgen’ laat noteren: “Only in Belgium: land zonder serieuze regering, gisteren, vandaag en morgen. Land dat niet eens een vliegtuig van het leger aan de praat krijgt. Land waar een liedje naar het Songfestival wordt gestuurd dat niet uit woorden bestaat. (...) Apenland.”

Hier speelt het spanningsveld tussen Vlaanderen en België. U zult eindelijk eens moeten zeggen of u voor België of voor Vlaanderen kiest. Het is belangrijk dat er geen sluipende herfederatisering van Buitenlandse Handel komt. Als telkens wanneer de federale overheid een goed idee heeft, u een briefje moet schrijven en het FIT daar telkens slechts op uw initiatief bij wordt betrokken, dan zijn we verkeerd bezig. Dan zien we Buitenlandse Handel opnieuw naar het federale niveau verschuiven, en dat willen wij absoluut vermijden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister-president, als u die link voor niets hebt gekregen in die campagne die door de federale overheid wordt betaald, is dat goed genegotieerd. Op het resultaat moeten we nog wachten.

Ik wil de gelegenheid aangrijpen om nogmaals te pleiten voor een specifieke Vlaamse nationale en internationale campagne. Ik heb een tijdje geleden minister Ceysens eens aangepord, maar dat hielp niet. Nu probeer ik u aan te porren. Ik vertel u waarom. Vlaanderen komt regelmatig negatief in de internationale media. Vandaag is er het voorbeeld van de VN, waarover vandaag actuele vragen op de agenda staan, die negatief uithalen en een negatief imago schetsen van Vlaanderen. Er is Europa en de Vlaamse subsidies, de Vlaamse sporters in China, allemaal dingen die blijven hangen. Ik wil vooral aandacht vragen voor de continu negatieve campagnes die gevoerd worden vanuit Franstalige belgicistische netwerken over ‘die rechtse discriminerende Vlamingen die allen ei zo na separatisten zijn en de Franstalige minderheid onderdrukken’. Deze tekst vind je gemakkelijk terug op het internet.

De Vlamingen worden in het buitenland soms omschreven als de Serviërs in Joegoslavië. Dat kun je zien op

Noord-Amerikaanse televisiezenders, dat vind je terug op websites. Misschien is het dan wel hoog tijd dat we zeggen waar Vlaanderen wel voor staat en welke troeven Vlaanderen heeft, en dat we een tandje bijsteken en daar middelen voor vrijmaken. We hebben dringend een internationale, maar ook een nationale campagne nodig. Die moet niet duur zijn, mijnheer de minister-president. Treed in de voetsporen van toekomstig premier Leterme, CD&V heeft al een YouTube-account. Zet er een cameraploegje op, spreek de natie toe en verspreid het woord via het internet. Er zijn mogelijkheden genoeg. Vlaanderen heeft recht op een deftige internationale campagne, zelfs met air time op CNN, CNBC en andere zenders. Misschien moet daar eens wat geld voor bij elkaar worden gezocht.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb u inderdaad ook zien blinken op televisie, tussen de premier en uw collega’s ministers-presidenten: allemaal fijne heren in een deftig pak. De bedoeling was België en Vlaanderen te verkopen in het buitenland als het ideale land, waarin het goed investeren is. Het zal u dan maar overkomen dat een paar dagen daarna een VN-rapport verschijnt waaruit blijkt dat België en vooral Vlaanderen zich van andere landen onderscheiden door het feit dat er discriminatie wordt toegelaten.

Ik had die vraag aan u gericht. U zult niet antwoorden. De voorzitter heeft beslist dat minister Keulen de vraag over de Vlaamse Wooncode zal beantwoorden. U bent echter minister-president van de Vlaamse Regering. U ziet dat er internationaal felle kritiek is op een aantal maatregelen die zijn genomen door de Vlaamse Regering en werden goedgekeurd door dit parlement. Dat is niet goed voor het imago van België in het buitenland. U mag zoveel doen als u wilt om buitenlanders ervan te overtuigen naar hier te komen, maar als die smet op ons land kleeft, dan zal dat toch wel een moeilijke oefening worden.

De voorzitter: Mevrouw Dua, dat is niet aan de orde. Die vraag wordt straks gesteld aan minister Keulen.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, in mijn vraag heb ik echter expliciet verwezen naar die campagne. Het lijkt me dan ook goed dat de minister-president toch zou antwoorden op de vraag hoe hij die kritiek zal opvangen en hoe hij zal proberen om het imago van Vlaanderen in het buitenland ook op dit vlak te herstellen.

De voorzitter: Het zijn trouwens de regeringsleden die onderling afspreken wie antwoordt op de vragen. Dat is niet mijn beslissing, mevrouw Dua.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, ik vind het onbetamelijk dat het Vlaams Parlement

verantwoordelijk wordt gesteld voor dit rapport over rassendiscriminatie. Dit is een smet op de Verenigde Naties. Wij moeten “shame on you” zeggen aan hen, omdat ze zoiets publiceren over Vlaanderen.

De voorzitter: Mijnheer Van Rompuy, we gaan nu de minister-president laten antwoorden op deze vraag.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, straks zal minister Keulen antwoorden op die vragen. Er zijn verscheidene vragen, onder meer van mevrouw Dua. Ik stel vast dat dit straks een heel interessant debat zal worden. Mogelijk zal ik nog iets toevoegen aan de toelichting en de antwoorden van minister Keulen, mocht dat nodig zijn of blijken.

Hopelijk is het nu duidelijk dat dit ons geen eurocent heeft gekost en dat ik van elke gelegenheid gebruik maak om Vlaanderen te verkopen. Dat betekent niet dat we op communautair vlak iets zouden opgeven, dat we onze duidelijke eisen ter zake niet op tafel blijven leggen. Daar mag u niet aan twifelen.

Het is belangrijk dat Vlaanderen op een weldoordachte wijze campagnes opzet. Ik verwijs naar Flanders Today van minister Bourgeois, die hier nu aanwezig is. Het is heel belangrijk Vlaanderen in buiten- en binnenland heel duidelijk te positioneren als een open en dynamisch Vlaanderen, waar het goed leven, wonen en werken is. Samen met mijn collega's moet en zal ik ter zake de nodige stappen zetten. Dat spreekt vanzelf. Er zijn al diverse initiatieven genomen. Er zullen nog initiatieven worden genomen, bijvoorbeeld in het kader van Vlaanderen in Actie.

Ik ben ervan overtuigd dat we heel duidelijk Vlaanderen correct moeten positioneren in de wereld. Dat is iets helemaal anders dan het betoog van daarnet. Dit zal heel wat beter zijn dan wat anderen hebben gedaan. Vlaanderen, met de expertise waarover we beschikken, kan wijzen op heel concrete zaken. U hebt zelf verwezen naar de havens en Flanders Port Area. We hebben heel wat in onze mars. We kunnen terecht in het buitenland zeggen dat er hier moet worden geïnvesteerd en dat we met die investeerders die hierheen komen, een heel sterke dynamiek kunnen en zullen ontwikkelen.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister-president, men kan veel zeggen van u, maar niet dat u naïef bent. Als u niet naïef bent, dan weet u dat “there's no such thing as a free lunch”.

U zegt iets gratis te hebben gekregen. Dat is natuurlijk niet waar. U hebt misschien gratis een link gekregen, maar België en het Belgische systeem hebben iets in ruil gekregen. In ruil hebben ze de Vlaamse minister-president gekregen, die erbij stond en heeft gezegd dat we gaan ophouden met ruziemaken, dat we misschien

onze eisen op tafel zullen leggen, maar dat we niet langer moeilijk zullen doen en dat er opnieuw politieke stabiliteit is.

Dat is een duidelijk politiek signaal geweest. Men heeft wel degelijk iets teruggevraagd in ruil voor de gratis link naar het FIT. Vlaanderen heeft dat niet gratis gekregen, Vlaanderen heeft een politiek signaal als pas-munt gegeven.

U hebt gelijk, mijnheer de minister-president, Vlaanderen heeft België niet nodig. We hebben onze eigen instellingen om de investeringen in Vlaanderen te promoten. We hebben Flanders Investment and Trade. We hebben onze kanalen. Een veel sterker signaal zou zijn geweest dat u tot 15 juli, en tot duidelijk is wat er op tafel ligt in de tweede ronde van de staatshervorming, weigerde om mee te doen aan de Belgische spelletjes en zottigheden. Vlaanderen heeft België niet nodig. U had kunnen zeggen: tot 15 juli blokkeren wij alle initiatieven van Belgisch niveau. Vlaanderen is sterk genoeg om zonder België verder te kunnen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Gino De Craemer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van het sociaal-economisch solidariteitspact afgesloten door de regionale werkgeversorganisaties, VBO, Unizo en UCM

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, de regionale werkgeversorganisaties alsook VBO, UNIZO en UCM hebben afgelopen maandag een sociaaleconomisch solidariteitspact afgesloten. De kern van het verhaal is dat er tegen 2020 500.000 jobs moeten worden gecreëerd, waarvan 150.000 in Vlaanderen, 250.000 in Wallonië en 100.000 in Brussel. Dat is belangrijk. Jobs zorgen voor belastingen, voor socialezekerheidsbijdragen en voor een dalend aantal uitkeringen. Voldoende werkgelegenheid zou ook een invloed hebben op de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. Het zou een vorm zijn om de vergrijzing te financieren.

Mijnheer de minister-president, ik lees in De Tijd van vandaag dat de ondertekenaars van het pact vinden dat het creëren van zoveel jobs enkel mogelijk is door een responsabilisering van de deelstaten en een hervorming

van het werkloosheidsstelsel. De Vlaamse, Waalse en Brusselse arbeidsmarkt verschillen grondig van elkaar en vragen om een specifieke aanpak. Daarvoor heb ik minister Vandenbroucke al enkele keren aangesproken. De deelstaten zouden moeten voorzien in een eigen homogeen beleid. Ze moeten over die bevoegdheid kunnen beschikken.

Ik las verder in het artikel dat de werkgeversorganisaties pleiten voor een aanpassing van de werkloosheidsstructuren. De lasten op arbeid moeten dalen. Er is nood aan een afslanking van het overheidsapparaat. Er moet dringend werk worden gemaakt van de activering van de werklozen. Dat is een Vlaamse bevoegdheid. Er moet een versoepeling komen van de werking van de arbeidsmarkt, naast de optimalisatie van de interregionale mobiliteit van de gewesten.

Belangrijk aan dit unieke pact is dat ook de werkgevers in Brussel en Wallonië zich solidair verklaard hebben en akkoord gaan met een verregaande responsabilisering. De vakbonden daarentegen zijn niet overtuigd. Het ACV blijft nog enigszins op de vlakte, maar het ABVV wijst het pact volledig af. ABVV-voorzitter De Leeuw dichtte het pact een doorzichtig verpakte patronale en extreem liberale agenda toe. Volgens het ACV schuiven de werkgevers de verantwoordelijkheid voor de 500.000 beloofde banen veel te gemakkelijk door naar de werknemers en de overheid.

Mijnheer de minister-president, de werkgevers vragen inspanningen van de verschillende overheden, ook van de Vlaamse. Aan welke maatregelen denkt u? Hoe staat de Vlaamse Regering tegenover dit pact en de voorgestelde maatregelen? Zal de Vlaamse Regering contact opnemen met de Waalse en de Brusselse? Zal ze contact opnemen met de ondertekenaars van het pact? Gezien de kritiek van de vakbonden, zal ze contact nemen met de vakbonden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, dit is inderdaad een uniek pact. Het is een zeldzame gebeurtenis dat werkgeversorganisaties over de taalgrens heen, en zelfs met de federale werkgeversorganisatie VBO, een pact sluiten. Dat is een positieve evolutie.

Het gaat over een materie die ook in dit parlement aan bod is gekomen. Er zijn verwijzingen naar de resoluties, het regeerakkoord en naar het tweede pakket, dat voor 15 juli vorm moet hebben op federaal niveau. Al deze heel belangrijke elementen zijn terug te vinden in het pact.

Ik heb al eerder meegedeeld dat ik het initiatief heb genomen om, samen met minister Demotte, minister Marcourt, minister Picqué en zeker ook met Vlaams

minister Vandenbroucke, een interregionale banenconferentie te organiseren over de arbeidsmobiliteit, want die is heel belangrijk. Het belang ervan wordt ook duidelijk onderstreept in het pact. Ook zij zijn er voorstander van en vinden dat er werk van moet worden gemaakt.

Ook zijn een aantal elementen inzake het regionaliseren van de arbeidsmarkt en het arbeidsmarktbeleid, iets wat ook hier verschillende keren werd besproken en in de resoluties terug te vinden is, heel nadrukkelijk aanwezig. Ik ga ervan uit dat we tegen 15 juli concrete elementen in het tweede pakket zullen terugvinden. Ik zal er alles aan doen om ze te maximaliseren op basis van de toetsstenen, de resoluties en het Vlaamse regeerakkoord.

Ik ga ervan uit dat hierover tijdens de interregionale banenconferentie overleg zal worden gepleegd, niet alleen met mijn collega's, maar ook met het federale niveau. We zullen er zoveel mogelijk mensen bij betrekken.

U hebt ook vastgesteld dat toen het gelanceerd werd en er een positieve reactie was van de ministers Picqué en Demotte, ook de SERV, de sociale partners in Vlaanderen, positief heeft gereageerd. In de SERV zitten niet alleen de werkgeversorganisaties, maar ook de vakbonden. Het is voor de vakbonden belangrijk om maximaal mee te gaan in deze beweging. Er zal nog heel wat werk verricht moeten worden, maar dit is een positief signaal over de taalgrenzen heen. Het kan perfect worden ingepast in de interregionale werkgelegenheidsconferentie en in het tweede pakket inzake de hervorming van de arbeidsmarkt in België.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, ik dank u. Uiteraard moeten we de vraag stellen hoe Vlaanderen garant zal staan voor 150.000 extra jobs. Ze moeten gerealiseerd worden. Het is de bijdrage van Vlaanderen. Het is nu echter al moeilijk voor grote bedrijven in Vlaanderen om een opdracht binnen te halen. Kijken we naar wat we gisteren en vandaag bij Bombardier zagen. Het omgekeerde dreigt te gebeuren, we dreigen namelijk opdrachten te verliezen door de buitenlandse concurrentie. Hoe zullen we in dat licht 150.000 extra jobs realiseren? We krijgen steeds meer af te rekenen met de loonkosten, want die vormen een handicap voor de Vlaamse en Belgische bedrijven. Hoe zullen we die handicap wegwerken? Het wegwerken van de te hoge loonkosten is uiteraard een federale materie, maar het is een probleem waar we rekening mee moeten houden. Op Vlaams niveau moeten we bijgevolg eisen stellen tegenover het federale niveau.

Daarnaast moeten we ook arbeidskrachten vinden. We moeten ons niet alleen afvragen hoe we 150.000 jobs zullen creëren in Vlaanderen, maar ook hoe we die

vacatures zullen invullen. Momenteel is er een tekort aan arbeidskrachten. We hebben al heel wat inspanningen geleverd, ook ten aanzien van Wallonië en Brussel. Er zijn samenwerkingsverbanden tussen de VDAB, ACTIRIS en FOREM, maar ze volstaan niet om een voldoende grote beweging van Wallonië naar Vlaanderen in gang te zetten. Vraagt u dit maar aan de Zuid-West-Vlaamse bedrijven – een aantal vertegenwoordigers ervan zijn hier vandaag aanwezig en ik heet hen trouwens welkom. Hoe zullen we dit probleem oplossen? Hoe zullen we de jobs en voldoende arbeidskrachten vinden om het delokaliseren van de bedrijven tegen te gaan? Die dreiging is immers reëel.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, het Vlaams Belang kan zich natuurlijk vinden in de principes die Voka en de partners naar voren brengen, namelijk de regionalisering van de arbeidsmarkt en het tewerkstellingsbeleid, en principes inzake de vennootschapsbelasting. Wij hebben daarover trouwens al resoluties ingediend.

Waar we niet kunnen volgen en ons helemaal niet in kunnen vinden, is dat men eerst arbeidsplaatsen wil creëren en pas daarna zal nadenken over regionaliseren.

Het is van primordiaal belang dat er eerst geregionaliseerd wordt, en dat er vanuit dat vertrekpunt geresponsabiliseerd wordt om de arbeidsplaatsen in te vullen.

We moeten ook denken aan de activering aan de huidige werklozen. Er zijn immers een aantal vacatures die niet ingevuld raken met eigen mensen. We moeten ons eerder richten op de activering van de eigen werklozen dan op het organiseren van een arbeidsimmigratie.

Minister-president Kris Peeters: Collega's, het klopt dat er een krapte is op de arbeidsmarkt. Het Federaal Planbureau voorziet dat Vlaanderen met een economische groei van 2,4 percent tegen 2012 194.000 bijkomende vacatures zal hebben. Onze beroepsbevolking zou in diezelfde periode maar met 76.000 eenheden aangroeien.

De loonkostontwikkeling is weliswaar een federale bevoegdheid, maar het is belangrijk dat wij, naast het regionaliseren van de arbeidsmarkt, de arbeidsmobiliteit maximaliseren. Anders zitten we met een groot probleem. Een regionalisering van de arbeidsmarkt mag niet betekenen dat we muren opwerpen rond onze arbeidsmarkt, met alle gevolgen van dien. Een regionalisering moet samenlopen met een grotere arbeidsmobiliteit.

Dat vereist niet alleen bijkomende bevoegdheden, maar ook zware inspanningen van onzentwege. De werkzaamheidsgraad van 55-plussers bedraagt in Vlaanderen bijvoorbeeld 31,4 percent. Dat is verschrikkelijk laag. We hebben het daar overigens in de commissie ook uitgebreid

over gehad naar aanleiding van de Lissabonstrategie. Er wachten ons op dat vlak heel wat uitdagingen.

Het is positief dat de werkgeversorganisaties elkaar over de taalgrenzen heen hebben gevonden en dat daarbij elementen naar voren zijn geschoven die ook in dit parlement zijn besproken. Met die elementen zullen we het luik 'arbeidsmarktbeleid' van het tweede pakket de komende weken en maanden heel concreet verder kunnen invullen. Na 15 juli zullen we daar dan uitgebreid over kunnen discussiëren.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik sta uiteraard achter het idee van een homogene bevoegdheid inzake de arbeidsmarkt.

Er zijn in Vlaanderen inderdaad andere maatregelen nodig dan in Wallonië en in Brussel. Wij pleiten ook voor een uitgebreidere samenwerking tussen VDAB, FOREM en ACTIRIS. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Sauwens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de dreigende onrust bij de diensten van de Vlaamse overheid na het afspringen van de onderhandelingen voor een nieuw sectoraal akkoord

ACTUELE VRAAG van de heer Marnic Demeulemeester tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de dreigende onrust bij de diensten van de Vlaamse overheid na het afspringen van de onderhandelingen voor een nieuw sectoraal akkoord

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister, ik wil u een aantal vragen stellen naar aanleiding van de aangekondigde acties van het gemeenschappelijk vakbondsfront. Zij zouden maandag actie voeren in West-Vlaanderen, dinsdag in Oost-Vlaanderen, woensdag in Antwerpen, donderdag in Limburg en vrijdag in Vlaams-Brabant.

Het gebeurt niet zo vaak dat de Vlaamse administratie zich zo hard opstelt ten opzichte van de Vlaamse Regering. Men zegt dat de onderhandelingen rond een sectoraal akkoord voor 2008-2009 eind februari of begin maart zijn afgesprongen. Het document dat u namens de Vlaamse Regering op tafel hebt gelegd, zou provo-

catief zijn en totaal niet tegemoetkomen aan een aantal verzuchtingen. Dat was de reden voor de vrij radicale beslissing van het gemeenschappelijk vakbondsfront.

Wanneer ik met een aantal ambtenaren spreek, stel ik vast dat er al langer een latent ongenoegen bestaat en dat deze Vlaamse Regering altijd al enigszins op gespannen voet heeft geleefd met haar eigen medewerkers. Dat is destijds begonnen met de nogal radicale afkondiging van de aanwervingsstop bij personeelszaken.

Er is ook altijd in het vooruitzicht gesteld dat door het Beter Bestuurlijk Beleid, de grote reorganisatie van de Vlaamse administratie, een aantal interne onbillijkheden zoals de verloning zouden worden weggewerkt. U hebt ook in de commissie en in uw beleidsbrieven gezegd dat het nieuwe verloningsbeleid heel wat nieuwe ademruimte zou creëren. Volgens de ambtenaren komt daar weinig van in huis. De stijging van de levensduur is ook voor de Vlaamse ambtenaren een probleem. Het probleem van de dalende koopkracht rijst dan ook nadrukkelijk.

De Vlaamse Regering heeft die situatie gedeeltelijk zelf uitgelokt. Een aantal ministers heeft zich euforisch uitgelaten over de gunstige financiële situatie van de Vlaamse Gemeenschap. Zo gaat er 600 miljoen euro naar de gemeenten en is er ook nieuwe beleidsruimte gecreëerd. De meer dan 44.000 Vlaamse ambtenaren van het ministerie zelf, van de VOI's en van de agent-schappen blijven echter een beetje in de kou staan. Zij vragen zich af of er voor hen niets op komst is.

Mijnheer de minister, in het kader van de beleidsbrief 2008 hebt u meer transparantie en inzicht beloofd inzake verloning. Zo licht u in Blad '13' heel uitvoerig de weddes toe die een aantal topambtenaren sinds juli 2007 ontvangen. Het gaat daarbij om serieuze verhogingen. Ik citeer: "De inspecteur van Financiën sprak vernietigende woorden in zijn advies over de verhoging van de top-lonen. Hij sprak over de graaicultuur van het moderne topmanagement."

Mijnheer de minister, heel wat Vlaamse ambtenaren vragen zich nu af of er voor hen dan helemaal niets overblijft. Ik stel die vraag met enige omzichtigheid. Ik weet immers hoe moeilijk loon- en weddeonderhandelingen zijn. Ik vraag me vooral af hoe het zo ver is gekomen dat er geen contacten meer zijn. De dialoog is gestopt. Blijkbaar heeft de Vlaamse Regering beslist dat er acties zullen komen. Die acties zijn voor het eerst in de geschiedenis van de Vlaamse Gemeenschap aangekondigd namens een eenparig vakbondfront.

De voorzitter: Mijnheer Sauwens, kunt u afronden?

De heer Johan Sauwens: Mevrouw de voorzitter, ik had oorspronkelijk een interpellatieverzoek ingediend. U hebt me gevraagd die om te zetten in een actuele vraag.

De voorzitter: U hebt drie minuten om uw vraag te stellen, net zoals iedereen. Die tijd wordt altijd overschreden. U bent nu meer dan vier minuten aan het woord. Ik stel dan ook voor dat u uw vragen stelt.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister, is het niet mogelijk om de dialoog opnieuw op te starten? Op de krappe arbeidsmarkt moeten we zorgen voor gemotiveerde mensen. Bovendien zal de weerslag van die acties voor de bevolking niet min zijn. Een Vlaamse ambtenaar kan bij wijze van spreken het verkeer en de economie lam leggen. Het gaat om cruciale sleutel-functies in de samenleving.

Tot slot moeten we ons ook bezinnen over het imago van de Vlaamse administratie. Vlaanderen scoorde tot op vandaag uitermate goed voor de uitbouw van haar eigen administratie. Die administratie moet performant blijven. Mijn vraag is dan ook of we die acties niet kunnen voorkomen om te beletten dat Vlaanderen vanaf maandag lam ligt?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de minister, vorige week zijn ons een aantal onrustwekkende berichten ter ore gekomen naar aanleiding van de onderhandelingen over de CAO 2008-2009, sector 18, voor wat het Vlaams overheidspersoneel betreft.

We hebben ook vernomen dat er een aantal onoverkomelijke misverstanden groeien tussen de overheid en de drie vakbonden.

De reden daarvan is de opslag met 5 percent, die door de vakbonden wordt gevraagd om de koopkracht te verhogen. Ze willen een hoger salaris en een hogere eindejaarstoelage. De Vlaamse overheid heeft daarop gereageerd met een tegenvoorstel. Blijkbaar is dat niet in goede aarde gevallen bij de drie syndicale organisaties. Het voorstel hield een afbouw van de statutaire rechten van de personeelsleden in en verregaande initiatieven in verband met de ontslagregeling van de Vlaamse ambtenaar.

De drie syndicale organisaties hebben beslist om vanaf 17 maart per provincie per dag werkonderbrekingen te houden. Volgende week vrijdag zouden de acties eindigen met een algemene staking en een betoging in Brussel.

Mijnheer de minister, als die werkonderbrekingen en acties doorgang vinden, zouden die een serieuze impact kunnen hebben op de economie. Ze kunnen de dienstverlening sterk bemoeilijken. Dat geldt niet het minst voor de scheepvaartbegeleidingsdiensten in Oostende, Zeebrugge en Antwerpen. Die diensten

hebben verklaard actief deel te zullen nemen aan de acties. Dat zou kunnen betekenen dat de sluisen voor de binnenvaart gesloten worden. Hetzelfde zou gelden voor het centrum in Vlissingen.

Mijnheer de minister, als een zeeschip met een vertraging van 1 uur aanmeert, dan houdt dit een verlies van 5000 euro in. U mag er zeker van zijn dat heel wat mensen in de havensector schadeclaims zullen indienen ten aanzien van de Vlaamse overheid.

Hoe zijn die onderhandelingen precies verlopen? Is er nog ruimte voor discussie mogelijk? Bestaat er nog een mogelijkheid om via dialoog met de drie syndicale organisaties die acties te vermijden, zodat de hinder voor de Vlaamse burger tot een minimum wordt beperkt? De acties zouden starten vanaf volgende week maandag.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik dank de beide vraagstellers voor hun bezorgdheid. De heer Sauwens legt meer de nadruk op de goede werking van de overheid en de heer Demeulemeester op de potentiële economische schade. Uiteraard deelt de Vlaamse Regering die bezorgdheid. Toch wil ik een aantal zaken nuanceren. Het is mijn aanvoelen dat u allebei nogal eenzijdig de informatie haalt uit het vakbondsstandpunt. Die geeft geen volledig beeld van de situatie en de akkoorden die werden gesloten.

Ik zou willen beginnen met een paar zaken recht te zetten. Mijnheer Sauwens, u hebt het gevoel dat er een nogal gespannen verhouding is tussen de Vlaamse overheid en zijn medewerkers. Ik denk dat ik dat mag betwisten. Die relatie is vrij goed. De tevredenheidsenquête wijst er trouwens op dat het overgrote deel van de Vlaamse medewerkers heel tevreden is over hun positie bij de Vlaamse overheid.

Mijnheer Sauwens, ik wil er ook op wijzen dat ik het blad '13' niet uitgeef. Dat is een onafhankelijk magazine.

Mijnheer Demeulemeester, u had het over de mogelijke actie van de loodsen. We hebben echter in september een zeer goed sociaal akkoord hebben gesloten met die mensen. Ze hebben zich verbonden tot een sociale vrede.

Er is in december een sociaal akkoord gesloten waarin ze uitdrukkelijk sociale vrede garanderen. Het zou natuurlijk bijzonder erg zijn als dit op de helling zou worden gezet.

We hebben op 6 juli 2006 een sociaal akkoord gesloten voor 2005-2007. Het ging toen over een bedrag van 11 miljoen euro dat is gebruikt voor loonsverhoging, eindejaars- en vakantietoelages en maaltijdcheques. Dit maakt deel uit van een omvattend pakket dat de regering in de

meerjarenbegroting ter beschikking heeft gesteld, meer bepaald ongeveer 18 miljoen euro. De vakbonden wisten vooraf dat dit het kader was waarbinnen onderhandeld kon worden. Die 18 miljoen euro komt gemiddeld neer op 785 euro per persoon, bovenop de indexaanpassingen. Er wordt nu nog gediscussieerd over de resterende 7,05 miljoen euro. Dat komt neer op ongeveer 300 euro per persoon van de medewerkers die vallen onder het sectorcomité 18.

De vakbonden zeggen dat de situatie is veranderd. U zegt ook dat de koopkracht in het gedrang komt. Er is echter geen enkel land ter wereld waar het koopkrachtverlies zo goed wordt opgevangen als in België. Er zijn de automatische indexaanpassingen, en de Vlaamse overheid voert die ook door. We hebben daarvoor een provisie in onze begroting. We houden dit jaar rekening met twee indexsprongen. Er is er al een geweest in februari, en we houden rekening met een tweede. Dat geld is opgenomen in de begroting 2008. Er is dus een koopkrachtaanpassing.

Daarenboven is er bij de Vlaamse overheid voor de ongeveer 23.000 medewerkers een reële koopkrachtstijging. Ik heb die laten berekenen. Voor de periode 2001-2009 was de koopkrachtstijging gemiddeld 6,9 tot 7,9 percent per persoon, bovenop de index. De reële koopkrachtstijging ligt hoger dan bij de federale ambtenaren. Ik kan dat met percentages aantonen. Op de kritiek inzake de koopkracht kan dus op redelijke wijze worden geantwoord.

De vakbonden zeggen dat we veel geld hebben. Ze verwijzen naar de 660 miljoen euro die naar de gemeenten gaat. Nogmaals, dit is een eenmalige operatie. Het gaat over kasgeld, niet over recurrente bedragen.

Bovenop die 18 miljoen euro is er tussendoor nog eens 1,8 miljoen euro gegaan naar het lage middenkader en de experts in het kader van de billijkheid. Dat brengt het totale pakket voor die periode op ongeveer 20 miljoen euro op jaarbasis.

De vakbonden moeten er ook rekening mee houden dat we de tewerkstelling goed op peil houden. U verwijst naar de actie tegen de eerste maatregel van deze regering waarbij er een wervingsstop werd aangekondigd. Daarna hebben we een akkoord gesloten: geen groei, geen snoei. Dat is een belangrijk element dat mee in overweging moet worden genomen. Vandaag zegt professor Moesen in Knack dat de overheid enorme besparingen moet doen. Hij zegt dat er 8 percent kan worden bespaard. Dat debat zal worden gevoerd en gaat onder andere over het aantal VTE's bij de overheid. Ik zeg ook aan de vakbonden dat als ze discussies aantrekken, ze er rekening mee moeten houden dat dergelijke elementen onvermijdelijk in volgende regeerperiodes aan bod zullen komen.

Mijnheer Sauwens, u had het over provocaties. We hebben ons budget. Het antwoord op de eisen van de vakbonden gaat over die 7,05 miljoen euro. Daarnaast zijn er een aantal kwalitatieve maatregelen voorgesteld door het college van ambtenaren-generaal. Dat gaat bijvoorbeeld over het valideren van elders verworven competenties en het valideren van bijkomende capaciteiten. Het gaat ook over mensen die weigeren in te gaan op interne mobiliteit. Ze zitten op een functie waar geen werk meer voor is en moeten dus in herplaatsing gaan. Als ze dat meer dan twee jaar weigeren aan de leidend ambtenaar, dan willen we naar afdanking kunnen gaan via outplacement. Dat is niet verworven, maar het zijn voorstellen die ter tafel liggen. Ik hoop dat we daarover kunnen spreken.

We hebben te maken met verantwoordelijke vakbonden. Ze hebben trouwens al gezegd dat in de zorg-, welzijns- en veiligheidssector de minimale dienstverlening wordt gewaarborgd. Ik roep hen op om te overleggen. Die onderhandelingen zijn trouwens nooit gevoerd, want ze zijn van in het begin afgesprongen. Ik heb met de vakbonden afgesproken om elkaar komende vrijdag informeel te ontmoeten. Voorlopig is dat dus een informeel contact. Ik hoop dat we eruit geraken en het probleem kunnen oplossen.

De heer Johan Sauwens: Het is duidelijk dat we hier de onderhandelingen niet zullen voeren. We stellen in het parlement alleen dat we verwonderd zijn over de vrij grote actiebereidheid bij de ambtenaren. Ik heb het dan echt over de ambtenaren, en niet over de vakbonden. Er leeft een latent ongenoegen, en ik hoop dat de regering tijdig de nodige maatregelen neemt om als het mogelijk is de acties af te blazen, ruimte te creëren voor een gesprek en op een rechtvaardige manier te proberen tegevoel te komen aan de verzoeken van het personeel.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik kan me aansluiten bij de heer Sauwens dat een echte dialoog, en niet alleen een informeel overleg, op gang moet worden gebracht. We hopen dat er een echt gesprek komt en dat die acties kunnen worden afgewend.

De scheepvaartbegeleidingsdiensten, die het voorwerp van een aparte overeenkomst zijn, zouden solidair met de andere overheidsdiensten kunnen optreden. Wij hopen natuurlijk dat dit niet gebeurt, want het zou een slechte zaak zijn als de havens van Oostende, Zeebrugge en Antwerpen plat liggen. Dat laatste zou een enorm verlies zijn. Wij, en de minister van Bestuurszaken in de eerste plaats, moeten er alles aan doen om toch een echte dialoog op gang te brengen en zo de acties van volgende week af te wenden.

Minister Geert Bourgeois: U hebt uit mijn antwoord begrepen dat ik er alles aan doe om de dialoog op gang te trekken. Die dialoog is nooit op gang gekomen. Er is een voorstel in het kader van de meerjarenbegroting. De

vakbonden stellen daar 5 percent tegenover. Onze marge is 7,05 miljoen euro, of meer dan 300 euro per persoon. De vakbonden vragen echter meer dan 60 miljoen euro.

Verder zijn er een aantal maatregelen die het college van de ambtenaren-generaal heeft voorgesteld en door de vakbonden als provocaties worden beschouwd. Wij zeggen dat niets te nemen of te laten is, en dat we tenminste willen praten. Ik ben blij dat we nu aan tafel gaan zitten.

Ik wil er ook nog op wijzen dat de vakbonden op 6 juli 2006 erkend hebben wat de marge voor het nieuwe intersectorale akkoord is. Vandaag verwijzen ze naar de problemen met de koopkracht en komt men daarop terug. Ik heb daar al op geantwoord. Het belangrijkste is wel dat de dialoog terug op gang komt, en ik heb het vaste voornemen om dat ook te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het toezicht op het personeel van de vzw's uit de integratiesector

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, stellen dat er een probleem is met het toezicht van de overheid op de ontelbare vzw's die zich bezighouden met onthaal, diversiteit en integratie, is een open deur intrappen.

Af en toe klappt er wel eens iemand uit de biecht, en zeker als dat gebeurt door een partijbestuurslid van sp.a maakt dat ophef. Vandaag lezen we in Knack het verhaal van die man, onder de titel 'Ooit wordt hier de sharia ingevoerd'. Hij heeft als onthaalwerker gewerkt bij het Antwerpse provinciale onthaal- en diversiteitsbureau Prisma, en was daarna straathoekwerker in Boom, Mechelen en ook elders. Wat hij vertelt, is ophefmakend: "De integratiesector is geïnfiltrerd door moslimfundamentalisten" en "Ik zal het maar eens scherp stellen. Ik zie dat veel van die zogenaamde leidinggevende integratiewerkers Arabieren zijn en geen Berbers. En dat zij geïnfiltrerd zijn in de integratiesector om allochtonen een bepaalde boodschap mee te geven. Als het er al zo toegaat in Boom, hoe is het dan gesteld in gemeenten als Sint-Jans-Molenbeek? Hoe wil je in godsnaam dat jonge allochtonen hier kansen grijpen als ze bevestigd worden in hun slachtofferrol en gehersenspoeld worden met fundamentalistische prietpraat?"

Nu, mijnheer de minister, dit is niet het enige verhaal. Ik citeer Marij Uijt den Bogaard, integratiewerkster in Antwerpen, die de laan werd uitgestuurd toen ze soortgelijke rapporten opstelde voor de overheid. Dat past niet in het multiculturele plaatje. Dergelijke verhalen worden liefst zo snel en vakkundig mogelijk onder de mat geveegd. Dat zal bij dit verhaal ook wel weer het geval zijn.

Mijnheer de minister, u hebt de sector niet onder controle. U bent een roepende in de woestijn, een kamergeleerde, die hier in het parlement spreekt van waarden en normen. Hoe past u dat toe met allerlei vzw's waar u geen enkele greep op hebt? Hoe handhaaft u dit soort zaken in het concrete beleid? Niet hier, maar op het terrein waar het moet gebeuren. Dat gebeurt dus niet, en meer nog, we krijgen een infiltratie van fundamentalisten en anderen die blijkbaar de weg hebben gevonden naar de brede subsidiepot.

U zegt nu naar aanleiding van dit interview, ook in kranteninterviews en elders in de media, dat u alle integratiewerkers cursussen zult aanbieden over waarden en normen. Het antwoord komt al van de betrokkenen zelf, die stellen dat cursussen geen enkele zin hebben. Deze heerschappen kennen de waarden en normen beter dan wij. De vraag is niet of ze ze wel kennen, de vraag is of ze deze waarden willen overdragen en in de praktijk toepassen, en dat gebeurt niet. Er zal wel wat meer moeten gebeuren dan het geven van de onvermijdelijke cursussen om ervoor te zorgen dat uw beleid ook in de praktijk op het terrein wordt vertaald.

Ik denk dus dat men komaf moet maken met de hele sector van vzw's en aanverwanten waar geitenwollensokkendragers en halfzachten allerhande de dienst uitmaken, die traditioneel in de progressieve hoek moeten worden gesitueerd en helemaal niet van plan zijn uw beleid uit te voeren. Ze schuiven vanuit een multiculturele gedrevenheid de problemen onder de mat en laten dergelijke zaken toe omdat ze blind en doof blijven voor de echte problemen. De sector marcheert niet om uw beleid in de praktijk te brengen.

Een andere structuur is noodzakelijk en zou nuttig zijn. Maar als u toch voortwerkt met deze structuren, hoe kunt u dan deze integratiewerkers tot iets verplichten? Het zijn immers geen ambtenaren, maar medewerkers van vzw's die ruim worden gesubsidieerd. Hoe verplicht u ze om uw beleid in de praktijk te brengen? Met een cursus? Nee, zeker niet. Er zal meer moeten gebeuren. Misschien een soort van eed zweren? De vraag is of dergelijke zaken wel zin hebben. Het heeft wel zin om deze mensen te screenen voor ze als straathoekwerker, buurtwerker of sociale assistent worden ingezet. Daar dring ik op aan, en ik hoop en ben ervan overtuigd dat u de problemen inziet en er zeer snel werk van zult maken.
(Applaus bij het Vlaams Belang)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Dewinter, op de eerste plaats dank ik u voor uw vraag op basis van het artikel dat in Knack is verschenen. Ik heb het samen met u en nog andere collega's vandaag gelezen. Het is een artikel waarin een mikmak wordt gemaakt van drie zaken. Het gaat aan de ene kant over de inburgeringsector, aan de andere kant over de integratiesector en daarnaast nog over een aantal privéorganisaties, vzw's en zo meer die van niemand subsidies krijgen, ook niet van ons en gewoon op een en dezelfde hoop worden gegooid.

Wat betreft de inburgering of het aanpakken van nieuwkomers die hier in de Vlaamse samenleving terecht komen, hebben we op korte tijd heel opmerkelijk werk gepresteerd dankzij de sector, het beleid en de doelgroep. Het is het verhaal van rechten en plichten, van mensen kansen geven en ze tegelijk ook responsabiliseren en aanspreken om deze kansen te grijpen.

Daar bestaat vandaag een breed draagvlak voor in de politiek, maar ook bij de doelgroep zelf. De idee van de verplichte inburgering stelt niemand nog in vraag, en zeker niet de betrokkenen zelf, want ze zien er kansen in, een mogelijkheid tot emancipatie. Ze willen de taal aanleren, weten hoe de samenleving in elkaar zit, waaraan ze zich hier moeten houden of een opleiding volgen bij de VDAB.

In 2004 waren er bijna geen mensen die de inburgeringscursus volgden, in 2006 hebben 7000 mensen verplicht ingeburgerd. Voor 2007 waren er al 12.000 mensen en in 2009 zullen het er 24.000 per jaar zijn. Het loopt goed en er is een behoeftedekkend aanbod. Maar vooral, de betrokkenen, die verplicht zijn in te burgeren, doen massaal spontaan mee. Ze zien er het positieve van in.

Inburgering wordt hier verweven met integratie en het werk van privéorganisaties. Over een paar weken leg ik een nota voor aan de Vlaamse Regering over het handboek voor maatschappelijk oriëntatie (MO). Maatschappelijke oriëntatie staat een beetje in de schaduw als het gaat over inburgering. Iedereen vindt het aanleren van de taal fantastisch. Iedereen vindt het geweldig dat mensen opleidingen volgen bij de VDAB zodat ze een kans maken op de arbeidsmarkt. Maar MO gebeurt een beetje in de schaduw terwijl ik het heel cruciaal vind.

Die mensen komen uit alle hoeken van de wereld. In een cursus MO leren ze hoe onze samenleving georganiseerd is, leren ze de regels van de rechtsstaat maar ook een aantal basisbeginselen waarop we nooit een millimeter zullen toegeven, zoals de gelijkwaardigheid van man en vrouw, de scheiding van religie en overheid, de vrijheid van meningsuiting. Dat zijn voor ons

kardinale principes waarop we nooit zullen terugkomen. Sommigen zeggen dat hier ooit de sharia zal heersen, maar daar zal ik me met hand en tand tegen verzetten. Ik heb de indruk dat vele nieuwe Vlamingen dat ook doen net omdat ze beseffen dat de regels van de rechtsstaat en de basisprincipes, diversiteit mogelijk maken. Diversiteit en multiculturaliteit kunnen maar bestaan als er een aantal basisregels door iedereen worden toegepast. Het beleid geeft alleen maar dat signaal.

In de loop van het najaar wordt aan het parlement een nieuw decreet voor de integratiesector voorgelegd. Ik heb er vorige week een aantal vragen over gekregen in de commissie voor Inburgering. Die sector werd doorgeleefd door de inspectie van Financiën, die niet de reputatie heeft om licht over iets heen te gaan. De inspectie was positief over de integratiesector. Via convenanten en meerjarenplannen is er een binding met de sector. De sector krijgt ook maar geld in de mate dat de engagementen waartoe men zich wettelijke en contractueel heeft verbonden via de convenanten en meerjarenplannen, resultaten opleveren. Het principe 'voor wat hoort wat' bestaat daar dus ook.

Er zijn ook nog privéorganisaties op het terrein actief. Ze krijgen geen subsidies, en dus weet ik daar ook niets over. U vraagt of ze niet een aantal wetten en basisprincipes van dit land in gevaar brengen of schenden. Politie en justitie moeten natuurlijk hun werk doen. Iedereen heeft zijn rol en zijn verantwoordelijkheid. In een rechtsstaat werkt het gerecht volkomen onafhankelijk. Herinner u het terreuralarm rond de jaarwisseling. Het geeft aan dat het parket, de politie en het gerecht op een ernstige manier met hun werk bezig zijn. Dat staat los van de inspanningen die bij ons gebeuren.

Als u zou weten dat er in de sector die Vlaams belastinggeld krijgt, dingen zouden gebeuren die de principes van de rechtsstaat schenden, dan mag u mij dat meteen melden en zal ik politie en gerecht inschakelen.

U mag dat ook zelf direct aan parket en politie melden en vragen om daartegen op te treden. Het is wel gevaarlijk dat we een sfeer creëren waarbij alles als halfzacht, en dan in de pejoratieve betekenis, wordt afgeschilderd.

In de periode dat Parijs in brand stond en er op rustige nachten 5000 of 6000 wagens brandden, maakten wij dat gelukkig niet mee. Toen zei iedereen dat het misschien toch goed is dat we die straathoekwerkers hebben. Zij staan kort bij dat publiek, kennen de mensen en kunnen hen op hun verantwoordelijkheid wijzen. Als men praat over de samenleving, over respect voor regels en het handhaven van de rechtsstaat – en dat is wat mij op de eerste plaats bekommert – heeft iedereen zijn plaats en zijn taak.

We hebben duidelijke regels en we handhaven die ook.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, uw discours ken ik. U herhaalt het als een soort mantra bijna wekelijks. Het is niet de vraag om dat nog eens te herhalen, tot we allemaal geïndoctrineerd zijn, maar ik wil te weten komen hoe u dat discours laat toepassen in de praktijk op het terrein.

Nu zijn er allerlei verhalen van allerlei mensen. Ik lees dat Tarik Fraihi hetzelfde vertelt, evenals Marijke Bogaert, integratiewerkster en verantwoordelijke voor die werking in het district Berchem van de stad Antwerpen. Nu is er weer iemand die een boekje opendoet over zijn ervaringen. Het gaat niet alleen over privé-vzw's, maar ik lees hier ook verhalen over het Provinciaal Integratiecentrum voor Culturele Minderheden Antwerpen, afgekort Prisma. Dat is een niet-onbelangrijke instelling. Ze wordt betoelaagd a rato van 1.149.000 euro, alleen al voor het diversiteitsbeleid, en nog een paar andere miljoenen euro's voor het onthaalbeleid. Daar werken twintig gesubsidieerde medewerkers. Ook daarover lees ik allerlei verhalen, waarbij de betrokkene zegt dat in de praktijk de integratiewerkers van Prisma niet de moeite doen om het democratisch bestel uit te leggen aan nieuwkomers. Dat gebeurt niet, want de medewerkers zijn bang om mensen voor het hoofd te stoten. Als het ramadan is, moet betrokkene met zijn boterhammen in een aparte zaal gaan zitten, om de allochtone medewerkers niet te choqueren. Mijnheer de minister, hier gebeurt net het omgekeerde van wat u hier altijd met verve belijdt.

Mijnheer de minister, hoe past u die heilige principes, waar ik het ten dele mee eens ben, toe? Ik ben blij dat u hier komt zeggen dat de sharia er nooit komt in ons land. Perfect, maar hoe past u dat toe? Op het terrein is er een belangrijk deel van de integratiewerkers dat met uw centen uiteindelijk net het omgekeerde discours bepleit. Dan schort er toch iets. Als de minister wit zegt, en op het terrein wordt het zwart, is er een probleem.

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat al die gesubsidieerde medewerkers uw discours ook vertalen op het terrein? In de krant zegt u dat u een cursus zult organiseren voor alle integratiewerkers. Ik wil meer dan dat. Die mensen moeten gescreend worden, we moeten weten met wie we te maken hebben en wie we dit soort dingen laten doen. Dit trekt een bepaalde groep aan, die natuurlijk ook wel weet waar ze mee bezig is en wat ze wil. Ze profiteert handig van de middelen die ter beschikking zijn en infiltreert als een soort paard van Troje, om dan haar ding te doen.

Screening moet er zijn. Er moeten cursussen zijn, maar er moet ook de finaliteit zijn dat men zich daartoe verbindt, niet alleen om de wetenschap in zich op te nemen, maar ook om dat in de praktijk te brengen. Als men dat niet doet, gaat men eruit. Het toedekken met

de multiculturele mantel der liefde van alle problemen die er zijn en zeggen dat het een bric-à-bracartikel is en dat het nergens op slaat, hoor ik iedere keer. Er zijn ondertussen te veel getuigenissen van de schaarse mensen die durven getuigen, want het vraagt moed om dat te doen. Er zijn te veel getuigenissen die op hetzelfde wijzen, om deze mensen – die absoluut niet in mijn kamp thuishoren – niet te geloven.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister, u hebt vanuit uw ambt het goede antwoord gegeven en u kunt de nodige antwoorden geven als bepaalde zaken niet goed gaan.

Ik wil reageren op de heer Dewinter omdat hij op de hem eigen populistische en ongenueanceerde manier een hele groep mensen over één kam scheert. Ik kan alleen maar zeggen dat ik veel contacten heb in het middenveld met mensen die bezig zijn met zowel inburgering als integratie en met mensen die zich vrijwillig inzetten. Ik wil me aansluiten bij de woorden van de minister dat heel wat mensen ongelooflijk veel goede energie steken in die problematiek, en dat we blij mogen zijn dat er zoveel engagement bestaat in deze sector.

Minister Marino Keulen: Iedereen moet zijn taak en zijn verantwoordelijkheid opnemen. Ik doe dat als minister van Inburgering. Ik doe het zielsgraag, met volle overtuiging en met de moed van mijn overtuiging.

Als er één sector echt het verschil maakt in de kwaliteit van het samenleven, is het wel het departement Inburgering. Daar zit je in het kloppend hart van de samenleving. Daarnaast is er de federale minister die verantwoordelijk is voor Binnenlandse Zaken, en dan hebben we het over de politie en de ordediensten, alsook mijn federale collega die bevoegd is voor Justitie, en dan hebben we het over de parketten en het gerecht. In dit land brengen we het er al bij al niet slecht van af, als ik het vergelijk met de soms gespannen en gepolariseerde situaties in bijvoorbeeld Nederland of Frankrijk, hoewel ik weet dat het niet zo gepast is om op een tribune een vergelijking te maken met het buitenland. Is het bij ons ideaal? Neen. Is het voor verbetering vatbaar? Ja.

Mijnheer Dewinter, u zegt dat we niet alles verdacht moeten maken, maar daarna praat u een kwartier iedereen aan de galg, ook mensen die het goed menen en zich dagelijks inzetten voor de kwaliteit van de samenleving, die ervoor zorgen dat de diversiteit, die onomkeerbaar is, leefbaar is voor iedereen, voor oude Vlamingen en voor nieuwe Vlamingen. De inspanningen die de sector, het beleid en het doelpubliek leveren, brengen meer zoden aan de dijk dan degenen die alleen maar aanklagen en teren op problemen die er gelukkig maar in heel beperkte mate zijn. De problemen die er zijn, moeten we aanpakken, zonder taboes. Je lost problemen niet op door iedereen over een beschuldigende kam te scheren.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, u laat weer eens een open kans liggen om te doen wat u moet doen. Dat is niet de boodschapper executeren, maar luisteren naar de boodschap. Hier ben ik het niet eens de boodschapper: de boodschapper is iemand die uit de sector komt, die partijbestuurslid was van sp.a en een aantal dingen aanklaagt. Ik doe dat samen met die man. Dan komt u af met: teren op problemen, populisme enzovoort.

Ik begrijp het niet goed. Ik probeer u alleen maar te helpen, want ik ben van mening dat een deel van uw discours ook mijn discours is. Ik vraag me af hoe we dat handhaven op het terrein als we dergelijke verhalen lezen. Permitter me toch om kritisch te zijn. We geven per jaar 93 miljoen euro uit aan allerlei projecten en vzw's, waar allerlei mensen gesubsidieerd worden, en waar we blijkbaar weinig vat op hebben.

Minister Marino Keulen: Aan die subsidies zijn duidelijke voorwaarden gekoppeld.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, het gaat over 93 miljoen euro: 75 miljoen euro voor de onthaalbureaus, 13,5 miljoen euro voor de integratiebureaus en nog 5 miljoen euro voor de managers van diversiteit. Als ik dergelijke verhalen lees, ben ik verontrust, zeker in een land – en dat zal dan ook wel weer demagogie zijn zeker – waar ik het boek lees 'Brussel: Eurabia' van een linkse Nederlandse onderzoeksjournalist die een jaar in het milieu is ondergedoken; zeker in een land waar de overheid, zij het de federale, erin slaagt om van een terrorist die zes mensen heeft gedood in ons land, een informant van de staatsveiligheid te maken.

Laat me toe dat ik soms twijfel aan de efficiëntie van de overheid ter zake en van de kennis die de overheid heeft van de mensen die op het terrein dit soort beleid in de praktijk moeten omzetten, zeker als ik dergelijke getuigenissen lees, van – ik herhaal – een notoir socialist. Wat kan iemand meer autoriteit en geloofwaardigheid geven dan lid te zijn geweest van het partijbureau, het sanhedrin, de sovjet van sp.a?

Dan zegt men dat hij een zeveraar is, dat het gaat over een bric-à-bracartikel, dat het weer allemaal gelogen is.

Minister Marino Keulen: Het is natuurlijk inderdaad gezever als u de situatie met Belliraj gaat gebruiken om het proces te maken van de inburgerings- en integratiesector. Dat is de illustratie bij uitstek van kwade wil van uw zijde. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, ik heb concrete maatregelen gevraagd. Screent u ze? Er komt geen antwoord. Zult u ze screenen? Er komt geen antwoord. Zult u cursussen geven of niet? U geeft een heel verhaal over waarden en normen, maar geen

antwoord. Indien blijkt dat die mensen hun werk niet doen en op het terrein het omgekeerde bepleiten van wat u wilt, zult u hen dan ook bestraffen? Er komt opnieuw geen antwoord. Ik heb geen boodschap aan het ideologische traktaat dat u hier telkens debiteert om applaus te krijgen. Ik heb een boodschap aan concrete antwoorden, en die heb ik vandaag ook niet gekregen. Het zij zo. Iedereen kan de getuigenis van deze man nalezen, maar u hebt daar geen boodschap aan. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Marino Keulen: U praat daarover. Wij handhaven de rechtsstaat en zorgen er uiteindelijk voor dat het recht zegeviert.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mogelijkheid om elektronisch te stemmen bij de verkiezingen in 2009 en de noodzakelijke ontwikkeling van een nieuw systeem

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt veel werk vandaag. Heel wat vragen zijn aan u gericht.

Vorige week vrijdag was ik een gelukkig man toen ik vernam dat de Vlaamse Regering de samenwerkingsovereenkomsten tussen de gewesten en de federale overheid onderschrijft om een nieuw systeem van elektronisch stemmen in te voeren. Vandaag ben ik nog altijd gelukkig, maar een klein beetje minder. We hebben de situatie in de praktijk geanalyseerd. We hebben daarover al meermaals van gedachten gewisseld. We zien dat Vlaanderen voortrekker is op het vlak van het elektronisch stemmen. Om praktische redenen wil Brussel ook meedoen, maar in Wallonië is er vandaag een heel andere situatie. Daar wil men met potlood en papier blijven stemmen.

Vandaag stemt ongeveer een kleine helft van Vlaanderen elektronisch. Dat is de concrete situatie. De huidige stemcomputers zijn echter afgeschreven op het einde van het jaar. De verkiezingen kunnen niet meer worden georganiseerd met behulp van de bestaande stemmachines. Ofwel moet er daarvoor een technische oplossing worden uitgedokterd, ofwel moet de samenwerkingsovereenkomst die werd afgesloten op basis van een studie van zeven universiteiten in ons land, dringend worden geïmplementeerd en moet dit systeem dringend praktisch worden uitgewerkt. Daarbij zouden kiezers

naast hun elektronische stem ook een papieren versie krijgen, om alle discussies uit te sluiten. Er zou sprake zijn van een soort ticket dat in een andere bus moet worden gedeponeerd.

De Vlaamse verkiezingen vinden plaats op 14 juni 2009. Ik vrees dat het nieuwe systeem niet op tijd zal kunnen worden geïmplementeerd. Een tijd geleden riep u ertoe op in 2009 over te gaan tot veralgemeend elektronisch stemmen in Vlaanderen, dus niet alleen in de kantons waar vandaag elektronisch wordt gestemd, maar ook in de kantons waar er vandaag met papier wordt gestemd. Ik vrees dat dit niet mogelijk zal zijn. Als het huidige systeem inderdaad afgeschreven is op het einde van het jaar en niet meer voort mag worden gebruikt, dan vrees ik bovendien dat ook in de kantons waar vandaag via computers wordt gestemd, op 14 juni van volgend jaar met potlood en papier zal moeten worden gestemd.

Mijnheer de minister, kunt u me de garantie geven dat er bij de verkiezingen van volgend jaar veralgemeend elektronisch zal worden gestemd in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, ik kom heel graag naar het parlement. Zeker als de heer Verfaillie me ondervraagt, vind ik het altijd een voorrecht om hier te mogen verschijnen. Ik vind echter dat hij nu deontologisch niet correct handelt. Mijnheer Verfaillie, u weet heel goed dat Vlaanderen voor 200 procent gewonnen is voor het veralgemeend elektronisch stemmen. We doen daar geen procent van af. We blijven daar nog altijd vierkant achter staan.

Dat heeft te maken met de ideeën van de 21e eeuw, de informatica is alom aanwezig. Dat heeft te maken met praktische overwegingen, men moet al de telbureaus niet meer uitrusten. U weet beter dan wie ook, en ik zeg het telkens weer, dat de verantwoordelijkheid en de bevoegdheid voor de organisatie van de gewestverkiezingen bij de federale overheid ligt. Men probeert altijd de indruk te wekken dat Vlaanderen daar iets aan kan doen. Zelfs al zou ik dat willen, ik heb daar wettelijk niets in de pap te brokken.

We nemen nog altijd deel aan het debat en we hebben daar eigenlijk twee problemen. Franstalig België staat zeer huiverachtig tegenover het elektronisch stemmen, en de federale overheid heeft tijd verloren door de politieke crisis in de tweede helft van vorig jaar. Het is niet eenvoudig om dat snel in te lopen. Ik krijg van die kant het bericht dat het debat over het al dan niet veralgemeend elektronisch stemmen in de Kamer eerstdaags zal plaatsvinden. Vlaanderen blijft in heel de discussie constructief. Wij zijn zelfs bereid om de nodige budgetten op tafel te leggen als het zover komt. Vlaande-

ren heeft de discussie nooit ook maar één dag vertraagd. Alleen, de bevoegdheid en autoriteit om de gewestverkiezingen te organiseren, is een federale aangelegenheid. De bevoegdheid valt onder Binnenlandse Zaken.

Wij zijn enkel bevoegd voor de organisatie van de verkiezing van gemeenten en provincies. We zouden daar misschien op termijn iets aan kunnen doen. Niemand begrijpt dat het gewest niet bevoegd is om zijn eigen verkiezingen te organiseren. Weinig mensen weten dat. Veel mensen stellen mij daar vragen over.

Ik volg samen met u de gang van zaken op federaal niveau. Daar moet de beslissing vallen. Wij zijn bereid ons deel van de verantwoordelijkheid op te nemen. Ik heb al zes of zeven keer vragen in die zin van u beantwoord, zowel in plenaire als in commissievergaderingen. Ik heb geen wettelijke bevoegdheid om beslissingen te nemen, mijnheer Verfaillie. Ik hoop dat de boodschap nu wel aankomt: wij staan nog altijd achter algemeen elektronische stemmingen.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik vind het nogal eigenaardig dat Vlaanderen bevoegd is voor de organisatie van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen en niet voor de gewestverkiezingen.

Uit de kranten van vorige week vrijdag en zaterdag kon ik afleiden dat we in Vlaanderen voor de verkiezingen van 2009 zouden overgaan naar een veralgemeend elektronisch stemmen. Aangezien u niet bevoegd bent, zal het nog niet voor 2009 zijn. De huidige stemmachines zijn eind dit jaar afgeschreven. Als er niets wordt ondernomen, zal heel Vlaanderen opnieuw met potlood en papier stemmen, ook de kantons waar al elektronisch gestemd werd.

Aangezien algemeen elektronisch stemmen niet mogelijk is, zou men het nieuwe systeem dat ontwikkeld zal worden, hier en daar al kunnen testen. Men kan dan nagaan of het voldoet aan richtlijnen van de administratie. Het zou niet slecht zijn indien een of meerdere kantons met de nieuwe stemmachines zouden werken in 2009.

Veurne is het enige kanton in West-Vlaanderen waar elektronisch wordt gestemd, en we zijn zeker bereid om het nieuwe systeem te testen voor de verkiezingen van 2009.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het is inderdaad al de derde keer dat we hier dit jaar over dit onderwerp debatteren. Het toont aan dat het nog altijd niet helemaal duidelijk is welke richting de federale overheid wil uitgaan. We onderschrijven samen met u de ambitie om voor het elektronisch stemmen tot een volledige dekking van Vlaanderen te komen. Ik ben nog steeds in het ongewisse of dat zal lukken.

Ik blijf bij mijn vraag die ik in januari heb gesteld, om er bij een nieuw systeem voor te zorgen dat de kiezer controle heeft over de stem die hij heeft uitgebracht. Dienaangaande werden al voorstellen geponeerd.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Verfaillie, de krant was heel genuanceerd. Er stond in dat Vlaanderen nog altijd volmondig achter het principe van het veralgemeend elektronisch stemmen staat. Dat was een goede weergave, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de federale autoriteiten. U kunt wel zeggen dat we bepaalde acties moeten ondernemen, maar ik herhaal nogmaals dat om het even welke actie die te maken heeft met de gewestverkiezingen van 14 juni 2009, moet worden ondernomen door het federale ministerie van Binnenlandse Zaken, door de federale regering, maar niet door Vlaanderen. Niet omdat wij dat niet willen of omdat we ons daar te goed voor zouden voelen, maar omdat dit tot nader order een federale bevoegdheid is – het is een beetje eigen aan dit huis dat we uren praten over zaken waarvoor we niet bevoegd zijn. Samen met u denk ik dat het misschien goed zou zijn om in het kader van allereerste communautaire pakketten, de organisatie van de gewestverkiezingen naar de deelstaten over te hevelen.

U zegt dat de levensduur van de bestaande stemapparatuur verstreken is. Dat kregen we ook vaak te horen toen we bezig waren met de voorbereiding van de verkiezingen voor gemeenten en provincies van 8 oktober 2006. Als experts morgen bereid zijn om te garanderen en te certificeren dat de apparatuur alsnog zou kunnen worden gebruikt, dan zitten we natuurlijk met een nieuw verhaal. Het is aan degenen die er op federaal niveau mee bezig zijn om deze optie te onderzoeken.

Mijnheer Van Dijck, het was inderdaad zo, want dat zit in de configuraties en in alle modellen waarmee men bezig is voor het veralgemeend elektronisch stemmen en de nieuwe stemapparatuur, dat men zou opteren voor een systeem waarbij de kiezer aan de hand van een print, een uitdruk, kan controleren voor wie en voor welke partij hij heeft gestemd. Ik was daar een groot pleitbezorger van, en ik was niet de enige, want dat biedt immers enige zekerheid op het vlak van de objectiviteit van het hele stemgebeuren.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, maar ik blijf nog steeds met de vraag zitten of het systeem dat zal worden ontwikkeld voor 14 juni 2009, toch in minimaal één kanton in Vlaanderen kan worden getest, want zo kan worden onderzocht of het goed functioneert.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de vragen van de Verenigde Naties bij de Vlaamse Wooncode

ACTUELE VRAAG van mevrouw Vera Dua tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de mogelijke schade aan het internationale imago van Vlaanderen door de vragen van de VN betreffende het eventueel discriminerende karakter van de Vlaamse Wooncode

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Keulen. Eventueel zal de minister-president zich aansluiten.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister, collega's, vandaag luidt een grote titel in De Morgen: "VN halen hard uit naar Vlaanderen".

Het VN-comité dat de strijd tegen rassendiscriminatie bewaakt, heeft een rapport opgesteld over België dat niet minder dan 31 punten bevat, en de belangrijkste daarvan belangen ons zeker aan. Ze gaan immers over de Vlaamse Wooncode en daaraan gekoppeld de beslissing van de Zaventemse gemeenteraad over sociale kavels, over het Vlaams Belang en de reden waarom de partij niet verboden is, over de oververtegenwoordiging van vreemdelingen in de gevangenissen, want de rechters zouden vreemdelingen strenger beoordelen, en over de oververtegenwoordiging van vreemdelingen in sociale woonwijken.

Het is het een of het ander: ofwel raakt men er niet gemakkelijk genoeg in, ofwel zitten er te veel in. Ik begrijp het eerlijk gezegd niet goed. Het rapport handelt ook over de Belgische houding tegenover asielzoekers. Blijkbaar treedt men in dit land veel te streng op.

Mijnheer de minister, ik wil het niet hebben over de inhoud van dit rapport, dat volgens mij te gek is voor woorden. Over de Vlaamse Wooncode hebben we het in dit parlement al gehad. Het Grondwettelijk Hof en de Raad van State hebben ter zake een duidelijke stelling ingenomen. Wat het Belgische asielbeleid betreft, wijst een recent rapport van de Erasmusuniversiteit van Rotterdam er net op dat het soepele Belgische asielbeleid een aanzuigeffect heeft op immigranten. In dit door racisme geteisterde land, althans volgens het VN-rapport, is intussen een zesde van de bevolking van vreemde origine en zijn er meer dan 100.000 illegalen. De oververtegenwoordiging in gevangenissen en sociale woningen heeft zo zijn redenen, die volgens mij weinig of niets met racisme te maken hebben.

Mijnheer de minister, hoe komt men tot zo'n rapport? Hoe komt het dat een VN-instantie een dergelijk rapport schrijft? Is dat het werk van een 'nutty professor' in Genève, of zit er meer achter? Volgens mij zit hier meer achter. Dit is geen toeval meer. Na Columberg, Nabholz-Haidegger, Cilevičs en het Comité van de Lokale Besturen krijgen we nu dit. Hier zit een systeem achter, collega's. Er is sprake van systematische agitatie van de Franstaligen tegen Vlaanderen, waarbij de Fransstaligen alle internationale fora gebruiken om Vlaanderen zwart te maken en in het defensief te dringen.

Ook hier zien we dat de Franstaligen en de Franstalige Liga voor de Rechten van de Mens – een vlag die de lading absoluut niet dekt – de pen hebben vastgehouden. Dat blijkt uit heel wat details. Men schrijft bijvoorbeeld 'Vlaams Block' met -ck, zoals in het Frans. Men heeft het over 'French and Flemish speaking', een letterlijke vertaling van het Franse 'francophone et flamandophone', en dus niet over Nederlandstaligen. Dat zijn duidelijke indicaties dat de Franstaligen ook hier opnieuw aan het lobbyen zijn.

Het gaat hier niet over de inhoud van het rapport. We moeten ons niet in het defensief laten dringen. Wij moeten ons niet verantwoorden. Wat we zeker kunnen missen, zijn Vlamingen die aan nestbevuiling doen en zeggen dat wat er in het VN-rapport staat, juist is.

De vraag die vandaag aan de orde is, luidt: hoe komt het dat wij opnieuw met een dergelijk rapport geconfronteerd worden? Hoe komt het dat Vlaanderen op internationaal vlak niet meer slagkracht heeft?

Met wat voor een amateurisme worden wij hier geconfronteerd, mijnheer de minister? U zegt in De Morgen: "De VN hebben nooit met mij of mijn kabinet contact opgenomen om uitleg te vragen over de wooncode. Maar in het rapport van de VN lezen we: "The committee appreciates the attendance of a large delegation, which includes representatives of the Francophone and Flemish communities and regions." Ofwel wist u van niets, mijnheer de minister, ofwel waren die mensen daar inderdaad aanwezig. De derde mogelijkheid is dat de communicatie tussen de Vlaamse ministers zo slecht is, dat men over zo'n belangrijk dossier niet met elkaar communiceert.

Er was zelfs een vertegenwoordiger van het federale niveau, namelijk de heer Bart Ouvry, die onder uw partijgenoot Karel De Gucht functioneert, aanwezig op de bijeenkomst waar het rapport opgesteld is.

Na verschillende rapporten, waarin Vlaanderen internationaal aan de schandpaal wordt genageld, moeten we opnieuw vaststellen dat Vlaanderen op internationaal vlak onvoldoende slagkracht heeft om dergelijke rapporten te vermijden.

Mijnheer de minister, wat is uw mening over dit rapport? Neemt u dit überhaupt ernstig? Beseft u dat hier een waar Franstalig offensief tegen Vlaanderen aan de gang is en dat men elk mogelijk forum gebruikt tegen Vlaanderen? Wat denkt u daar eindelijk aan te gaan doen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de minister-president, ik wil eerst mijn appreciatie uitspreken voor het feit dat u hier aanwezig bent. U had mij gezegd dat u de vraag niet zou beantwoorden. Had ik geweten dat u er zou zijn, dan was ik niet tussengekomen bij de eerste actuele vraag.

Mijnheer de minister-president, het is duidelijk dat dit rapport niet goed is voor Vlaanderen.

Het Committee on the Elimination of Racial Discrimination...” De Verenigde Naties is een achtenswaardig orgaan. Een geluk dat het er is. Het zou me verbazen dat het communautaire gehakketak al is doorgedrongen tot in de hoogste regionen van de Verenigde Naties. Die mensen hebben gekeken wat er in Vlaanderen gebeurt. Zij waarschuwen ons nu voor het discriminerende effect van de Vlaamse Wooncode. Zij zijn bezorgd dat de Vlaamse Gemeenschap een decreet heeft uitgevaardigd dat de toegang tot sociale woningen beperkt tot mensen die Nederlands spreken of zich daartoe bereid verklaren. Zij geven dus dezelfde kritiek als die die wij altijd hebben gegeven op dit decreet. Een taalvereiste opleggen als voorwaarde voor de toegang tot sociale huisvesting is in de praktijk gericht op bepaalde groepen en dus potentieel discriminerend, zeker wanneer dit systeem wordt overgenomen door de privéhuurmarkt en privé-eigenaars. U begeeft zich op een heel gevaarlijk spoor wanneer u die taalvereiste gebruikt als argument om mensen te weigeren.

Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u boos bent. Dat is een eerbaar gevoel. Ik heb dat ook vaak. Het is dan ook geen verwijt.

Ik heb goed naar u geluisterd. U zegt dat u die maatregel hebt genomen om de leefbaarheid van de wijken te garanderen. De link die u legt tussen het niet spreken van het Nederlands en dus vreemde afkomst enerzijds en het bedreigen van de leefbaarheid anderzijds is geen automatische link. Ik vind dat heel onverstandig. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

Indien ik me in de hoogste regionen van de Verenigde Naties zou bevinden, dan zou ik dat ook een heel merkwaardige link vinden. Het is niet omdat iemand het Nederlands niet beheerst, dat hij ook automatisch een bedreiging vormt voor de leefbaarheid.

Mijnheer de minister, mijnheer de minister-president, er moet een duidelijk antwoord komen op dit rapport van

de Verenigde Naties. Deze situatie is niet goed voor Vlaanderen. Ik wil u dan ook vragen om te overwegen om die maatregel op zijn minst anders te formuleren en liefst zelf uit de Vlaamse Wooncode te schrappen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik ben inderdaad boos. Mijnheer Van Overmeire, die commissie heeft noch met mijn kabinet, noch met mezelf contact opgenomen om tekst en uitleg te vragen bij het project van de Vlaamse Wooncode.

Het gaat over een voorlopig rapport. We krijgen een jaar de tijd om tekst en uitleg te geven. We zullen dat doen met inhoudelijke argumenten.

Mevrouw Dua, wat u doet, vind ik intellectueel niet eerlijk en niet zuiver. De Vlaamse Wooncode is tot stand gekomen in samenspraak met en gedeeltelijk op aangeven van de sector van de sociale huisvesting. Toen ik op werkbezoek was in Antwerpen, stond ik op een bepaald moment voor een van die grote torengedebouwen. Het bleken de Chicagoblokken te zijn. De directeur van de huisvestingsmaatschappij wees me erop dat ik verantwoordelijk ben voor sociale huisvesting aan de ene kant en voor stedenbouw en inburgering aan de andere kant. Hij wou me laten zien hoe een grootstad functioneert. In die blokken zitten tientallen nationaliteiten samen en er worden tientallen talen gesproken, aldus de directeur van de huisvestingsmaatschappij. Niemand verstaat of spreekt er een woord Nederlands. Nochtans hebben al die mensen gekozen om in Vlaanderen een toekomst uit te bouwen. Zij komen in een isolement terecht. Bovendien zouden die mensen bij brand of een andere ramp de noodroepen niet eens begrijpen.

Deze uitspraken van de directeur van de huisvestingsmaatschappij hebben me bewogen om de Vlaamse Wooncode uit te werken met de steun van de hele meerderheid. Wij willen zorgen voor meer leefbaarheid. We willen ervoor zorgen dat de mensen die in die sociale woonwijken en appartementen terechtkomen, in staat zijn om met elkaar te communiceren. Het Nederlands is nu eenmaal de gemeenschappelijke toegangstaal tot onze samenleving.

Vandaag stellen we vast dat sommige mensen die hier al een half leven wonen en die uitgenodigd worden op de kantoren van de huisvestingsmaatschappij, hun kinderen van acht, negen of tien jaar, die lager onderwijs volgen, moeten meebrengen omdat zij als tolk moeten fungeren in de communicatie tussen hun ouders en de verantwoordelijken van de huisvestingsmaatschappij.

Dit laten betijen en zeggen dat dit sociaal is, terwijl het gewoon om onverschilligheid gaat, en van iemand die

daartegen ingaat een halve of een hele racist maken, dat is gewoon onverantwoordelijk. Ik kom daartegen in opstand. Ik vind het dan ook zo erg dat een organisatie zoals de Verenigde Naties, die net van de strijd tegen racisme en discriminatie werk maakt, ons over die kam scheert. Men kan nagaan wat we hebben beslist. We worden juridisch gedekt door adviezen van de Raad van State, van het hoogste rechtscollege. In heel wat continenten, in heel veel landen worden nog altijd veel te veel mensenrechten massaal geschonden. Wij worden nu met de vinger gewezen, terwijl de kwaliteit van het leven voor oude en nieuwe Vlamingen, voor iedereen die hier terecht komt en een beroep doet op de gezondheidszorg, de huisvesting, het onderwijs, het beste is van de wereld.

We investeren nu precies in mensen die al te lang in een isolement zitten. We willen ze activeren. Hoe men het ook draait of keert, taal is bij actief burgerschap een belangrijke factor. Als we dan in de racistische hoek worden gezet, dan word ik echt kwaad. Als men daar niet kwaad over wordt, heeft men gewoon geen hart. Ik heb er al te veel energie en tijd in gestoken om dat zomaar blauwblauw te laten. Ik moet daarop reageren. Wat dat betreft, maak ik van mijn hart geen moordkuil.

Wat ons bij de beeldvorming alleszins parten speelt, is dat we hier in een van de meest internationale steden van de hele wereld zijn. Al die internationale organisaties hebben ook vestigingen in Brussel. De vertegenwoordigers volgen de Belgische actualiteit op de voet. Hun informatiebron is vaak alleen de Franstalige media. Laten we wel wezen, als het over die zaken gaat, schrijven ze daar nogal eens anders over dan wat daarover verschijnt in de Vlaamse kranten of wat in het Vlaams Parlement wordt gezegd.

Zo zal men nooit in de Franstalige pers lezen dat vijf Franstalige professoren die aan de vier Franstalige universiteiten doceren, zeggen dat de Vlaamse Wooncode misschien ook van toepassing zou kunnen zijn in Wallonië en Brussel. De problemen zijn daar van dezelfde orde of misschien nog meer uitgesproken. In de Franstalige media staat dat nooit. Dat komt nooit aan bod.

Mijnheer Van Overmeire, blijkbaar was de Vlaamse vertegenwoordiger bij de UNO in Genève wel op de hoogte van dat hele proces. Hij heeft in elk geval mij of mijn kabinet niet geïnformeerd. Ik onderzoek hoe de vork aan de steel zit.

We moeten binnen het jaar een antwoord geven. Ik heb argumenten die zijn ingegeven uit oprecht medeleven met alle mensen die hier in Vlaanderen terechtkomen. We willen dat mensen mee kunnen. We staan daar niet onverschillig tegenover.

Ik weet hoe de sector van de sociale huisvesting in elkaar zit. Ik neem deze maatregelen met de steun van

de hele sector. Ik zal daar geen millimeter van afwijken. Ik blijf mijn principes gestand. Ik word daarbij gesteund door de Raad van State en door het hele parlement. (*Applaus bij CD&V, Open Vld en de N-VA*)

De heer Karim Van Overmeire: Mevrouw de voorzitter, over één zaak zijn we het eens: dit is geen goede zaak voor Vlaanderen. Bij het rest plaats ik toch wel vraagtekens. Mevrouw Dua, u schat dat orgaan hoog in. Ik heb niet de gewoonte mensen te beoordelen op basis van hun naam, maar wel op basis van het werk dat ze afleveren. Ik zie dat dit orgaan is samengesteld uit vertegenwoordigers van fijne democratische landen zoals Rusland, China, Burkina Faso, Pakistan. Dat zijn dus de experts die oordelen over Vlaanderen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Ik zeg niet dat die mensen geen goed werk kunnen afleveren. We mogen echter ook niet naïef zijn. De vraag is door wie die mensen geïnformeerd worden. Blijkbaar is dat niet Vlaanderen. Keer op keer komt die informatie van de Franstaligen.

Laten we het dus niet hebben over de inhoud van de wooncode. Mijnheer de minister, u kunt die strijd niet winnen! Enerzijds wordt u aangepakt omdat u de wooncode hebt ingevoerd en anderzijds omdat de concentratie van vreemdelingen in de sociale woonblokken te groot is.

Zelfs als u de Wooncode afschaft, dan verhoogt die concentratie en wordt u nog meer aangepakt. Ga dus niet in op de inhoud. U kunt hier niet winnen.

De vraag is hoe de Vlaamse Regering dit zal aanpakken. Dit is geen alleenstaand geval. We hebben eerst Columberg gehad, dan Nabholz, dan Cilevičs, dan het Comité van de Lokale Besturen en nu dit. Als ik hoor wat er is gebeurd, dan val ik van mijn stoel. Dit rapport wordt opgesteld in aanwezigheid van een ambassade-raad van de federale regering, en die vertikt het om u daarvan op de hoogte te brengen. Dit rapport wordt opgesteld met een vertegenwoordiger van Vlaanderen, en die vertikt het om u daarvan op de hoogte te stellen. Uw antwoord is dat we nog een jaar hebben om de schade te repareren. Wanneer zal Vlaanderen stoppen met aan nestbevuiling te doen en proberen om Vlaanderen op een professionele manier op de kaart te zetten en de Vlaamse belangen in het buitenland te verdedigen? Dat is de vraag die voorligt en niet de inhoud van het rapport. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst op de inhoud ingaan omdat we voor een deel de discussie herhalen die we vroeger al hebben gevoerd.

Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid: ik ben een enorme voorstander van het stimuleren van de

taalkennis bij iedereen in Vlaanderen. Ik wil dat tot uit den treuren herhalen. U hebt daar echter uw Inburgeringsdecreet voor. Wij waren ook medestander om een verplicht inburgeringstraject op te leggen opdat zo veel mogelijk mensen die de taal niet beheersen, toch kennis zouden krijgen van het Nederlands. Als u het niet spreken van de taal gebruikt als argument om iemand een sociale woning te weigeren, dan begeeft u zich op een zeer smalle strook van wat kan en wat niet kan. Iedereen praat hier over de ambtenaren die betrokken waren bij het advies. Zou het kunnen dat sommige ambtenaren ook vinden dat dit op het randje is van wat wettelijk kan? Naar aanleiding van de wooncode is ook vanuit het middenveld heel wat kritiek gekomen op deze bepaling. Nochtans wil iedereen eigenlijk hetzelfde, ook ik: het aanpakken van de leefbaarheidsproblemen en zorgen dat zo veel mogelijk mensen de Nederlandse taal beheersen. We moeten daarbij opletten dat er geen maatregelen worden genomen die discriminerend kunnen zijn voor bepaalde bevolkingsgroepen.

Mijnheer de minister-president, u zit inderdaad met een probleem als dit rondgaat en de VN dergelijke uitspraak doet over ons land en onze regio. Ik verwacht dan ook een zeer assertief optreden van de Vlaamse Regering om het imago van Vlaanderen terug op te krikken.

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer de minister-president, dames en heren, ik ben iemand die in de politiek is gegaan uit idealisme, zoals zeer velen onder ons. Ik ben niet boos over het verslag van de VN, maar diep geschokt en ontgaan. Ik heb deze morgen een brief verstuurd naar de VN om ze uit te nodigen in mijn gemeente. Ze mogen met velen komen.

Ik leef in een gemeente met 30.000 inwoners, waarvan 5274 vreemden van 134 verschillende nationaliteiten. We zijn er gedurende decennia in geslaagd om een warmtegevoel te creëren, werk te creëren, vriendschap te creëren, een rijk gemeenschapsleven te creëren en mensen dicht naar elkaar toe te brengen. We hebben echter op een bepaald moment vastgesteld dat de warme benadering die we beogen en waarvoor we aan politiek doen, min of meer verdween. We hebben naar middelen gezocht en één daarvan is de wooncode. We hebben honderden wijkfeesten georganiseerd waar ik persoonlijk en vele van mijn collega's moambe, couscous, Vlaamse stoverij en tarte al djote hebben gegeten. Tijdens die feesten werd duidelijk dat mensen binnen de appartementsgebouwen en in de sociale woonwijken naast elkaar konden leven. Wat zien we? Binnen de vredegerichten neemt het aantal geschillen toe.

We proberen hier iets aan te doen door de mensen bij elkaar te brengen. We proberen bij iedereen een gevoel

van warmte te creëren. We proberen iedereen op een goede, gezellige, menswaardige en humane wijze dezelfde taal te laten spreken. Dat betekent niet dat we geen respect voor ieders cultuur moeten aankweken. We moeten er bestendig op letten dat al die culturen niet verdwijnen. Net om die reden organiseren we, overigens met veel succes, Spaanse, Marokkaanse, Arabische en allerlei continentale feestjes. Ik nodig de auteurs van het rapport van de VN uit om die feestjes eens te komen bewonderen.

Onze bedoelingen zijn goed. De Vlaamse Wooncode is eigenlijk een inspanning om een warm gevoel te creëren en om de mensen dichter bij elkaar te brengen. De vraag is wat we eigenlijk moeten doen. Hoe ontstaan dergelijke berichten eigenlijk? Waarom worden bepaalde mensen nu al gedurende zes maanden als een gekwetste kip opgejaagd door een journalist van The Washington Post, die daarvoor speciaal van Washington komt, en door journalisten uit Londen en Amsterdam? Al die journalisten stellen me steeds dezelfde vragen. Ik geef steeds dezelfde antwoorden. Ik formuleer ze gewoon anders dan ik hier nu doe.

Hoe kan een klein zweertje tot een zwaar kankergezwell uitgroeien? We hebben getracht het goede te doen. Eén persoon, behorend tot een welbepaalde politieke partij, heeft om electorale redenen een bericht naar een welbepaalde Franstalige krant verstuurd. Dit is beginnen groeien. Ik heb alle achting voor mevrouw Dua. Uiteindelijk hebben we met betrekking tot de grond van de zaak dezelfde betrachting. Ik vraag me enkel af waarom dit om electorale redenen uitgelokt incident zo is gegroeid. Mensen die op een dergelijke manier politiek bedrijven, zullen nooit iets bereiken. Het zweertje is een kankergezwell geworden. We worden nu geïdentificeerd met gedachten waar we eigenlijk van huiveren en tegen strijden. Ik vind dit persoonlijk heel erg. Dit raakt me heel diep.

Tot slot wil ik hier nog opmerken dat ik, net als zovelen hier, een echte ideoloog en idealist ben. Ik zal, samen met de minister en alle andere aanwezigen, voor deze zaak blijven ijveren. Ik nodig iedereen die wil komen, uit om eens te komen proeven hoe we het aanpakken om mensen elkaar te laten beminnen, te respecteren en op dezelfde wereldbol te laten leven. Er is een fout gemaakt. Bepaalde mensen hebben de bal ernaast geslagen. Ze hebben zich laten beïnvloeden door mensen die uit electoraal eigenbelang van een klein vliegje een olifant hebben gemaakt. Ik betreur dit ten zeerste. Zo lang ik kan en de moed en kracht heb, zal ik tegen dergelijke ideeën blijven vechten. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Dua heeft daarnet verklaard dat de VN een

eerbiedwaardige instelling is. Volgens mij zijn het Vlaams Parlement en de gemeente Zaventem eveneens eerbiedwaardige instellingen. Het gaat hier om mensen met een open en sociale geest, die een bepaalde regel hebben ingesteld. We hebben in Zaventem een sociale beslissing genomen.

De titel van het rapport van de VN luidt 'International convention on the elimination of all forms of racial discrimination'. Dit betekent dat de VN ons eigenlijk van racisme beschuldigt. Dit is hetzelfde als een klacht bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding tegen een door het Vlaams Parlement goedgekeurd decreet of tegen een door de gemeenteraad van Zaventem unaniem genomen beslissing. Ik vind dit zeer erg.

Ik betreur dit vooral omdat de Vlaamse Wooncode en de toepassing ervan in Zaventem de sociale integratie moet stimuleren en mensen met elkaar moet leren communiceren.

Het gaat erom mogelijkheden te geven aan mensen die met minder middelen een stuk grond willen kopen. In de Vlaamse Rand kost op dit ogenblik een stuk grond bijna 400 euro per vierkante meter. Weet u wat dat betekent? Wij proberen dat tegen een lagere prijs te verkopen, maar geven daarbij mogelijkheden en maximale kansen aan jonge gezinnen die zich hier willen integreren. Dat heeft niets met discriminatie of racisme te maken.

U als Groen! kiest de kant van de Verenigde Naties, die maar een dekmantel zijn voor de infiltratie en de opinievorming die vanuit de RTBF, Le Soir, La Libre Belgique en de hele Franstalige media worden georganiseerd. De heer Vermeiren als burgemeester en ikzelf als schepenen van Ruimtelijke Ordening worden al maanden door de Franstalige media geterroriseerd. De Spaanse televisie en de Washington Post, gevoed door de Franstalige media, trachten de Vlamingen voor te stellen als racisten, die de discriminatie organiseren. Het is een methode die de Franstaligen een paar weken geleden ook al hebben toegepast bij de Raad van Europa. De Raad van Europa zendt iemand naar Vlaanderen om de niet-benoeming van de burgemeesters van Wezembeek en Kraainem voor te stellen als een aantasting van de democratie en van de mensenrechten.

Ze beschouwen de mensenrechten als hun recht om waar dan ook Frans te spreken en hun zogenaamde cultuur te exporteren. Al wie daarmee niet akkoord gaat, wordt beschuldigd van racisme.

We moeten daar inderdaad zeer zwaar aan tillen. Ik dank trouwens de minister voor zijn antwoord. De Verenigde Naties zijn in de hele wereld met mensenrechten bezig. Het is de belangrijkste organisatie die de laatste 60 à 70 jaar in alle conflictgebieden in Afrika en Azië actief was. Nu houden ze zich bezig met de gemeente Zaven-

tem en een wooncode die de bedoeling juist heeft om de integratie van mensen te bevorderen en een grotere sociale cohesie tot stand te brengen. Dan zeg ik: "United Nations, shame on you." (*Applaus bij CD&V, NVA en het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik wil nog een ander aspect van dit rapport naar voren brengen. Er is ook waardering uitgesproken voor de inspanningen die de federale overheid en de deelstaten doen voor de integratie. Dat is de andere kant van het verhaal.

Een beetje merkwaardig is wel dat de Franstalige Liga voor de Rechten van de Mens een soort van schaduwrapport heeft opgemaakt en een informeel overleg heeft gehouden met de leden van de commissie die de heer Van Overmeire zeer uitgebreid heeft opgesomd. Dat wijst natuurlijk eerder op de inbreng van de Franstalige diplomatie. Daarin speelt ook de verantwoordelijkheid mee van de federale minister van Buitenlands Beleid. We moeten de verhoudingen juist schatten.

De vraag is of u zelf bij het opstellen van het rapport betrokken bent. Als ik het goed heb begrepen, was dat blijkbaar helemaal niet het geval. Er zou een systeem van wederwoord moeten bestaan zoals het Rekenhof dat toepast.

Ik sta wat verwonderd over de houding van de directeur van het centrum die ik vanmorgen op de radio heb gehoord. Ik heb ook u gehoord, mijnheer de minister. De heer De Witte, niet de gouverneur, hekelt iets wat hier democratisch is beslist. Dat draagt niet bij tot de integratie. Het is een federale ambtenaar, maar ik zou toch mijn ongenoegen laten horen. Ik vind het getuigen van een gebrek aan stijl dat een directeur ondergraaft wat men beoogt en wat hier kamerbreed is beslist.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer de minister-president, collega's, ik ben eveneens bezorgd, ik ben heel bezorgd. Ik ben een gretige lezer van de internationale pers. Wat is de perceptie van ons in de internationale pers?

Ik percipieer dat zo niet, maar zij doen dat wel. België wordt voorgesteld als een eerder raar land, dat af en toe wel sympathiek oogt en troeven heeft, maar toch wel met problemen kampt, en daar getuigen de lange formatiebesprekingen van. Verder is de regio in het noorden van het land tamelijk bruin, en ik heb het dan niet over de huidskleur van de mensen. Hoe jammer het ook is, dat is de perceptie van onze regio in de internationale pers.

Hoe komt dat? In dit land zijn tal van journalisten, want de NAVO is hier gevestigd en we zijn ook de

hoofdstad van Europa. Die journalisten beheersen het Nederlands niet. Ze gaan af op wat de Franstalige pers schrijft, en die Franstalige pers geeft geen objectief beeld van ons. Dat laatste is het minste wat men kan zeggen. Ik vind dat de regering en het parlement daar iets moeten aan doen. Er is vandaag veel op het getouw gezet om België internationaal te promoten. Ik denk dat het echt vijf, misschien wel twee voor twaalf is om Vlaanderen internationaal te promoten. Ik nodig iedereen uit om daarover grondig na te denken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, collega's, vooreerst vind ik dat de VN een eerbiedwaardige instelling is, zoals het parlement en het college en het gemeentebestuur van Zaventem dat ook zijn. De VN verdient ons respect, en dat staat niet ter discussie. Men moet wel rapporten opmaken die steek houden. Ik sluit me daarom aan bij de verontwaardiging in dit parlement over dit rapport en de perceptie die daarmee in de wereld wordt gecreëerd. We willen heel snel onderzoeken waar er communicatiestoornissen zijn of waar zelfs helemaal niet is gecommuniceerd. Er is terecht gezegd dat dit niet kan. We hebben mensen op het federale en het Vlaamse niveau die de bevoegde minister moeten informeren. Als dat niet gebeurt, is er een probleem. We zullen dat onderzoeken en de passende maatregelen treffen.

Minister Keulen heeft gezegd dat we, in samenwerking met het parlement, zeer snel een goed onderbouwd wederwoord zullen opstellen. We hebben daarvoor één jaar tijd, maar elke dag dat dit sneller kan, moeten we benutten. Op dat vlak zal minister Keulen de nodige stappen zetten. Ten slotte is het juist dat ik als minister-president, in afspraak met de Vlaamse Regering, initiatieven wil ontwikkelen om Vlaanderen in de wereld op een correcte manier voor te stellen. We hebben veel troeven en kwaliteit in huis, en het kan niet dat we zwart worden gemaakt. Op dat vlak zullen we dus acties ondernemen. *(Applaus bij de meerderheid en het Vlaams Belang)*

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, collega's, tot mevrouw Dua wil ik nogmaals zeggen dat ze zeer goed weet dat geen enkele woning wordt geweigerd op basis van een negatieve taaltest. Ik heb dat trouwens ook omstandig gezegd tegen de heer De Witte, de directeur van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding. Het gaat om een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis. Op dat vlak zijn we uiteraard, zoals het hoort, coulant. We willen sociale grondrechten zoals het recht op een sociale woning niet ontzeggen aan mensen die de intellectuele capaciteiten niet hebben om een taal te leren. Het volgen van de cursussen is verplicht, en dat staat toe om kennis te maken met noties van het Nederlands. Dat laatste staat toe om aan onze samenleving te participeren, en is het begin van een actief burgerschap.

Dit is een moreel rapport. Men zal ons dus nooit kunnen verplichten om de wetgeving zelf bij te sturen. Dat moet duidelijk zijn. Zoals de minister-president ben ik erop gebrand om de VN zo snel mogelijk tekst en uitleg te verschaffen, met alle inhoudelijke en juridische argumenten die we hebben.

De beeldvorming gebeurt door de vertegenwoordigers van de internationale instanties die hier gevestigd zijn. Die mensen lezen vooral de Franstalige pers. Maar mijnheer Van Overmeire, u bepaalt voor een deel ook ons internationaal krediet. Dat is dus ook het geval. *(Rumoer bij het Vlaams Belang)*

Als wij beslissingen nemen over de burgemeesters in Kraainem, in Linkebeek en in Wezembeek-Oppem, en als jullie dan buiten met vlaggen staan te zwaaien, vuurtjes stoken en een voorbijganger ook nog eens een tik verkopen, dan betalen wij dat internationaal. De eenzijdige beeldvorming in de Franstalige pers aan de ene kant en jullie gedrag aan de andere kant, bepalen mee dat we internationaal vaak in het defensief worden gedreven en dat is onheus tegenover de talrijke Vlamingen die daar niets mee te maken hebben. *(Applaus bij de meerderheid en Groen!)* *(Rumoer bij het Vlaams Belang)*

De heer Karim Van Overmeire: Mevrouw de voorzitter, het was voorspelbaar dat deze vraag ging uitdraaien op een anti-Vlaams Belangnummertje.

Ik was tevreden met het antwoord van de minister-president, maar wat minister Keulen er nog aan heeft toegevoegd, is plat populisme. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Ikzelf en andere mensen van mijn fractie hebben hiervoor tien jaar geleden al gewaarschuwd. Tien jaar geleden hebben we al gezegd dat we het op internationaal vlak niet goed deden. De internationale media baseren zich op Franstalige kranten, waardoor ze geen correct beeld van Vlaanderen krijgen. Tien jaar lang is er niets gebeurd of is er veel te weinig gebeurd.

Nu moeten we twee dingen doen. We moeten ophouden met aan nestbevuiling te doen. Het is heel gemakkelijk om na te gaan of een samenleving een warme, open, solidaire en internationaal gerichte samenleving is of niet. Men bekijkt gewoon hoeveel mensen er weg willen en hoeveel mensen er bij willen. Vlaanderen is dus een internationaal georiënteerde samenleving die gastvrij is voor de mensen die hier komen wonen die zich aan ons aanpassen. Dat is de essentie: zich aan ons aanpassen.

Daarnaast moeten we onze naïviteit opgeven, want dit is geen misverstand of geen stelling van een toevallig verkeerd geïnformeerde journalist of professor. Dit is een gestructureerd offensief van de Franstaligen om ons in het defensief te dwingen.

En wat zegt u? Een ambtenaar die zijn werk niet gedaan heeft? U zult er eens mee gaan praten want misschien had die ambtenaar wel een ander idee over de wooncode. Mijn God, waar zijn we mee bezig?

Ik ben heel teleurgesteld in uw antwoord. Ik hoop dat wat de minister-president zegt, zal gebeuren namelijk dat we eindelijk op een professionele manier Vlaanderen op de kaart zullen zetten en eindelijk op een professionele manier een buitenlands beleid kunnen voeren. Want één ding is duidelijk: op de federale regering kunnen we niet rekenen.

Telkens als Vlaanderen in de verdrukking komt, geeft de federale regering niet thuis. Ik hoop dat de Vlaamse Regering er eindelijk eens werk van maakt – en de woorden van de minister-president zijn hoopgevend – en dat het eens iets anders is dan die ‘Only in Belgium’-campagne. Vlaanderen staat alleen, en alleen de Vlaamse Regering kan daar iets aan veranderen.

Steek het niet op het Vlaams Belang. U weet hoe klein de rol is die we kunnen spelen. U en de Vlaamse Regering zijn in de eerste plaats verantwoordelijk. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik wil reageren op wat de heren Van Rompuy en Vermeiren hebben gezegd.

Ik ben er rotsvast van overtuigd dat een aantal belangrijke mensen die aan de basis liggen van dit decreet, inderdaad goede bedoelingen hadden, ook de minister. Ik ben er rotsvast van overtuigd. Maar mijnheer de minister, u zegt zelf dat extreemrechts zorgt voor een negatief beeld.

Ik denk dat alle jaren van het overgieten met gif van de Vlaamse bevolking en de politiek, ook de politiek voor een deel heeft doen opschuiven. Tien jaar geleden was deze bepaling nooit in de wooncode gekomen.

Ik herinner me dat het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, op het moment dat de code hier werd besproken, ook gezegd heeft dat het een gevaarlijke bepaling is. Men was zo sterk bezig met het antwoord op extreemrechts en eventuele leefbaarheidsproblemen, dat die moeilijke grens voor een deel overschreden is.

Ik blijf bij mijn idee dat de bedoelingen goed waren. Ik heb nooit anders gezegd. Ik twijfel niet aan de intenties van de mensen die het decreet hebben goedgekeurd, maar we bevinden ons op een zeer gevaarlijk pad, dat ook internationaal niet zo evident is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over maatregelen tegen de loon- en loopbaankloof tussen mannen en vrouwen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, beste collega's, vrouwen zijn nog steeds in solden. Dat is de slogan van Equal Pay Day dit jaar. Daarmee wil men aangeven dat de lonen van vrouwen eigenlijk het hele jaar in de uitverkoop zijn. Equal Pay Day is de jaarlijkse strijddag, waarmee men nog eens wil benadrukken dat vrouwen vandaag nog steeds minder verdienen dan mannen, voor hetzelfde werk.

Vorige zaterdag was er ook de Internationale Vrouwendag. Naar aanleiding daarvan en in aanloop naar Equal Pay Day, zijn een aantal studies verschenen. Mevrouw de minister, het gaat over het jaarboek van het Steunpunt Werk en Sociale Economie, het rapport van het departement Economie van de ULB en het tweede rapport van het Belgisch Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Die studies verschillen nogal als het gaat over de omvang van de loonkloof. Sommige spreken over 15 tot 20 percent, andere hebben het over 7 percent of minder. Ook wat de oorzaken betreft, verschillen de studies nogal van elkaar.

De Europese Commissie zegt dat het eigenlijk redelijk goed gaat met België. België zou een van de betere leerlingen zijn in Europa en helemaal niet zo slecht scoren. Dat is dan het goede nieuws, want deze cijfers worden ook betwist door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Het slechte nieuws is dat de loonkloof zou stagneren en de loonsituatie van vrouwen eigenlijk niet zou verbeteren.

Ook de oorzaken die in de studies worden aangegeven, verschillen nogal van elkaar. Zo zegt het Steunpunt Werk en Sociale Economie dat de belangrijkste oorzaak eigenlijk de door meisjes gekozen studierichting is. Meisjes kiezen nog al te vaak voor zachte en typisch vrouwelijke studierichtingen, die eigenlijk naar jobs leiden waarmee men minder verdient dan bijvoorbeeld in industriële sectoren als de chemiesector. Bovendien is er natuurlijk nog altijd het glazen plafond. Vrouwen stoten nog altijd minder goed door naar topfuncties. Ik heb mevrouw Smet vorige week horen pleiten voor meer vrouwelijke ministers in de regering, maar ook in bedrijven hebben vrouwen moeite om in de topfuncties, de best betaalde jobs, terecht te komen.

Bij alle artikels en studies was ik het meest verrast door een opiniestuk dat afgelopen maandag verscheen in De Morgen. Daarin zegt de arbeidsmarktdeskundige

van Randstad dat het niet zo'n vaart loopt met die loonkloof, maar ook, weliswaar in iets meer bedekte termen, dat vrouwen het eigenlijk vooral aan zichzelf te wijten hebben als ze minder verdienen, omdat ze de foute studierichtingen kiezen, vaker deeltijds gaan werken, vaker kiezen voor loopbaanonderbreking en minder belang hechten aan loon. In loononderhandelingen hechten vrouwen meer belang aan de combinatie werk en gezin dan aan het loon.

De discussie over loonassertiviteit is hier al vaker gevoerd. Ik denk dat de redenering van het opiniestuk een beetje kort door de bocht ging. Ik denk dat een vrouw die er alleen voor staat en drie kinderen heeft, echt niet minder belang hecht aan loon, maar genoodzaakt is om te kiezen voor een goed evenwicht tussen werk en gezin. Bij uitbreiding geldt dat voor de meeste buitenshuis werkende vrouwen. Ik trap misschien een open deur in, maar vandaag komt het grootste deel van de zorgtaken nog altijd terecht op de schouders van vrouwen.

Men kan zich dus de vraag stellen of al die individuele keuzes van vrouwen dan wel zo vrijwillig zijn en of ze eigenlijk niet ingegeven zijn door noodzaak omwille van de moeilijke combinatie werk en gezin en omwille van een tekort in kinderopvang.

Mevrouw de minister, het verklaren van de loonkloof, zoals die studies doen, is natuurlijk niet het goedpraten ervan. We moeten die loonkloof niet zomaar aanvaarden. Loonkloof betekent niet alleen minder loon maar ook minder pensioen en een hoger armoederisico voor vrouwen.

Mevrouw de minister, wat zijn uw conclusies uit die studies, vooral gelet op het feit dat men aangeeft dat de loonkloof stagneert en de situatie niet verbetert? Welke maatregelen overweegt u eventueel bijkomend te nemen om de loonkloof te dichten?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Het is een bijzonder complex verhaal. We spreken liever over 'loopbaankloof' dan over 'loonkloof', omdat het zoveel verschillende aspecten heeft. Dat we vandaag stagneren, geeft dat al aan. De echte ruwe discriminatie, met name dat een man en een vrouw hetzelfde werk doen maar dat de man meer verdient, enkel omdat hij een man is, is gaandeweg uit Vlaanderen en België verdwenen. Het zal hier en daar nog voorkomen, maar we kunnen gerust zijn dat dat niet meer het grote probleem is. Het grote probleem heeft te maken met de complexiteit en de mentaliteit. Het is veel moeilijker om daar beleidsmatig op in te werken. Dat betekent niet dat we dat in het gelijkkansenbeleid en in de hele Vlaamse Regering niet belangrijk vinden.

Via de opencoördinatiemethode heb ik met collega-ministers, vooral met de minister van Onderwijs en van

Werk, harde afspraken gemaakt om initiatieven te nemen die gericht zijn op het wegwerken van de loopbaankloof. Ik denk aan het stimuleren van meisjes voor het volgen van technische richtingen, die resulteren in werkgelegenheid in andere sectoren, wat een effect heeft op het loon.

Vervolgens kom ik aan een moeilijker verhaal. We moeten toegeven dat een aantal initiatieven, zoals de mogelijkheid even uit de arbeidsmarkt te treden en deeltijds te werken, goed zijn voor de combinatie arbeid en gezin, maar ze helpen vrouwen niet vooruit in het dichten van de loopbaankloof. Ze werken wat contraproductief. We hebben daar onderzoekscijfers van. Het feit dat je even uit de arbeidsmarkt stapt, geeft op zich niet alleen een achterstand, maar het heeft ook een negatief effect op de verdere loopbaanontwikkeling van mannen en vrouwen, en in de praktijk gaat het vooral om vrouwen.

We moeten toegeven dat we daar op een andere manier naar moeten kijken. Ik pleit niet voor het verminderen van de mogelijkheden voor bijvoorbeeld ouderschapsverlof en deeltijds werken, omdat die net zo belangrijk zijn. We moeten een tweede weg opstarten, namelijk het activeren van de mannen in dit debat. Ik ben daar al een tijdje mee bezig en het is niet gemakkelijk. In Noorwegen bestaan heel wat initiatieven die ons vooruit kunnen helpen. Daar blijven mannen bijvoorbeeld zes weken thuis bij de geboorte van een baby. Dat staat daar absoluut niet ter discussie. Het heeft een positief effect op het wegwerken van de loopbaankloof en op de combinatie arbeid en gezin.

De initiatieven die daarmee te maken hebben, behoren tot de federale bevoegdheid. We kunnen die wel ondersteunen. We zullen dat zeker doen door gericht initiatieven te nemen die te maken hebben met sensibiliseren. Het activeren van het vaderschap en de mannen in dit verhaal, is bijzonder belangrijk.

Het wegwerken van het glazen plafond is ook belangrijk. Ik heb vorige week samen met Voka een initiatief genomen om ervoor te zorgen dat er meer vrouwen komen in bestuursorganen. U zult zich misschien afvragen of dat wel zo belangrijk is. Ja, dat is ontzettend belangrijk! Het is belangrijk voor een beter bestuur en voor het wegwerken van de loopbaankloof. Ik verwijs naar een heel recente Noorse studie die aangeeft dat mannelijke managers mannen bevoordelen in loon, en dat vrouwelijke managers vrouwen meer loon geven. Men heeft blijkbaar de neiging om voor het eigen geslacht te kiezen: 'eigen geslacht eerst'. Dat geeft aan hoe belangrijk diversiteit op managementniveau is.

Er valt nog een heel nieuwe weg af te leggen. Er moet een heel nieuwe mentaliteit komen, en mannen moeten worden geactiveerd in dit debat.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat we doorgaan met de opencoördinatiemethode. Ik ben ook benieuwd naar concrete resultaten. We kunnen daar binnenkort opnieuw een rapport over verwachten, waaruit zal blijken hoe ver het daarmee staat. Het is belangrijk dat nauwgezet te volgen en te bekijken in welke mate dat tot concrete resultaten leidt. Er moet inderdaad een mentaliteitsverandering komen, maar het zal moeilijk zijn om dat in beleid vast te leggen. We moeten echter zeker streven naar die mentaliteitsverandering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de kostprijs en toewijzing van een studieopdracht in het kader van het Spartacusplan van De Lijn

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ik heb wat opzoekingswerk verricht over de Spartacusstudie waarvan sprake is. Ik vond een heel interessant citaat. Zo blijkt dat bij het ACV te worden omschreven als de Steve Stevaert Stuntram (SSST). Het gaat natuurlijk niet over die tram op zich: dat is een heel andere discussie. Het gaat over de ongebreidelde studie-expansie die we kennen in onze regio.

Ik kom nog uit de tijd van de Belgische frank. Toen ik hoorde dat het ging over een bedrag van 12,8 miljoen euro, was mijn eerste reflex dat iemand zich had vergist. Ik heb het echter omgerekend, en daaruit blijkt dat het gaat over een klein half miljard frank. Dat klinkt veel gewichtiger dan 12,8 miljoen euro. Dan wordt een mens creatief en vraagt hij zich af wat we met dat geld zouden kunnen doen. We zouden er de wachtlijsten voor de gehandicapten mee kunnen aanpakken. We zouden het kunnen besteden aan verkeersveiligheid of kinderopvang. Dat levert dus een hele lijst op. De vraag rijst immers wat nu eigenlijk prioritair is aan een studie. Ik erken dat studies nodig zijn. Toch wordt dit meteen geminimaliseerd. Het gaat over 'maar' 6 procent van de kostprijs. Uw medewerkster heeft letterlijk verklaard: "Dat is een normaal percentage voor fatsoenlijk studiewerk. Het bedrag lijkt veel, maar is het niet." Een klein half miljard frank lijkt dus veel, maar is niet veel geld.

Vooraf dat "fatsoenlijk studiewerk" vond ik heel boeiend. Hoe kunnen we nu op voorhand weten of dat studiewerk fatsoenlijk is? We geven dus een half miljard frank uit en zeggen op voorhand dat het fatsoenlijk studiewerk zal

zijn. Andere documenten leren me dat de overheid amper kan bestraffen als een externe studie slecht is. Dan begin ik die elementen samen te bekijken.

De LRM wil dit niet meer financieren. Dan gaat het over een beloofd bedrag van 7,2 miljoen euro. Het gaat dus nu over 100 procent belastinggeld dat wordt besteed aan een studie. Dan wordt de zaak natuurlijk niet onbelangrijk. De heer Peumans stelde vandaag letterlijk in de krant dat het gaat om "een uitzonderlijk hoog bedrag". Ik dacht dus dat er hier vuurwerk zou komen, dat dit een staartje zou krijgen in het parlement. Ik vermoed echter dat ik hier het staartje ben. De hond ben ik nog aan het zoeken. Ik had gedacht dat ik hier vandaag zou moeten aanschuiven, maar dat is niet zo.

Het gaat hier over de wildgroei van die studies. Ingewijden fluisteren me toe dat we vroeger niet zoveel studie-bureaus hadden. Dat was allemaal niet nodig. Die groei van de studie-bureaus is er eigenlijk gekomen onder impuls van de socialisten. De expansie en concentratie van die studie-bureaus jagen de prijzen omhoog.

Omdat het nu toch gaat over belastinggeld, heb ik daar enkele concrete vragen over. Met alle respect, ik weet niet welk leven uw medewerkster leeft, maar ik vind 12,8 miljoen euro zeer veel geld. Als wordt aangekondigd dat dit een fijne studie zal opleveren, dan moeten daar vragen bij worden gesteld. Waarom financiert de LRM dit niet meer, hoewel dat toch was beloofd? Als die fatsoenlijke studie niet zo fatsoenlijk blijkt te zijn, wanneer en hoe wordt die geëvalueerd op haar deugzaamheid en degelijkheid? Als blijkt dat de studie niet goed is, kunnen we dat dan nog verbreken? Kunnen we er dan nog onderuit, met een dergelijk bedrag, zonder dat er een schadevergoeding aan vastzit die er misschien voor zal zorgen dat u die studie en dat bureau blijft gebruiken? Hebben de ambtenaren al een beetje een zicht – het is vreemd dat ik in de voorwaardelijke wijs moet spreken – op de controlemechanismen op deze studie?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Verstrepen, ook voor mij is dat een hallucinant bedrag. Voor ik dat heb ingeleid op de regering, heb ik dat heel ernstig bestudeerd. Het is trouwens niet zomaar out of the blue op mijn bureau gevallen. Daar ging een beslissingsproces van jaren aan vooraf. Dat is op verschillende fora besproken. Dat heeft een lange voorgeschiedenis. Ik vind het een hoog bedrag, en dat geldt ook voor mijn medewerkster. Maar, een hoog bedrag, dat is relatief.

Laat me beginnen bij de omschrijving van de studieopdracht, bij de inhoud en de bedoeling. Het gaat over het opmaken van start- en projectnota's om in te leiden op de provinciale auditcommissies. Het gaat over het opmaken van streefbeelden, van ruimtelijke uitvoerings-

plannen, van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning en van de plan-MER. Het gaat over het uitvoeren van bouwkundige studies zoals spoorinfrastructuur, kunstwerken, dienstgebouwen en haltes. Het gaat over het opmaken van uitrustingsstudies onder meer in functie van signalisatie of tractie, het opmaken van milieu-aanvragen, de communicatie. Het gaat over het opmaken van plannen voor grondverwerving, de juridische ondersteuning en bijstand bij de selectie van de kandidaten voor het uitvoeren van de infrastructuurwerken. De duurste onderdelen van het studiewerk gaan over bouwkundige en uitrustingsstudies en die handelen over sporen en spoorbeddingen, rails, afstemming van de rails op de voertuigen, over gecombineerde tram- en busbanen, over trein-sporen, over bovenleidingen en tractiecabines. Deze studie handelde ook over signalisatie, zijnde trein- en trambeveiliging, spoorbeveiligingssystemen, controlecentra en over wegbeveiliging. Dat is slechts een samenvatting, het bestek is nog veel uitgebreider.

Voor alle duidelijkheid, de studie gaat over drie light-railprojecten die goedgekeurd zijn binnen Spartacus. De studie loopt in verschillende deelcontracten en die worden gefaseerd aangepakt. Het geheel loopt over 7 jaar, van 2008 tot 2014. Uiteraard kan de uiteindelijke opdracht aan het studiebureau worden beperkt, bijvoorbeeld indien de nodige vergunningen niet bekomen worden of indien de nodige budgetten verder niet beschikbaar zijn. Het is uiteraard mogelijk de deelcontracten verschillend te evalueren.

De selectiecriteria zijn vrij klassiek. De gunningscriteria die we hanteren zijn het ereloon, de overeenkomst, de methodologie, de projectorganisatie, de timing, het studieteam en de visie van de ontwerper. Op het aspect visie na, scoort het uiteindelijk geselecteerde consortium Varinia het best op alle criteria, ook op de prijs. Varinia is 1,9 miljoen euro of 15 percent goedkoper dan de tweede laagste mededinger.

Zoals ik al aangaf, moet u de prijs in relatie tot de uiteindelijke kosten voor de aanleg van de spoorlijnen zien. Het kwam in de commissie al aan bod: welk benchmark kan men daarvoor hanteren? Ik heb gevraagd om dat verder uit te diepen. Wat is aanvaardbaar? Wanneer spreken we van veel te duur? Men kan daar oeverloos over discussiëren. Het enige echte benchmark in het kader van dit soort studies, die geobjectiveerd werd en gehanteerd wordt in het kader van de KVIV-tarieven, spreekt van ongeveer 6 percent van de uiteindelijke bouwkosten, en alleen voor de bouwkundige en uitrustingsstudies. De bouwkundige en uitrustingsstudies die in deze studie vervat zitten, gaan over ongeveer 7,7 miljoen euro, en dat is 3 percent. Ik geef het u maar mee. Het totale aandeel van de studiekosten bedraagt 5,27 percent van alle bouwkosten, en die bedragen 243 miljoen euro.

Uiteraard heeft de relativiteit ook te maken met de grootte van projecten. Hoe groter het project, hoe lager

het cijfer. Een van de recent gerealiseerde projecten is de tramverlenging naar Flanders Expo. Het was een tramverlenging van 24 miljoen euro, een veel lager bedrag dus. De studiekosten bedroegen 2,3 miljoen euro, of 9,5 percent.

Mijnheer Verstrepen, ik geef toe dat het nooit de bedoeling was dat LRM zou financieren, maar ze zou wel prefinancieren. Dat is een heel groot verschil, want op het einde van het verhaal moet de belastingbetaler de kosten dragen van het project. Dat is altijd zo, ook bij de pps-constructies van de Vlaamse Regering. Het is een methode om te financieren en een manier om te spreiden in de tijd, maar uiteindelijk wordt er betaald. Bij infrastructuurprojecten zoals tramverlengingen en lightrailprojecten, gaat het om investeringen van de overheid en is het de belastingbetaler die betaalt. Het klopt dat in het Limburgplan werd opgenomen dat de LRM zou prefinancieren voor een bedrag van 7,2 miljoen euro. De reden waarom ze het niet doen, en dat hadden we beter moeten inschatten, is dat het niet tot de corebusiness van de LRM behoort om dat soort projecten te prefinancieren, want de LRM prefinanciert vooral rendementsgebonden infrastructuur of andere investeringen. Met andere woorden: voor de studiekosten is de LRM niet aangewezen, het is wel zo dat de LRM bereid is om voor de infrastructuur van het Spartacusplan te bekijken of ze in de constructie kan stappen en een stukje kan financieren of prefinancieren. Ik geef toe dat we dit bedrag van bij het begin gewoon op de investeringskredieten van De Lijn hadden moeten plaatsen en niet bij LRM voor prefinanciering.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de minister, ik heb aandachtig geluisterd naar uw antwoord. Het is een beetje dual. U schrok omdat het zo duur was. U zei een paar keer dat het over veel geld gaat. U komt eerlijk over, want u zegt dat u het nog altijd veel geld vindt. Ik vind het echter vreemd dat terwijl u het gevoel hebt dat het nogal veel is voor de studie, ze toch wordt goedgekeurd. U zet er een toon mee. U hebt pech dat het bedrag, 12,8 miljoen euro, eruit springt. Ik heb een en ander even opgezocht in de databanken van Vlaanderen en op het internet. Ik heb ook de commissieverslagen even doorgenomen. Dit kwam al aan bod in de commissie, er werd al over gedebatteerd en er zou nog verder over gepraat worden. Het is niet nieuw. Er is bezorgdheid over de explosie van studiebureaus.

Ik denk bijgevolg dat er bij de Vlaamse administratie steeds minder bekwame mensen zijn of dat er massale afvloeiingen zijn zodat er geen expertise meer aanwezig is. Als we alles extern moeten halen, wil dat zeggen dat we het intern niet meer in huis hebben. Vroeger hadden we blijkbaar wel expertise in huis, want vroeger waren studiebureaus niet nodig. U zult nu misschien antwoorden dat de reden daarvoor is dat de wetgeving ingewikkelder wordt, maar in dat geval zijn we opnieuw fout

bezig, want dat wil zeggen dat we meer regeltjes en wetgeving creëren, waardoor heel de boel duurder wordt. Op den duur wordt dat toch wel kafkaïaans.

Topambtenaar Fernand Desmyter zegt letterlijk: “De evaluatie van afgeleverde studies is onvoldoende. De overheid kan ook amper bestraffen als de kwaliteit van externe studies slecht is of als de timing niet gehaald wordt. Dat hebben we al ondervonden. Hoe hoger de kosten, hoe hoger de erelonen voor het bureau.” Over het magische woordje ‘erelonen’ wil ik ook graag iets meer weten. In een dergelijk hoog bedrag zullen de erelonen natuurlijk heel interessant zijn voor het bureau. Ik vind dat, met alle respect, weggegooid geld.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vraagstelling van de heer Verstrepen, maar ik denk dat hij één element uit het oog verliest. Het is namelijk niet de eerste studie. Ik herhaal de woorden van de minister in een antwoord op een vraag die ik haar stelde in de commissie voor Openbare werken in juni 2007.

Mevrouw de minister, u verklaarde toen: “Vandaag zijn we bezig met een uitgebreide studie om een grondige kosten- en batenanalyse in kaart te brengen.” Verder zei u: “De resultaten zouden dus in de komende twee maanden worden verwacht.” Dat was dus tegen augustus 2007.

Verder zei u: “Om een draagvlak te hebben bij de lokale besturen, is De Lijn momenteel bezig met een ruime informatieronde bij de verschillende gemeenten in Limburg. Tegelijkertijd lopen er ook heel wat studies.” Intussen staan we dus al drie studies verder.

U stelde daarnet dat in de nieuwe studieopdracht onder andere de plan- en project-MER's en de maatschappelijke inpassing van het project vervat zitten. In juni 2007 verklaarde u echter al dat u volop bezig was met de definitieve vastlegging van het tracé en dat de MER daarin een belangrijke en noodzakelijke stap was. U stelde bovendien dat De Lijn begin september 2006 al de MER-procedure voor de verbinding Hasselt-Maastricht had aangevat.

Het blijft dus niet bij die 500 miljoen Belgische frank. Als we de optelsom maken, komen we aan een resem van studies die enkel uitgevoerd worden omwille van het Spartacusplan en de drie tramlijnen. We kunnen daaruit besluiten dat men afgestapt is van het gebruik van lijn 20 van de NMBS om gebruik te gaan maken van de lightrail. U zou dus opteren voor de aanleg van bijkomende sporen, parallel aan de bestaande spoorbedding. We zullen daar volgende week tijdens de hoorzitting in de commissie nog verder op ingaan.

Ik had u in de commissie van juni 2007 ook een gedetailleerde studie voorgelegd, waaruit bleek dat alleen al het

tracé Hasselt-Maastricht zo'n 220 miljoen euro zou kosten, bijna evenveel als het hele Spartacusplan. Hebt u die nieuwe studie aangevraagd om dat te weerleggen?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, is dit project al toegewezen aan de tijdelijke vennootschap Varinia? Wij hebben de vorige minister van Openbare Werken kunnen overtuigen om over te gaan tot een maatschappelijke kosten-batenanalyse van grootschalige infrastructuurprojecten. Ik beschouw dit als een grootschalig infrastructuurproject. In februari 2007 had u het over een kostprijs van 136 tot 155 miljoen euro. Vandaag spreekt men al over 243 miljoen euro, en dan is de aankoop van lightrailtoestellen nog niet eens meegerekend.

Hoe zit het met risicomangement rond dit project? Ik heb tot nu toe maar weet van één potentieelstudie, en die heeft mij geen overtuigend antwoord gegeven op de vraag of er een goede vervoersrelatie is tussen Hasselt en Maastricht.

Mevrouw de minister, u kent mijn positie ten aanzien van dit project. Ik wil hier echter in de eerste plaats mijn bezorgdheid uiten. We hebben in Limburg al een project gehad dat volledig geflopt is, namelijk het Land van Ooit. Daar had men nochtans ook heel wat studiekosten tegenaan gegooit.

Is er een maatschappelijke kosten-batenanalyse gemaakt die aantoont dat dit project leefbaar is en reizigers zal aantrekken?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mevrouw de minister, ik ben blij dat u in uw antwoord twee zaken benadrukt hebt. U zei ten eerste dat de beslissing over de studie een regeringsbeslissing is en ten tweede dat alles in een juist perspectief moet geplaatst worden.

Collega's, het is nogal gemakkelijk om te zeggen dat 12 miljoen euro een te groot bedrag is. Het is inderdaad een uitzonderlijk groot bedrag, maar het gaat dan ook over een uitzonderlijk belangrijk en grootschalig infrastructuurproject om het openbaar vervoer in Limburg te verbeteren.

Er is niet alleen een grote nood aan een verbetering van het openbaar vervoer in Limburg, maar er is ook een groot potentieel voor. In de jaren negentig vond de NMBS het niet nodig om een rechtstreekse treinverbinding te maken tussen Hasselt en Brussel via Diest. De mensen uit Diest en West-Limburg moesten de trein naar Leuven nemen en daar overstappen. Men ging er immers van uit dat er geen potentieel was voor

een rechtstreekse verbinding. Nu die verbinding er is, blijkt echter dat het de drukst bezette treinverbinding in Limburg is.

Als je er met andere woorden voor zorgt dat er voldoende openbaar vervoer is en je nieuwe vervoersassen op een intelligente manier implementeert, trek je reizigers aan en zorg je ervoor dat mensen hun mobiliteit anders gaan organiseren. En dat is volgens mij absoluut nodig in Limburg.

Wat de relativiteit van het bedrag betreft, 5,27 percent van 247 miljoen euro, heb ik de vergelijking gemaakt met andere sectoren. Wanneer een privépersoon een bescheiden gezinswoning laat bouwen en een architect aanspreekt voor het ontwerp van de woning en de controle van de werf, dan kost dat op zijn minst 7 percent. Dat is de norm. Is dat dan ook veel te veel? 5,27 percent lijkt me, alle verhoudingen in acht genomen, niet te veel. Ik vind het goed dat er eerst een studie komt voordat het geld op tafel wordt gelegd.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik wil nog een ander licht werpen op deze discussie. De heer Desmyter heeft tijdens de gedachteswisseling over de greep van studie bureaus op openbare werken gezegd dat het departement Openbare Werken in 2006 32 miljoen euro heeft besteed. Het gaat dan over alle agentschappen, Mobiliteit inbegrepen. Wanneer die 12,8 miljoen euro naast die 31 miljoen euro wordt geplaatst, dan is dat toch een uitzonderlijk hoog bedrag. Dat is echter niet mijn punt.

Mevrouw de minister, ik stel vast dat de laatste jaren vooral omwille van het toenemende aantal pps-constructies, de capaciteit van de overheid is gedaald. We doen steeds meer aan outsourcing en dat is jammer. In het pakket dat nu wordt uitbesteed, zit bijvoorbeeld ook de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Dat kan ook gebeuren door een goed werkende administratie. Ook de algemene communicatie maakt deel uit van dat pakket. De Lijn heeft nochtans een heel goed communicatiebeleid. Waarom kan dat soort projecten niet worden opgenomen in het communicatiebeleid van De Lijn zelf in plaats van steeds meer te evolueren naar outsourcing van capaciteit, en dit jammer genoeg aan zeer hoge erelonen?

Minister Kathleen Van Brempt: Volgende week is er een hoorzitting over de openbaarvervoerplannen.

Mijnheer Peumans, mijnheer Daems, we kunnen hier discussiëren over wat er al dan niet in die studie moet worden opgenomen. Daarover moet een transparante communicatie gevoerd worden. Met deze studie geeft de Vlaamse Regering een duidelijk signaal dat de lightrailprojecten uit het Spartacusplan moeten worden uitgevoerd.

Mijnheer Peumans, ik weet dat u niet overtuigd bent van de potentieelstudie maar ik wel, en met mij de hele Vlaamse Regering. We gaan geen 12 miljoen euro uitgeven wanneer we niet willen dat die projecten er komen. De Vlaamse Regering wil absoluut dat het Spartacusplan wordt uitgevoerd. Ik heb in de begroting de eerste middelen vrijgemaakt voor het eerste lightrailproject.

Mijnheer Daems, we kunnen inderdaad discussiëren over wat in er in die studie moet staan. Ik sta open voor de discussie over de idee dat de overheid minder moet uitbesteden en meer intern moet doen. Vandaag hanteert de Vlaamse Regering echter het principe dat er geen uitbreiding komt van de Vlaamse administratie. Voor dit soort grootschalige projecten hebben we de nodige expertise niet in huis. Dat is de reden waarom we uitbesteden.

Wat de andere vragen betreft, ga ik ervan uit dat we die volgende week in detail zullen bespreken.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de minister, ik heb geen zin om te wachten tot volgende week. Ik zal langskomen in uw commissie, maar ik heb nog altijd geen antwoord op mijn vraag over de controlemechanismen en de manier waarop die geëvalueerd zullen worden.

Mijnheer Vandenbroucke, u maakt een vreemde redenering wanneer u het hebt over de registratierechten bij de aankoop van een huis.

De heer Joris Vandenbroucke: Ik had het over de kosten voor de architect die men moet maken in verhouding tot de totale projectkost.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik vind dat een leuke redenering. U vergelijkt het betalen van een studie ten belope van een derde van het jaarbudget van een overheid met de architectenkosten die een Vlaming moet maken wanneer hij een huis laat bouwen. Dit is een interessante en creatieve invalshoek waarbij we nog pittige discussies kunnen verwachten. Met alle taksen die daar worden betaald, wordt deze studie gefinancierd.

Of die SSST nu nodig is, of dat er integendeel een spoorverbinding tot stand moet worden gebracht, moet u mij, als Antwerpenaar, niet vragen. Dat is een heel andere discussie. *(Opmerkingen van minister Kathleen Van Brempt)*

Ik wil enkel aangeven dat een studie wordt besteld en dat die wordt goedgekeurd. Het gaat echter over zeer veel geld, over een zeer groot percentage van alle budgetten.

Tot nu toe heb ik geen antwoord gekregen op de vragen over het bestellen van die studie, over de

toewijzing. We gaan ervan uit dat dit op een fatsoenlijke manier gebeurt. Voor dat bedrag mag dat ook wel. Ik blijf erbij dat er veel te weinig controlemechanismen en bestraffingsmogelijkheden zijn. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag over de evaluatiemogelijkheden van die studie.

Als ik daarvoor volgende week naar de commissie moet komen, dan is dat zo. Ik bepaal echter liever zelf mijn agenda. Ik zal er tijd voor vrijmaken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister voor extra opvang in de bijzondere jeugdzorg

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister voor de aanpak van de wachtlijsten in de bijzondere jeugdzorg

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, als beleidsverantwoordelijke voor Welzijn bent u bevoegd voor het creëren van opvangplaatsen van jongeren die zich in een moeilijke of problematische opvangsituatie bevinden of die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Recent hebt u in de pers een uitbreidingsplan aangekondigd. Daarmee breidt u een vervolg aan het Globaal Plan voor de Bijzondere Jeugdzorg van uw voorganger, minister Vervotte. Ik was tevreden dat te kunnen lezen. We zijn natuurlijk aangewezen op berichten die we via de media lezen of te horen krijgen. U bleef wel redelijk vaag.

Mijnheer de minister, in het verleden heeft mevrouw Hoebeke al heel wat vragen aan u gesteld over dit onderwerp. Het enige woord dat ik uit uw uitleg heb kunnen onthouden, is de term 'preventie'. Ik kan u geruststellen. Op dat vlak vindt u in onze fractie een trouwe partner. We zullen u zeker steunen. Veel jongeren die nog niet ontspoord zijn, kunnen daardoor op het rechte pad worden gehouden.

Toch zijn er situaties waarbij we zien dat jongeren, vaak veelplegers, het rechte pad hebben verlaten. Jammer genoeg is preventie dan niet meer voldoende. Dan komt de piste van de al dan niet gesloten instelling aan bod.

Mijnheer de minister, ik zal een concreet voorbeeld geven uit Antwerpen. Twee weken geleden werd een

huisarts die in zijn praktijk een avondconsultatie hield, op zeer brutale wijze overvallen. De daders waren gewapend. Ze lieten de arts geschokt en gewond achter. De dagopbrengst was hij kwijt. De daders verdwenen met de noorder- of zuiderzon.

Twee weken later kwamen ze terug. Ze vonden de arts een gemakkelijk slachtoffer. Tot ieders opluchting werden ze een paar dagen daarna geïdentificeerd en opgepakt. Die opluchting was echter van korte duur. De raadkamer oordeelde dat ze moesten worden vrijgelaten omdat er een gebrek aan opvangplaatsen was.

In Schaarbeek was het nog iets erger. De jonge dader zei dat hij de politie op taart zou trakteren als hij 's avonds vrij zou rondlopen. Die taart werd ook effectief afgeleverd.

Mijnheer de minister, ik besef dat dit geen gemakkelijke problematiek is. Er kan geen eenduidig antwoord op gegeven worden. Het is zeker niet mijn bedoeling om het dossier van de bijzondere jeugdzorg te reduceren tot de 15 procent van jongeren die aanzien worden als plegers van een als misdrijf omschreven feit. Toch zijn dit concrete voorbeelden die de maatschappij moeilijk kan tolereren.

U hebt het over het Globaal Plan voor Bijzondere Jeugdzorg. Wat is de stand van zaken op dat vlak? Hoeveel staat men met de uitvoering? Die zou gebeuren in 2007-2008. Sommigen spreken nu over 2009. Daar was ook in voorzien dat een aantal plaatsen gecreëerd zouden worden voor jongeren die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd. Hoeveel staat het daarmee?

Mijn tweede vraag betreft het uitbreidingsplan. Jammer genoeg, hebben we in de pers nog niet veel over dit mooie plan kunnen vernemen. De minister heeft het over preventie. Dat is uiteraard belangrijk. Ik vraag me echter af of hij, indien nodig, ook aandacht aan repressie en aan het creëren van bijkomende opvangplaatsen zal besteden.

Mijnheer de minister, mijn laatste vraag is veeleer van principiële aard. Tijdens begrotingscontroles komen vaak bijkomende beleidskredieten vrij. Die kredieten worden naar de verschillende ministers geschoven. Indien u van de opvang in de bijzondere jeugdzorg echt een prioriteit wil maken, moet u deze bijkomende beleidskredieten hiervoor aanwenden. Ik zou hierover graag wat uitleg krijgen. Zult u de bijkomende beleidskredieten die u naar aanleiding van een begrotingscontrole eventueel verkrijgt, rechtuit in die richting sturen of hebt u andere prioriteiten? Ik zou dat graag nu vernemen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, ik wil de minister feliciteren met de visie op de bijzondere jeugdzorg die hij in kranteninterviews heeft geuit. Hij erkent en situeert de bestaande problemen op een goede manier. Ik wil hem in feite feliciteren om twee verschillende redenen.

Ten eerste erkent de minister de grootte van het probleem. De toevloed van jonge mensen die in de bijzondere jeugdzorg terecht komen, is zo groot dat de overheid de situatie bijna niet meer aankan. De situatie is haast uitzichtloos. We moeten hier diep over nadenken. We moeten wellicht het begin van het probleem aanpakken. Ik druk het hier heel eenvoudig uit.

De minister heeft het over preventie en in belangrijke mate over snelle interventies. Hij kiest in dit verband voor de ambulante hulpverlening. Hij maakt die keuze niet enkel vanuit financieel oogpunt. Ambulante hulpverlening is vanuit methodologisch oogpunt veel efficiënter dan investeringen in instellingsplaatsen. Op financieel vlak zijn er ook verschillen. Het grote verschil betreft echter de gezinscontext van de jongeren die een als misdrijf omschreven feiten hebben gepleegd. Het gaat hier om een belangrijke uitspraak. Mij lijkt het alvast een goede zaak hier snel in te investeren.

Mevrouw De Ridder, meestal halen de harde of de heel droevige feiten de media. Die feiten doen zich vaak enkel voor omdat we te slordig met de voorgaande feiten zijn omgegaan. Vaak hebben we te traag geïnterveneerd. Het is een goede zaak dat we al bij het begin van het probleem willen ingrijpen. De interventies kunnen best ambulant en contextgebonden gebeuren.

Ten tweede wil ik de minister feliciteren met zijn antwoord op de vraag wat hij vindt van het voornemen van de federale overheid om jeugdgevangenis te bouwen. Hij staat kritisch tegenover deze nieuwe flinkheid. Indien de federale regering van plan is gevangenis te bouwen en hard op te treden, moet ze ook beseffen dat ze gedurende 65 jaar cipiërs zal moeten betalen. De minister is voorstander van de begeleiding van jongeren. Ook als ze zware feiten hebben gepleegd, wil hij ze helpen om zich weer in de maatschappij te integreren. Hij wil ze nieuwe kansen bieden. Ik vind dit een zeer goede zaak.

Mijnheer de minister, ik heb een paar concrete vragen. Hoe moet het verder met het globaal plan? U wilt dit plan aanvullen. Welk effect hoopt u hiermee te bereiken? Hoeveel jongeren wil u van de wachtlijsten halen? Ik heb vernomen dat in Antwerpen ongeveer 1100 jongeren op de wachtlijst staan. Ze moeten soms twee jaar op hulp wachten. Welke impact zou uw plan moeten hebben? Over welk budget gaat het eigenlijk? Kunt u ons enig perspectief op een leniging van het grote probleem geven?

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst mijn uitspraken in hun context situeren. Mevrouw De Ridder heeft verklaard dat ze in de krant heeft moeten lezen dat ik aan een vervolgplan denk. De Vlaamse volksvertegenwoordigers die wel aan de werkzaamheden van de commissie voor Welzijn deelnemen, hebben duidelijk gehoord wat kamerbreed door de verschillende politieke partijen wordt gevraagd. Mijn voorgangster heeft een globaal plan klaargestoomd. Dat plan is in juni 2007 in werking getreden en moet in de loop van deze legislatuur zijn beslag krijgen. De nood manifesteert zich evenwel zo sterk dat we het hier niet bij kunnen laten. We moeten een vervolgplan maken. De nadruk ligt hierbij op 'we'.

Wie het interview heeft gelezen, begrijpt ongetwijfeld dat ik me in dit verband wil organiseren zoals de vorige Vlaamse Regering zich in 2003 heeft georganiseerd, om een kamerbrede consensus met betrekking tot de inspanningen voor personen met een handicap te vinden.

Wat we doen op het vlak van het wegwerken van de wachtlijsten in de zorg, is aangestuurd door een zeer goede oefening in 2003. Dat plan heeft zijn beperkingen, maar heeft wel de verdienste een plan te zijn. Wanneer we iets nieuws willen organiseren op het vlak van investeringen en bijkomende plaatsen, moeten we een horizon op langere termijn plannen. Dat is de enige manier om tot resultaten te komen, zeker in een sector waar we voor een deel afhankelijk zijn van privé-initiatief.

Ook voor de bijzondere jeugdbijstand hangen we erg af van privé-initiatief. Ik zal straks over de gemeenschapsinstellingen spreken. U moet goed bedenken dat het gros van wat we aanbieden in de bijzondere jeugdbijstand, eigenlijk de vrucht is van inspanningen van privé-initiatieven. In 2004 toen deze regering het regeerakkoord maakte, beschikte ze niet over een of ander globaal plan. De minister van Welzijn is aan de slag moeten gaan om een eerste globaal plan op te maken. Dat is gebeurd met medewerking van de sector. Vanaf juni 2007 is het in werking getreden.

In de commissie is nadrukkelijk toegelicht dat niemand moet verwachten – zeker niet als het gaat over bijkomende plaatsen – dat zes maanden later alles is opgelost. Er is sinds juni 2007 extra ambulant aanbod. Nu beginnen ook de initiatieven voor meer plaatsen tot stand te komen, maar dat vraagt tijd. Het volgende besef is dat we samen moeten werken aan een plan waarover we zo'n breed mogelijke consensus moeten vinden voor een volgende legislatuur. Wil ik daarmee de volgende regering ergens toe dwingen? Neen, het is wel nuttig om de politieke oefening te maken van waar we heen willen.

Mevrouw De Ridder, u zegt dat u alleen maar over preventie hebt gelezen, maar dat is selectieve lectuur. Ik heb willen wijzen op de toestroom in de jeugdbijstand. Het gaat om 1000 jonge mensen extra per jaar. Daarvan heeft 85 percent niets te maken met als misdrijf omschreven feiten, maar met problematische opvoedingssituaties. Er zijn dus 15 percent jongeren die een als misdrijf omschreven feit plegen. De voorbeelden die u aanhaalt zoals roofovervallen en andere dingen die de krant halen, maken maar een minderheid uit binnen die 15 percent. Ten aanzien van die minderheid bestaat er de uithandengeving. Ik blijf erkennen dat voor sommigen die formule nodig is. Ik wil alleen niet dat we daar een amalgame van maken en denken dat dit nu voor alle jongeren die een als misdrijf omschreven feit plegen dé oplossing is.

Het is mijn overtuiging – en die wordt gedekt door de regering, het regeerakkoord en de aanpak van de Vlaamse overheid – dat het accent op herstelgerichte maatregelen moet worden gelegd, op het responsabiliseren van jongeren en op pedagogie. Als iemand van vijftien die een gsm heeft gestolen in een gevangenis wordt gestopt, dan start hij in vele gevallen een carrière die niet zinvol is in vergelijking met de kansen die hij kan krijgen en waarbij hij herstelt wat hij heeft aangericht, verantwoordelijkheid neemt voor wat hij heeft misdaan, ervoor zorgt dat hij in opvoedkundige zin andere perspectieven ziet en waarbij men met hem aan de slag gaat.

Wat betreft de concrete werking van het plan, hebben we aan het agentschap gevraagd om de gegevens voor te bereiden. We zullen dat in grote transparantie doen. Ik ben van plan om met de leden van de commissie voor Welzijn en met het hele parlement op tijd het overleg te starten zodat het een gedragen project wordt. We schatten inderdaad dat het tot het einde van dit jaar zal duren om een goede inventaris te maken en om te beseffen wat zal nodig zijn tijdens een volgende legislatuur. Ik benadruk dat we ondertussen niet blijven stilstaan. We hebben wel degelijk dingen gedaan. We hebben vanaf de zomer 2007 de inspanningen die waren gepland voor 2008 naar voor getrokken. Die van 2009 zal ik zoveel mogelijk naar voor trekken naar 2008.

U moet echter begrijpen dat we in dat opzicht ook deels afhankelijk van het tempo waarin privévoorzieningen in staat zijn om nieuwe plaatsen te creëren. Het is niet de Vlaamse overheid die ze creëert.

Ten slotte, wat de gemeenschapsinstellingen betreft, heb ik inderdaad in het interview laten blijken dat we het debat niet telkens opnieuw tot enkele tientallen plaatsen in gemeenschapsinstellingen moeten vernauwen. Ik wil mijn verantwoordelijkheid als minister zeker niet uit de weg gaan. Ik bevestig u dat ik alle mogelijkheden zal aangrijpen om de capaciteit, ook in de gemeenschapsinstellingen, op termijn te verbreden.

Niet zo lang geleden hebben we er een actueel debat aan gewijd. Daaruit bleek dat we stappen hebben gezet om

extra plaatsen mogelijk te maken. Het is niet eenvoudig. We doen al het mogelijke en we blijven elke opportuniteit nagaan.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb me laten leiden door een lokaal voorval in Antwerpen. Het is niet omdat ik niet in uw commissie zetel, dat ik geen vraag mag stellen.

Minister Steven Vanackere: Het punt was al uitvoerig aan bod gekomen in de commissie voor Welzijn. Dat bedoelde ik.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik ben begonnen over de voorvallen die in Antwerpen hebben plaatsgevonden. Ik vind het een beetje minimalistisch dit voor te stellen als een jongere die een gsm heeft gestolen. Daar gaat het voor mij niet om. Ik weet dat u van nul bent begonnen en dat u al ver staat in de uitvoering van uw plannen. Ik had graag de stand van zaken geweten over dat Globaal Plan voor de Bijzondere Jeugdzorg.

U stelt hier voor om de middelen van 2008 naar voren te trekken, en ook de middelen van 2009. Volgens mij staat er voor 2007 7,3 miljoen euro ingeschreven, terwijl er nog 5,6 miljoen euro over is. Hoe verklaart u dat? Ik zou beginnen met de middelen die zijn voorgeschreven in 2006-2007 volledig te realiseren. Als u nog niet op het punt staat waar u zou moeten staan in de uitvoering van het Globaal Plan voor de Bijzondere Jeugdzorg voor 2007, welk nut heeft het dan om de middelen voor 2008 naar voren te schuiven?

Ik vind het een goede zaak dat u zegt dat u de zorg zult uitbreiden en zult inzetten op preventie. U zult de capaciteit nog opvoeren en waar mogelijk maximaliseren. Als u het zo belangrijk vindt, en daar blijf ik bij, vraag ik u er te blijven op inspelen als u tijdens begrotingscontroles extra beleidskredieten vrij krijgt. Daar merk ik op dit moment nog niets van.

De heer Bart Caron: Het is niet de bedoeling om op mijn collega te repliceren, maar het debat in de commissie is zeer uitvoerig geweest. Het secretariaat kan u daarvan ongetwijfeld alle overzichten bezorgen. (*Opmerkingen van de heer Sven Gatz*)

Ik wil met veel plezier een breed debat houden in de plenaire vergadering over de bijzondere jeugdzorg. Ik ben de eerste die dat wil doen, en ik hoop dat we hier allemaal zullen zitten om het belang van de problematiek te onderstrepen. Het is immers een belangrijke problematiek.

Ik erken dat deze oefening zorgvuldig moet gebeuren en dat er het nodige studiewerk aan te pas komt. U hebt ook gesuggereerd in uw interview – en heel wat experts zeggen het – dat met een ambulante vorm van

hulpverlening ook problematische gezinssituaties snel en adequaat ondersteuning kan worden verleend. Dat kost lonen. Het zijn de lonen van maatschappelijke werkers, van psychologen en begeleiders. We kunnen op die manier op korte termijn de nood snel lenigen, zij het slechts gedeeltelijk.

Ik zou u willen vragen of u met uw diensten wilt onderzoeken of u binnen uw kredieten en de kredieten die u tijdens de begrotingscontrole en in de toekomst verwerft, en de bijkomende middelen die versneld worden aangewend, hier niet prioritair kunt op inzetten, in afwachting van een grondige analyse vanuit het veld en een grondig evenwicht tussen gesloten en open plaatsen in privé- en gemeenschapsinstellingen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het debat is hier in de plenaire vergadering enkele weken geleden al uitvoerig aan bod gekomen. Maar, mijnheer de minister, toch stel ik vast dat de wachtlijsten niet verminderen, wel integendeel. Op de centrale lijst voor Antwerpen staan op dit ogenblik nog 1100 kinderen die wachten op hulp. Een kind dat dringend nood heeft aan hulp, moet vaak twee jaar wachten eer het opvang kan krijgen in een begeleidingstehuis.

Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat dit onaanvaardbaar is.

We mogen verder blijven beklemtonen dat er plaatsgebrek is voor jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd. Dat plaatsgebrek zorgt ervoor dat de jeugdrecht hen dan moet laten gaan. De samenleving aanvaardt dit niet, en dat is terecht. We mogen de problemen niet minimaliseren. Het gaat niet over jongeren van vijftien die een gsm hebben gestolen. Het gaat over zware jongens waartegen de samenleving moet worden beschermd. Ik denk dat terecht wordt gesteld dat de toestand onhoudbaar is.

In uw interview hebt u bepaalde suggesties verwoord. Ik zal hier niet pleiten voor de uitbreiding van het aantal plaatsen in de instellingen alleen. Er is een totaalaanpak nodig, want ik beseft dat er ook een uitbreiding moet komen voor POS'ers die tegen hun eigen omgeving en familie moeten worden beschermd. Maar we mogen ook zeggen dat de uitbreiding van de opvangplaatsen voor de zware gevallen die overlast bezorgen, versneld moet gebeuren.

Ik ben verheugd vast te stellen dat u een vervolg aan het globaal plan wilt koppelen. Het verontrust me wel dat u in het interview zegt dat dit tegen eind 2008 zal gebeuren. Namens mijn fractie en wellicht ook namens de ganse sector en alle betrokken jongeren moet het veel sneller

gaan. Het is uw plicht om na te gaan of dat niet vlugger kan gebeuren. Als u pas eind 2008 nieuwe initiatieven aankondigt, dan kunnen ze niet tegen het einde van deze legislatuur worden gerealiseerd. Onze fractie dringt erop aan dat u daar sneller werk van maakt.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, ik heb weinig toe te voegen aan wat mevrouw Dillen zei. Ik ga volledig akkoord met haar en ook met collega Caron. Er moet een tweesporenbeleid zijn: eentje voor de MOF'ers en eentje voor de POS'ers. Ik ga er verder niet op in, want dat is zojuist al uitgebreid besproken.

Ik wil wel een nieuw element in de discussie brengen. Onlangs stonden in Knack en De Standaard artikelen waarin mensen verwezen naar problemen die voortvloeien uit het wegvallen van stabiele gezinsrelaties. Ik wil nieuw samengestelde gezinnen zeker niet stigmatiseren, maar het is een feit dat kinderen in nieuw samengestelde gezinnen opnieuw hun plaats moeten vinden – tegenover mekaar, en ook tegenover de nieuwe partner van de ouder. Ze hebben stabiliteit nodig. De samenleving en het parlement moeten daarvoor de nodige aandacht opbrengen. Zal de minister ook voor hen aandacht opbrengen, gezien in sommige gevallen de stabiliteit van de gezinssituatie ontbreekt?

Gisteren en vandaag stonden in een krant artikelen over opvoedingsondersteuning. Uit een onderzoek van de Gezinsbond blijkt dat veel ouders heel graag een schouderklopje zouden krijgen ook als alles goed gaat, en niet alleen ondersteuning krijgen als er problemen zijn. We moeten daar ook aandacht aan schenken, want dat is ook een aspect van preventie. Bent u daartoe bereid?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik stel vast dat iedereen achter het plan staat en toejuicht dat het bijna volledig is uitgevoerd. Ik herinner me dat het anders was toen het plan gelanceerd werd en niet iedereen even sterk geloofde in het plan.

Ik zou ook de aandacht willen vestigen op de 85 procent problematische opvoedingssituaties. Ik sluit me aan bij de vorige spreker. Voor mij mag de tijd die we uittrekken voor het nieuwe globaal plan lang zijn, als we maar een goed globaal plan maken en er ook de budgettaire consequenties bij betrekken, zoniet verdwijnen zulke plannen al te vaak in de kast. Bij het maken van dat plan zou ik willen vragen om de nodige middelen vrij te maken voor opvoedingsondersteuning zodat we de instroom wat kunnen beperken. In dit parlement is er een decreet goedgekeurd. Ik zou aan

alle collega's steun willen vragen om bij een volgende gelegenheid middelen vrij te maken om te investeren in opvoedingsondersteuning.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mannen maken plannen, en zeker ministers. Het is goed dat er plannen gemaakt worden, het is goed dat er plannen worden uitgevoerd, het is goed dat er gestudeerd wordt op nieuwe plannen.

Er is het globaal plan van uw voorgangster. Ik denk dat intussen iedereen weet welke de pijnpunten zijn. Iedereen weet dat er veel druk is op de sector, in alle geledingen. Er is druk in de ambulante sector, in de semi-ambulante sector, in de residentiële sector zowel voor MOF- als POS-jongeren.

De vraag is hoeveel je moet investeren, maar daar kan je een plan voor maken. De kans is klein dat er te veel zou worden geïnvesteerd in die sectoren. Er kan nooit te veel geld worden vrijgemaakt voor preventie op korte termijn. Er kan nooit te veel geld worden vrijgemaakt in 2008-2009 om te investeren in extra plaatsen in de ambulante of semi-ambulante sector. Er kan nooit te veel geld worden vrijgemaakt voor de noodopvang in de residentiële sector.

Het is goed dat u nieuwe plannen maakt, maar intussen moet de druk voor meer middelen voor de verschillende sectoren in de bijzondere jeugdzorg worden opgevoerd want de toestand is in een aantal regio's onhoudbaar. Zelfs in rustige regio's vindt men voor sommige moeilijke kinderen geen oplossing meer. Hopelijk vindt u bij de volgende begroting meer middelen om het globaal plan meer dan uitgevoerd te krijgen.

Minister Steven Vanackere: Sinds men in Engeland het parlement uitvond, was het de plek waar over de budgetten werd gestemd. Ik ben bijzonder tevreden vast te stellen dat verschillende parlementsleden om meer geld vragen voor deze sector. Ik onthoud die tekenen van aanmoediging en ik beschouw ze als signalen van dit parlement om te zeggen dat men beter kan investeren in de toekomst van jongeren dan achteraf te moeten vaststellen dat er problemen zijn.

Een Amerikaanse generaal heeft ooit gezegd: er is nog nooit een oorlog gewonnen overeenkomstig het plan, maar er is ook nog nooit een oorlog gewonnen zonder een plan.

Het globaal plan van minister Vervotte is nog niet helemaal uitgevoerd, mijnheer Dehaene, maar het is inderdaad in versnelde uitvoering. Het is een plan dat in beginsel bedoeld was om in deze legislatuur 25 miljoen euro in te zetten op deze grote prioriteit. Mevrouw De

Ridder, deze middelen zijn bekomen bij de begrotingsbespreking en zijn dus geen versnipperde centen.

Mevrouw Dillen, als het gaat over een tweede plan, moet men dat onderscheiden van een eventuele vraag om het plan van de huidige legislatuur eventueel te versterken. Het tweede plan is eigenlijk bedoeld om ervoor te zorgen dat men in de horizon van de volgende legislatuur weet waar men naartoe wil.

Waarom is dat belangrijk? Men zou kunnen zeggen dat het tof is dat we plannen maken, maar er zijn eerst nog verkiezingen en het is misschien niet aan ons om dat plan uit te voeren. Het plan geeft niet alleen een signaal aan onszelf, maar ook aan een wereld die de plaatsen zal moeten creëren. De private instellingen die dat soort van plaatsen moeten maken, hebben baat bij een horizon, waardoor ze weten wat in de toekomst mogelijk is. Hoe dan ook kan die toekomst maar gegarandeerd worden op het ogenblik dat er een nieuw regeerakkoord komt in 2009. Op dat ogenblik beschikken over een goed plan, dat hopelijk gedragen wordt door een brede parlementaire meerderheid, zonder dat het een definitief punt is, is uiteraard een goede startbasis voor het vervolg van de activiteiten.

Ik wil nog instemmen met wat de heer Dehaene en mevrouw Stevens hebben aangehaald. Het is enorm belangrijk om gezinnen te ondersteunen in hun opvoedingstaak. Dat is ook de reden waarom we erg sterk inzetten op opvoedingsondersteuning, met inbegrip van de situaties waar mevrouw Stevens de aandacht op vestigt. Dat maakt ontegenzeggelijk ook deel uit van een strategie als men een nieuw plan wil maken.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik ben ook overtuigd van uw goede wil in dit dossier. Die 25 miljoen euro waar u het over hebt, ging inderdaad onversnipperd naar de bijzondere jeugdzorg.

Ik stel vast dat het plan nog niet volledig is uitgevoerd, maar dat werd ook door een CD&V-collega bevestigd. Ik stel vast dat het een goede zaak is dat u bijkomende middelen, bijvoorbeeld van 2008 en 2009, naar voren wilt schuiven, maar de middelen van 2007 zijn nog steeds niet besteed. *(Opmerkingen van minister Steven Vanackere)*

Ik zal u dat bezorgen.

Mijnheer de minister, als u vandaag zegt dat het een prioriteit is, dat u erin gaat investeren en uw best doet om het plan maximaal uit te voeren, reken ik er ook op dat u bij begrotingscontroles – als er extra beleidskredieten komen – de bijkomende kredieten die aan u worden toebedeeld, rechtstreeks richting bijzondere jeugdzorg zult laten gaan.

Ik stel enkel vast dat er op dat punt wel sprake is van enige versnippering.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik ben ook blij dat u prioritair wilt investeren in herstelgericht beleid, om mensen opnieuw kansen te geven in hun leven en kinderen die minder geluk hebben, goed te begeleiden.

Ik zou graag hebben dat u aan uw federale partijgenoten de boodschap overbrengt dat we deze bevoegdheid, die we als Vlaanderen exclusief hebben, volop willen opnemen en dat u daar, kamerbreed gesteund, budgetten voor kunt krijgen. Liever dat dan weer honderden miljoenen investeren in jeugdgevangenis, want dat is alleen maar het kweken van recidive en misdaad.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jacky Maes, Jan Verfaillie, Marnic De Meulemeester, Dirk De Cock en Kris Van Dijck betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen – 1430 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

Mevrouw De Wachter, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mevrouw de voorzitter, de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie besprak op 26 februari 2008 het voorstel van resolutie betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen.

De toelichting werd gegeven door de verschillende indieners, met als eerste de heer Maes van de sp.a-spiritfractie. Hij schetst de omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot de indiening van dit voorstel van resolutie. In de gemeente Damme raakt een autobestuurder gewond bij een verkeersongeval. Hij dagvaardt de burgemeester voor slagen en verwondingen omdat die verantwoordelijk zou zijn voor een gevaarlijke verkeerssituatie. In Gent en Waasmunster deden zich gelijkaardige feiten voor. Men wordt met andere woorden geconfronteerd met dagvaardingen en zelfs veroordelingen van burgemeesters en lokale mandatarissen voor de strafrechter. Daarbij wordt de lokale mandataris schuld verweten voor ongelukken die zich voordoen op het grondgebied van zijn gemeente. Dat is een slechte zaak, niet alleen voor de lokale mandataris in kwestie, maar ook voor de lokale politiek. Wie zal zich nog lokaal willen engageren als men voortdurend het risico van een strafrechtelijke veroordeling als een zwaard van Damocles boven het hoofd heeft hangen? Daarvoor moet een oplossing worden gevonden.

De heer Maes geeft weer dat de oorzaak van het probleem tweeledig is: enerzijds is er het ontbreken van een strafrechtelijke aansprakelijkheid van de lokale besturen, anderzijds is er de band tussen de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke verantwoordelijkheid. De gemeente kan momenteel niet strafrechtelijk veroordeeld worden en dus richt de benadeelde burger zich tot de uitvoerende mandatarissen van de gemeente. Ten tweede is er de band tussen de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke verantwoordelijkheid. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de burgerrechtelijke en de strafrechtelijke fout. Een fout is een fout, ongeacht of het om een grote of kleine fout gaat. Er moet voor deze situatie een oplossing worden gevonden, die op federaal vlak moet worden uitgewerkt.

De meest aangewezen oplossing is de mogelijkheid dat artikel 5 van de wet van 4 mei 1999 wordt aangepast in die zin dat de uitzondering voor publieke rechtspersonen zou vervallen. Dat betekent dat een burger op dat moment wel degelijk het gemeentebestuur kan dagvaarden. Dat is wellicht de meest aangewezen mogelijkheid die ook door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten wordt aanbevolen. De heer Maes besluit dat het de bedoeling van het voorstel van resolutie is dat de Vlaamse Regering aandringt op maatregelen bij het federale parlement en de federale regering met betrekking tot de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen.

De heer De Meulemeester gaf voor de Open Vld-fractie toelichting bij dit voorstel van resolutie en sloot zich volledig aan bij de heer Maes. De wetgever heeft de gemeente als publieke rechtspersoon uitgesloten van vervolging op basis van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Daardoor wijst de rechtspraak op een wettelijke discrepantie tussen enerzijds de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de individuele leden van het college, waartegen een vordering kan worden ingesteld op basis van de artikelen 418 en 420 van het strafwetboek, en anderzijds de bepalingen van artikel 53 van het Gemeentedecreet, op basis waarvan de beslissingen van het college als collegiaal moeten worden beschouwd.

Er kan worden vastgesteld dat de burger geregeld zijn heil niet zozeer zoekt in de burgerrechtelijke rechtspleging maar een beroep doet op de strafrechtelijke procedure, waarbij niet de gemeente maar de individuele mandatarissen worden gedagvaard. In principe zijn er een aantal oplossingen mogelijk, waaronder het invoeren van een beperkte strafrechtelijke immuniteit voor uitvoerende mandatarissen voor al dan niet lichte fouten begaan in de uitoefening van hun lokaal mandaat. Ook kan men de lokale besturen als rechtspersoon aansprakelijk maken of kan men de eenheid van het foutbegrip doorbreken. Men zou kunnen focussen op de schadevergoeding en niet op de aansprakelijkheid, of men kan in aparte aangepaste sancties voorzien voor

de lokale besturen in een algemene wet inzake aansprakelijkheid van openbare overheden.

De Open Vld-fractie vraagt de Vlaamse Regering om bij het federale niveau aan te dringen op een werkbare oplossing. Het Vlaams Parlement kan hiervoor een heel krachtig signaal geven.

Voor de CD&V-fractie gaf de heer Verfaillie de toelichting. Hij sluit zich aan bij de voorgaande sprekers en wijst op de belangrijke bevoegdheden van de gemeenten, bijvoorbeeld wat de openbare verlichting betreft. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat een burgemeester op het grondgebied van de gemeente voortdurend controleert of hier of daar de verlichting stuk is. Wie zal er anders nog geïnteresseerd zijn om gemeentelijke verantwoordelijkheid op te nemen? De lokale mandatarissen geven dag en nacht het beste van zichzelf. Naar aanleiding van recente rechterlijke uitspraken zijn er echter gevaarlijke precedentes geschapen. Een wettelijke regeling voor dit soort zaken is dringend nodig om de aansprakelijkheid in te perken. Het gaat daarbij uiteraard om de gevallen waar er geen sprake is van kwade trouw.

Bij de bespreking geeft de heer Vermeiren aan dat een gevaarlijke discussie wordt geopend, met name waar de heer Verfaillie spreekt over de mogelijke aansprakelijkheid bij de gesignaleerde gebreken.

Iemand die lokaal verantwoordelijkheid draagt, aldus de heer Vermeiren, zal opdrachten delegeren, maar weet niet onmiddellijk of die bevelen werden uitgevoerd. Een burgemeester kan een gevaarlijke situatie niet zelf verhelpen, hij kan daar enkel opdracht toe geven. Het grote probleem is niet alleen het strafrechtelijke aspect, maar ook het burgerrechtelijke. Op de verzekeringsmarkt zijn momenteel nauwelijks nog verzekeraars te vinden die in voldoende mate de verantwoordelijkheid willen dekken die kan ontstaan als gevolg van burgerrechtelijke gedingen. De heer Vermeiren verklaart de doelstelling van het voorstel van resolutie volledig te steunen, maar hij roept wel op tot de nodige voorzichtigheid als men het heeft over zogenaamde lichte fouten of de eventuele aansprakelijkheid als men op de hoogte is van een bepaalde gebrekkige toestand. Dergelijke situaties kunnen moeilijk vooraf worden ingeschat. De boodschap die wordt gebracht, moet heel duidelijk zijn. Ze mag niet verwateren door het te hebben over lichte fouten of eventueel bekende gebreken.

De heer Maes wijst erop dat al in de toelichting werd gesteld dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen lichte of zware fouten bij het bepalen van de verantwoordelijkheid: ook een lichte fout is een fout. Daarom is de beste oplossing voor de burgemeesters en schepenen de aanpassing van artikel 5 van de wet van 4 mei 1999. Een dergelijke aanpassing betekent niet dat er geen vervolging meer mogelijk is, maar men zal dan

kunnen worden vervolgd als gemeentebestuur en niet meer als individuele burgemeester of schepen. Dat is de bedoeling van dit voorstel van resolutie.

De minister wijst daarbij nog op de toenemende juridisering en veramerikanisering van de samenleving, waarbij men de eigen verantwoordelijkheid tracht af te wentelen op de gemeenschap en bij uitbreiding op lokale uitvoerende mandatarissen, zoals burgemeesters. De minister wil bij de federale instanties bepleiten dat er aan artikel 5 van de wet van 4 mei 1999 zou worden gesleuteld. Een en ander moet juridisch wel goed worden onderzocht en afgewogen. In bepaalde omstandigheden kan de individuele verantwoordelijkheid wel een rol spelen. De minister besluit dat bepaald aberraties moeten worden voorkomen. Mensen moeten hun eigen fouten niet trachten af te wentelen op de gemeenschap of de burgemeester. De minister staat achter de doelstelling van het voorstel van resolutie en vindt het goed dat het parlement dit signaal geeft. Het is ook een morele steun voor de burgemeesters en alle andere lokale mandatarissen.

Het voorstel van resolutie betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid werd in de commissie aangenomen met tien stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, als iemand het ambt van burgemeester aanvaardt, weet hij dat hij heel wat verantwoordelijkheden op zijn schouders laadt. Een gemeente besturen is geen gemakkelijke opdracht. De uitdagingen waarmee een burgemeester elke dag opnieuw wordt geconfronteerd, zijn groot. Ik kan spreken uit ervaring.

De jongste maanden is het echter duidelijker geworden dat het uitoefenen van het ambt van burgemeester steeds meer persoonlijke risico's inhoudt. Een aantal burgemeesters werden de jongste maanden voor de rechtbank gedaagd – en sommigen ook veroordeeld – omdat ze verantwoordelijk worden geacht voor ongelukken die zich hebben voorgedaan op het grondgebied van hun gemeente. Zo werden de burgemeesters van Damme en Gent voor de rechtbank gedaagd door mensen die betrokken waren bij een ongeval. Nog meer in het oog springend is het geval van de burgemeester van Destelbergen, die zich voor de rechtbank moest verantwoorden omdat een dame tijdens een wielervedstrijd door drie renners werd aangereden toen ze de weg overstak.

Dat deze evolutie bij de Vlaamse burgemeesters heel wat vragen oproept, hoeft niet te verbazen. Vooral de zaak van de burgemeester van Damme, die in beroep ook strafrechtelijk werd veroordeeld voor een ongeval dat zich op het grondgebied van zijn gemeente had

voorgedaan, voedde de ongerustheid. Het Hof van Cassatie heeft dit vonnis in zijn zitting van 27 november 2007 weliswaar verbroken, maar het blijft nu afwachten wat de correctionele rechtbank van Kortrijk uiteindelijk zal beslissen.

Burgemeesters willen hun verantwoordelijkheid niet uit de weg gaan, of zich boven de wet stellen. De huidige situatie kan echter niet blijven duren.

U bent niet verantwoordelijk voor het uitwerken van een oplossing ter zake – de oplossing moet van de federale regering komen – maar elke burgemeester in Vlaanderen kijkt wel naar u om mee aan de kar te duwen. Wij spreken ons in deze resolutie niet uit in welke richting deze oplossing moet gaan. Er duiken verschillende denksporen op. Het zal u overigens niet onbekend zijn dat de VVSG al voorstellen heeft geformuleerd. U zult gemerkt hebben dat veruit het meest wordt gedacht in de richting van een wijziging van artikel 5 van het strafwetboek. Ook andere invalshoeken worden aangegeven: strafrechtelijke immuniteit, strafrechtelijk aansprakelijk maken van de gemeenten, focus op de schadevergoeding en niet op de aansprakelijkheid enzovoort.

Elk voorstel heeft zijn voor- en nadelen en moet nauwkeurig op zijn merites beoordeeld worden. Waar het op aankomt, is een werkbare oplossing. Men kan en mag van een burgemeester immers veel verwachten, maar men kan er niet van uitgaan dat hij dag en nacht in zijn gemeente op inspectietocht gaat en zich afvraagt of een kruispunt nu wel of niet in voldoende mate verlicht is, of er voldoende dranghekkens staan bij sportwedstrijden. Men mag er niet van uitgaan dat men hem persoonlijk verantwoordelijk kan stellen voor dergelijke ‘fouten’. Dat een gemeente als bestuur ter verantwoording kan worden geroepen is één zaak, dat een individuele mandataris uiteindelijk strafrechtelijk kan worden veroordeeld voor een aangelegenheid waar hij persoonlijk geen enkele schuld aan heeft, gaat te ver. Daaraan moet worden gemedieerd en ik reken erop dat deze Vlaamse Regering en de minister van Binnenlands Bestuur in het bijzonder, hier mee haar en zijn schouders onder zet.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mevrouw de voorzitter, collega's, dit voorstel van resolutie speelt in op een heel actueel probleem, waar we de voorbije maanden meerdere voorbeelden van gezien hebben. Denken we maar aan de burgemeesters van Damme, Gent en Destelbergen, die voor de strafrechter moesten verschijnen naar aanleiding van ongevallen op het grondgebied van hun gemeente.

De burger blijkt steeds vaker de voorkeur te geven aan het instellen van een strafrechtelijke vordering in plaats van aan een burgerrechtelijke. Daar zijn enkele redenen voor. De burger denkt op die manier meer ruchtbaarheid

te geven aan zijn zaak en een hogere schadevergoeding te bekomen. In een strafrechtelijke zaak wordt het onderzoek gevoerd door de onderzoeksrechter en het openbaar ministerie, waardoor de burger niet zelf het bewijsmateriaal moet aandragen. In het strafrecht leidt zelfs de kleinste fout tot aansprakelijkheid.

Daartegenover staat het zogenaamde ‘eenheid van fout’-begrip. Als de beklaagde wordt vrijgesproken van strafrechtelijke aansprakelijkheid, kan deze ook niet meer burgerrechtelijk worden aangesproken. Dit creëert een ongewild moreel effect bij de rechter, die daardoor geneigd is om de beklaagde schuldig te verklaren, omdat de burgerlijke partij anders de mogelijkheid op schadevergoeding volledig verliest.

In 1999 werd de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen ingevoerd. De wetgever heeft de gemeente als publieke rechtspersoon hier echter van uitgesloten. Omdat de gemeente zelf dus niet kan worden aangesproken, wendt de burger zich tot individuele mandatarissen die hij persoonlijk dagvaardt. Dit is uiteraard een zeer onrustwekkende evolutie die het engagement van lokale mandatarissen sterk ondermijnt. Het Vlaams Parlement moet zijn verantwoordelijkheid opnemen om dit probleem op te lossen. De Vlaamse overheid is wel bevoegd voor de lokale besturen, maar de strafwet is een federale bevoegdheid. Technisch zijn er verschillende mogelijkheden om tegemoet te komen aan dit ongewild effect van de strafwet, en er zijn zelfs al enkele initiatieven genomen in die richting.

Met dit voorstel van resolutie willen we er via de Vlaamse Regering op aandringen dat de federale overheid op korte termijn een oplossing uitwerkt. We zijn dit verplicht aan alle lokale mandatarissen die zich elke dag inzetten voor hun gemeente, en we kunnen niet toelaten dat hun engagement door een juridische lacune op deze manier wordt afgestraft. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Mevrouw de voorzitter, vooreerst wil ik de verslaggeefster danken voor het verslag en de collega's voor hun medewerking in de commissie.

De verslaggeefster gaf duidelijk aan dat het probleem tweeledig is: ten eerste is er het ontbreken van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale besturen en ten tweede is er de band tussen de strafrechtelijke en burgerrechtelijke verantwoordelijkheid.

In dit voorstel van resolutie bieden wij oplossingen aan en kiezen wij ook al een oplossing. Wij opteren niet voor de strafrechtelijke immuniteit voor de lokale mandataris, maar vragen om de besturen zelf strafrechtelijk aansprakelijk te maken door de wet van 4 mei 1999, artikel 5, betreffende de strafrechtelijke aansprakelijk-

heid van rechtspersonen, aan te passen. Deze wet voerde de strafrechtelijke aansprakelijkheid in voor rechtspersonen, maar de publieke rechtspersonen, zoals de gemeenten en de OCMW's werden hiervan expliciet uitgesloten.

Door een wetswijziging van artikel 5 zouden de lokale besturen zelf strafrechtelijk kunnen worden gedagvaard en veroordeeld. Het grote voordeel hiervan is dat de individuele mandataris beter beschermd wordt en dat de wetswijziging tezelfdertijd de ongelijkheid tussen private en openbare rechtspersonen opheft. Door deze wijziging door te voeren, raakt men niet aan de band tussen de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke verantwoordelijkheid en tast men dus het recht van de burger niet aan om in rechte op te treden tegen de gemeente of het OCMW. Belangrijk is te weten dat ook de VVSG deze optie ondersteunt.

Ik meen dat dit voorstel van resolutie tegemoet komt aan de verzuchtingen van alle lokale mandatarissen en dat het geen afbreuk doet aan de rechtsmiddelen die de burger kan gebruiken. Het is nu aan de federale collega's om gestalte te geven aan deze resolutie en uit alles blijkt dat zij de wens hebben om de wet betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen aan te passen. Ik vraag u dan ook om het voorstel van resolutie voluit te steunen. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio
– 1413 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen
– 1482 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, het voorstel van resolutie van de heer Daems en Mevrouw Vogels werd door de commissie verworpen.

Bij brief van 10 maart 2008 heeft de heer Daems verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 69, punt 5 van het reglement van het Vlaams Parlement zouden we ons bij zitten en opstaan moeten uitspreken over het aanvatten van de bespreking, tenzij men het ermee eens is dat de bespreking wordt aangevat, dan gaan we dat onmiddellijk doen.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Ik stel voor om de bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio en de bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijck en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen samen te voegen tot één enkele bespreking.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

De bespreking is geopend.

De heer Schoofs, verslaggever, heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, collega's, vandaag liggen hier in het parlement twee voorstellen van resolutie voor. Over alle partijgrenzen heen wil ik als verslaggever nog even meedelen dat de voorstellen van resolutie ingegeven zijn door dezelfde bezorgdheid: de werkgelegenheid en de economische toekomst van de Kempen.

De Kempense parlementsleden hebben deze voorstellen ingediend naar aanleiding van de ontslagen bij Janssen Pharmaceutica en de herstructureringen in een aantal andere bedrijven zoals Nokia Siemens Herentals, De Ster in Hoogstraten en Kempico in Gierle. In het totaal zijn er daardoor meer dan 1300 arbeidsplaatsen verloren gegaan. Ten tijde van de sluiting van Belgonucleair in Dessel in 2006 werden al eerder vragen aan de regering gesteld inzake reconversie in de regio. De indieners zijn van oordeel dat de recente gebeurtenissen verantwoordden dat er opnieuw een initiatief wordt genomen.

Het voorstel van resolutie betreffende de werkgelegenheid in de Kempen werd in de commissie voor Economie ongewijzigd en eenparig goedgekeurd met negen stemmen voor.

Het voorstel van resolutie vraagt aan de Vlaamse Regering het volgende. Een: in overleg met de regionale actoren uit de Kempen dringend een reconversieplan

voor de Kempen op te stellen naar aanleiding van de recente ontwikkelingen. Twee: daarbij rekening te houden met de creatie van voldoende, goed ontsloten ruimte om kwaliteitsvol en toekomstgericht te ondernemen. Drie: de kennispolen in de Kempen alle kansen te geven zich verder te ontwikkelen op de domeinen van de Vlaamse milieu- en energietechnologie.

Vier: voldoende middelen uit te trekken voor onderzoek en ontwikkeling en zo innovatie te stimuleren. Vijf: een bovenlokaal mobiliteitsplan, met inbegrip van alle vervoersmodi, voor de Kempen te ontwikkelen dat afgestemd is op het mobiliteitsplan van Antwerpen en van Limburg. Zes: het ondernemerschap te stimuleren, ook door te investeren in onderwijs.

Zeven: ter vrijwaring en verhoging van het welzijn van de inwoners van de Kempen en wegens de mogelijkheden inzake creatie van duurzame werkgelegenheid, werk te maken van kinderopvang, de toekenning van extra plaatsen in de zorg aan het arrondissement Turnhout en een Kempens hartcentrum uit te bouwen. Acht: de bedrijven te begeleiden bij de geplande herstructurering, zodra de definitieve contouren van het interne sociaal overleg bekend zijn. Negen: bij de nieuwe federale regering te blijven informeren naar haar visie op nucleaire activiteiten. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de voorzitter, collega's, de Kempen kampen de jongste decennia met een gemiddeld hogere werkloosheidsgraad dan de andere Vlaamse regio's. In oktober 2007 verloren bovendien op één dag 1000 werknemers hun job in de Kempen. Bij Janssen Pharmaceutica werden in de vestigingen van Beerse, Geel en Olen bijna 700 werknemers ontslagen. In Herentals besteedde Siemens Nokia 163 jobs in de afdeling Onderzoek en Ontwikkeling uit aan het Franse Devoteam.

Ook in andere Kempense bedrijven vielen er ontslagen. Onlangs nog verloren in de kaasmakerij Kempico in Gierle 75 werknemers hun job omdat de directie van het overkoepelende Milcobel de productie naar West-Vlaanderen verhuist.

Voor de mensen die hun werk verliezen, is dat een grote persoonlijke klap. De herstructureringen en collectieve ontslagen zullen echter ook gevolgen hebben voor andere bedrijven en de hele Kempense regio.

Ondanks het feit dat de Kempense werkloosheid daalt, is de groei van het aantal openstaande vacatures in de Kempen kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen: slechts 13 percent, terwijl de stijging in Vlaanderen volgens de VDAB 23 percent bedraagt. De oorzaak hiervan ligt in het feit dat de Kempense regio veel industriële tewerk-

stelling kent, terwijl de werkgelegenheidscreatie voornamelijk in de dienstensector gebeurt. Dat geven ook de indieners van dit voorstel van resolutie toe.

Met genoegen heb ik vastgesteld dat de indieners aandachtig de zeer interessante overlegnota van oktober 2007 van het Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité Kempen hebben gelezen en de nota in hun toelichting zeer goed hebben samengevat.

De heer Peeters haalt in zijn toelichting terecht het probleem van de nucleaire sector in de Kempen aan. In 2006 verloren 261 mensen hun job bij Belgonucleaire in Dessel. Ik steun de heer Peeters ten volle wanneer hij zegt dat er in het bijzonder ingezet moet worden op de van oudsher aanwezige nucleaire sector in de Kempen. In de vragenlijst aan de Vlaamse Regering vind ik daar echter niets van terug. De indieners vragen de Vlaamse Regering enkel om bij de nieuwe federale regering te blijven informeren naar haar visie op nucleaire activiteiten.

Ik vind dit een gemiste kans voor de Kempen. De nucleaire bedrijven stellen in totaal ongeveer 1800 personen direct aan het werk en hebben indirect een effect op de tewerkstelling van ongeveer 3500 werknemers. Maar waarschijnlijk is de noodzakelijke ondersteuning van de nucleaire sector in de Kempen onbespreekbaar voor de Antwerpse collega van de sp.a die bij gebrek aan Kempense sp.a-mandatarissen in het Vlaams Parlement, dit voorstel van resolutie mee heeft ondertekend.

Ook over de arbeidskosten vind ik spijtig genoeg niets terug in dit voorstel van resolutie. De arbeidskosten blijven nochtans de reden waarom onderzoek uit Vlaanderen in het algemeen, en uit de Kempen, met Janssen Pharmaceutica en Nokia Siemens in het bijzonder, wegtrekt.

De grote kloof tussen het bruto- en het nettoloon is nefast. In vergelijking met wat jonge onderzoekers kunnen verdienen in Frankrijk, Spanje of Nederland, is het nettoloon in Vlaanderen gewoon te laag. Vlaanderen, dat het meeste lijdt onder het probleem, heeft wel de middelen om onderzoek hier te houden, maar kan deze middelen niet inzetten omdat de fiscale bevoegdheden op federaal niveau liggen.

De Vlaams Belangfractie zal dit voorstel van resolutie goedkeuren, hoewel ze het niet mee mocht ondertekenen. Voor het Vlaams Belang geen politieke spelletjes. Wij zullen blijven ijveren om op korte en middellange termijn de economie in Vlaanderen en zeker in de Kempense regio te versterken en ervoor te zorgen dat er opnieuw banen worden gecreëerd om zo het aangekondigde banenverlies in de Kempen te compenseren. Bij het Vlaams Belang is iedereen die daaraan mee wil werken, welkom. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil kort nog even de aanleiding en de finaliteit van dit voorstel van resolutie duidelijk maken.

Eind vorig jaar werden er ingrijpende herstructureringen aangekondigd bij een aantal toonaangevende innovatieve bedrijven in de Kempen. Een jaar eerder werd de regio getroffen door een vloedgolf van ontslagen, voornamelijk in de nucleaire sector. Ik verwijs naar een resolutie die dit Vlaams Parlement op 19 april 2006 heeft goedgekeurd.

Deze sociaaleconomische tegenslagen in de Kempen staan op het eerste gezicht volledig haaks op de algemene tendens van hoogconjunctuur in Vlaanderen, met sterk dalende werkloosheidscijfers en veel openstaande vacatures. Ook in de Kempen is een positieve trend merkbaar in de werkgelegenheidscijfers. Gisteren nog maakte de VDAB bekend dat er in de Kempen in februari van dit jaar 10 percent minder werkloosheid was dan een jaar geleden. De vele openstaande vacatures vormen echter geen garantie dat de ontslagen werknemers snel opnieuw werk zullen vinden. Bovendien is de groei van de werkgelegenheid en van de vacatures in de Kempen kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen.

De belangrijkste oorzaak vinden we terug in de sectorale samenstelling van de werkgelegenheid in de Kempen. In de Kempen is er immers veel industriële werkgelegenheid, terwijl algemeen bekend is dat de werkgelegenheid voornamelijk groeit in de dienstensectoren, meer bepaald in de tertiaire en de quataire sector.

Met dit voorstel van resolutie willen we een belangrijk signaal geven aan de Vlaamse Regering. We willen dat er in samenspraak met de regionale actoren, meer bepaald met RESOC Kempen waar alle Kempense actoren deel van uitmaken, een urgentieplan voor de Kempen wordt uitgewerkt. Dit urgentieplan moet concrete actiepunten op korte en middellange termijn bevatten, zodat de economie van de streek versterkt wordt en er opnieuw banen wordt gecreëerd.

De verslaggever heeft al een volledige opsomming gegeven van de actiepunten. Toch wil ik een drietal sporen accentueren. De eerste is die inzake de Kempen als innovatieve kennisregio. De Kempen beschikt over belangrijke kennis- en onderzoekinstellingen, zoals VITO, het SCK en de Katholieke Hogeschool Kempen. Door deze verschillende instellingen te clusteren, kan de onderlinge samenwerking verbeteren en wordt ruimte gecreëerd om economische valorisatie van de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten, meer bepaald op het vlak van duurzame energie- en milieutechnologie, mogelijk te maken.

Een volgend spoor is: de Kempen als logistieke regio. De Kempen werd door het Vlaams Instituut voor de Logis-

tiek aangeduid als toplocatie voor logistieke activiteiten. Vandaag zijn er echter belangrijke knelpunten om alsnog deze doelstelling waar te maken. De voorraad aan beschikbare regionale en lokale bedrijventerreinen is bijna uitgeput. De ontsluiting door het openbaar vervoer, zeker met betrekking tot de bereikbaarheid van bedrijventerreinen, is onvoldoende uitgewerkt. Er zijn ook congestieproblemen op hoofd-, gewest- en lokale wegen, waardoor de toegankelijkheid en leefbaarheid van de Kempen danig in gedrang komt. De ontsluiting van de Kempen en de noodzakelijke verschuiving van wegtransport naar andere vervoersmodi – het spoor en de waterwegen – moeten prioriteit krijgen.

Het derde actiepunt is: de Kempen als zorgzame regio. De groeiende zorgvraag is ook in de Kempen harde realiteit. Innovatie beperkt zich niet enkel tot industriële toepassingen. Ook in de zorgsector moet worden geïnnoveerd. Op basis van een duidelijk afwegingskader en het vooropstellen van prioriteiten kan er een extra zorgaanbod worden toegekend aan de Kempen.

De concrete vragen aan de regering werden door de verslaggever al heel duidelijk geformuleerd. Het urgentieplan moet in samenwerking met de Vlaamse Regering kunnen worden opgemaakt. De mobiliteit en inzet op de verschillende vervoersmodi moeten alle kansen krijgen. Onderzoek & ontwikkeling is belangrijk. De daarvoor noodzakelijke middelen moeten worden ingezet. Het bovenlokaal mobiliteitsplan, met inbegrip van alle vervoersmodi, moet in de praktijk worden omgezet. Uiteraard moet er werk worden gemaakt van extra plaatsen voor kinderopvang, extra plaatsen in de zorg en moet een hartcentrum worden ingeplant in de enige regio in Vlaanderen waar dat nog ontbreekt. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de voorzitter, ik zal reageren van op mijn plaats. Ik doe dat niet omdat het onderwerp niet belangrijk zou zijn. Het meeste is al gezegd. Ik bedank de heer Schoofs voor zijn verslag. Voor het overige sluit ik me aan bij wat de collega's hebben gezegd. Het voorstel van resolutie is duidelijk.

Toch wil ik enkele randbemerkingen maken. We moeten voorzichtig zijn. De oorzaak van de gebeurtenissen in de Kempen was de herstructurering. We mogen zeker aan de Kempenaars niet het signaal geven dat wij, als politici, op die beslissing kunnen wegen. De herstructurering is het gevolg van de globalisering. We moeten daar realistisch in zijn.

Wat in dit voorstel wel realistisch is, is dat er in de Kempen heel wat talent aanwezig is. De punten die de heer Peeters heeft aangehaald, zijn juist. Qua mobiliteit zit alles strop. We kunnen dat alle dagen horen op de radio.

De kennis-, onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten moeten versterkt worden. De economische valorisatie daarvan moet ook mogelijk worden gemaakt. Op het probleem over de bedrijventerreinen is al uitvoerig ingegaan. De zorgopdracht in de Kempen is heel belangrijk.

De Hogeschool Kempen is een belangrijke troef.

We moeten echter realistisch zijn. We moeten de jongeren in de Kempen aansporen om meer universitaire opleidingen te volgen. Op dit vlak laat de enthousiasmering enigszins te wensen over. Wat het onderwijs betreft, wil ik trouwens ook verwijzen naar wat minister Vandembroucke vandaag heeft verklaard: vooral in de Kempen laat ons vreemdetalenonderwijs te wensen over. We moeten hier terdege in investeren.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, aangezien de vorige sprekers al veel hebben gezegd, loop ik het gevaar in herhaling te vallen. Ik wil hier even inzoomen op een paar speerpunten in het voorstel van resolutie.

Ik ben het eens met de stelling dat we onze troeven op het vlak van energie- en milieutechnologie maximaal moeten kunnen valoriseren. We beschikken al over kenniscentra met naam en faam, zoals de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK). Die kenniscentra moeten intensief worden ondersteund. Ze moeten ons helpen duurzame energietechnologie te ontwikkelen. We zullen die technologie nodig hebben om onze Europese verplichtingen inzake het terugdringen van de broeikasgassenuitstoot en het inzetten van 20 procent aan hernieuwbare energie na te komen. We moeten alle kansen grijpen. De Kempen moeten tot een milieu- en energievalei kunnen uitgroeien.

Wat de nucleaire sector betreft, wil ik de vertegenwoordigers van het Vlaams Belang erop wijzen dat er sowieso een hele omwenteling zal plaatsvinden. Dit staat los van een eventuele beslissing van de federale regering. Of we de kerncentrales nu na 40 jaar of na 50 jaar ontmantelen, maakt niet uit. We zullen voor het eerst te maken krijgen met de noodzaak een kerncentrale te ontmantelen. Dit brengt een heel andere soort nucleaire activiteit met zich mee. De sector zal veel meer dan in het verleden in ontmanteling en in verwerking van nucleair afval moeten investeren. De Kempen beschikken op dit vlak over voldoende troeven.

Bij het afbouwen van de grindwinningen is een heel reconversieplan en een bijbehorend fonds, het Grindfonds, in het leven geroepen. De uitstap uit de steenkoolmijnen is eveneens gepaard gegaan met een heel reconversieplan en -fonds. Ik vind het dan ook niet meer dan normaal de nodige reconversie te koppelen aan de omwentelingen in

de nucleaire sector en de sluiting van centrales. De Kempen moeten hier ook van kunnen genieten.

Mijn laatste punt betreft de logistiek. We vragen in ons voorstel van resolutie maximaal in logistiek te investeren. We vragen hierbij wel dat in duurzame logistiek wordt geïnvesteerd. Dit betekent dat de logistieke centra weloverwogen moeten worden ingeplant. We moeten voorkomen dat de Europese distributiecentra breed doorheen het Vlaamse land uitwaaieren. We moeten de logistieke activiteiten en distributiecentra ruimtelijk clusteren. In die clusters moet het kritisch volume worden gecreëerd om het spoor en de binnenvaartshuttles op een rendabele wijze in te zetten.

Enkel op die manier kunnen we vrachtwagens van onze wegen halen. Het spoor en de binnenvaart moeten een groter aandeel in de afwikkeling van onze vervoersstromen naar het achterland kunnen verwerven. Het gaat hier om duurzame en weloverwogen logistiek. Elke beslissing moet zeer doordacht worden genomen. Dit is de richting die de indieners van het voorliggend voorstel van resolutie willen inslaan.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, ik wil in eerste instantie de verslaggever bedanken.

Ik vind wel dat dit voorstel van resolutie vrij laat wordt behandeld. De feiten dateren immers al van september 2007. Buiten het aspect van de sociale bemiddeling blijken de vragen in ons voorstel van resolutie en in het voorstel van resolutie van de meerderheidspartijen nog steeds behoorlijk actueel.

In essentie komt ons voorstel van resolutie erop neer dat we in overleg met de regering een soort charter voor de Kempen wensen. We willen geen nieuw orgaan, geen nieuwe structuur, maar gewoon proberen om goede afspraken te maken tussen de bestaande overlegstructuren in het kader van het RESOC en de Vlaamse Regering.

We willen ook dat er meer offensieve keuzes worden gemaakt. Daarin verschillen we met de tekst van de meerderheid. De tekst van de meerderheid is te veel een opsomming. Zoals de heer Huybrechts zei, is het een beetje een vertaling van het verlanglijstje van het RESOC zonder dat echt wordt gezegd waarvoor offensief moet worden gegaan. Een punt komt wel terug, meer bepaald investeren in milieu- en energietechnologie. Ik zou heel wat sterker durven pleiten voor duurzame verankering van werkgelegenheid waarvan we zeker zijn dat ze nog wel een tijdje zal blijven in de regio. De zorgachterstand wegwerken is een punt, maar er moet ook worden geïnvesteerd in kmo's. Op dat vlak moet nog extra werk worden geleverd.

In ons voorstel van resolutie staat dat we meer moeten durven investeren in open ruimte als economische troef. In het nationaal park Hoge Kempen in Limburg begint dat zijn vruchten af te werpen. Dat is ook al een beetje te zien in de Merode. We moeten proberen om dit economisch meer ten gelde te maken. In deze filosofie – en daar verschil ik nogal van mening met de hoofdindieners – past voor mij niet het aanleggen van nieuwe wegen, zowel van noord naar zuid als van oost naar west in die regio. Er moeten knelpunten worden weggewerkt, maar congestie bestrijden we niet met het aanleggen van extra wegen. Het staat niet zo expliciet in de tekst, maar de onderliggende tekst van het streekcharter is daarin heel duidelijk. Men wil een nieuwe noord-zuidverbinding door de Kempen, en men wil ook een aantal nieuwe oost-westverbindingen.

Er wordt ook nog te veel de kaart getrokken van duurzame logistiek.

Er zijn ook punten die netjes de interne tegenstellingen binnen de meerderheid wegmoffelen. Het voorbeeld van kernenergie is aangehaald. Minister-president Peeters pleit enerzijds voor extra onderzoek voor de vierde generatie kerncentrales via het Myrrha-project. Anderzijds pleit de heer Martens zeer terecht voor een reconversieplan voor de ontmanteling van kerncentrales. Voor mij mag een iets explicieter standpunt worden ingenomen dan nu het geval is. *(Applaus bij Groen!)*

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, ik wil het belang van het voorstel van resolutie onderstrepen waarbij we erin zijn geslaagd om met verschillende politieke gezindheden, ideeën naar voren te schuiven die voor nieuwe accenten moeten zorgen in de economische politiek en het beleid van een regio.

Ik onderschrijf de stelling van mevrouw Hermans dat de politiek niet de indruk mag wekken dat ze alle problemen kan oplossen. Er zijn voldoende politieke hefboomen om de economische stimulansen kansen te geven. Vlaanderen heeft zelf een verantwoordelijkheid ten opzichte van onderzoeksinstellingen. Er wordt in het voorstel van resolutie terecht gesteld dat moet worden geïnvesteerd in milieu- en energietechnologie. Ik wil niets of niemand beschuldigen, maar als er ter plaatse initiatieven worden aangekondigd over nieuwe installaties, is er heel wat politieke tegenkanting om die nieuwe technieken ook kansen te geven. Dat is in tegenspraak met het voorstel van resolutie van de meerderheid.

Ik denk dat het signaal op zich heel belangrijk is. We zullen niet nalaten om de Vlaamse Regering te gepasten tijde te confronteren met dit voorstel van resolutie opdat een verbetering op het terrein daadwerkelijk zichtbaar wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van Weert heeft het woord.

Mevrouw Els Van Weert: Ik sluit mij aan bij de opstellers van de resolutie, en in het bijzonder bij de tussenkomst die door de heer Martens is gehouden. Ik wil er nog twee zaken aan toevoegen.

Het eerste punt betreft de investeringen in milieutechnologie en hernieuwbare energie. We zouden in de Kempen bij wijze van reconversie kunnen investeren in een dergelijke cluster. Ik denk dat nog al te vaak wordt onderschat welke jobcreatie dat met zich mee kan brengen. Men wijst op het feit dat er een nucleaire cluster in de Kempen is die voor werkgelegenheid zorgt. Maar Europese studies hebben uitgewezen dat als er in België effectief werk wordt gemaakt van een gemiddeld investeringspatroon in hernieuwbare energie en milieutechnologie, dat een veelvoud van het aantal jobs kan opleveren van wat vandaag in de nucleaire sector het geval is.

Een tweede punt is het volgende. Ik sluit me ook aan bij wat mevrouw Hermans heeft gezegd. We moeten niet de indruk wekken dat de overheid alles kan oplossen. Ik vind wel het volgende belangrijk. Het is nog niet aan bod gekomen in dit debat, maar het heeft te maken met de rechtstreekse aanleiding tot het debat, namelijk de herstructureringen en de afdankingen bij Janssen Pharmaceutica.

We moeten nagaan hoe effectief expansiesteun de effecten resorteert die worden beoogd.

Er is het grootst mogelijke bedrag aan expansiesteun aan Janssen Pharmaceutica toegekend en tegelijk werd in een mededeling aangekondigd dat de maximale steun een zeshonderdtal nieuwe jobs zou opleveren. Datzelfde bedrijf heeft nu met één pennentrek dat aantal jobs opnieuw geschrapt. We kunnen vragen stellen bij de voorwaarden die aan dat soort van bedragen aan expansiesteun moeten worden gekoppeld. Expansiesteun is een instrument waarover we beschikken.

Het heeft misschien niet rechtstreeks het omgekeerde effect geressorteerd, maar we moeten toch vaststellen dat het bedrijf een behoorlijk aantal jobs heeft geschrapt. Ook daar is een evaluatie op zijn plaats. Dat reikt verder dan het verhaal van de Kempen alleen. Het is noodzakelijk dat de Kempen de bescheidenheid die het siert, af en toe opzij zet en wat meer op Brusselse tafels klopt om af en toe wat investeringen en extra inspanningen in haar richting te laten komen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Rudi Daems en mevrouw Mieke Vogels betreffende een Vlaams pact voor de Kempen naar aanleiding van de recente golf van herstructureringen en ontslagen in de regio

– 1413 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
72 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
29 leden hebben ja geantwoord;
76 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie niet aan.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jacky Maes, Jan Verfaillie, Marnic De Meulemeester, Dirk De Cock en Kris Van Dijk betreffende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van lokale mandatarissen

– 1430 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Frans Peeters, de dames Tinne Rombouts en Kathleen Helsen, de heren Bart Martens en Kris Van Dijk en mevrouw Margriet Hermans betreffende de werkgelegenheid in de Kempen

– 1482 (2007-2008) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Mieke Vogels tot besluit van de op 26 februari 2008 door mevrouw Mieke Vogels in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de plannen van de minister met betrekking tot de thuiszorg en het verzet bij lokale besturen tegen de wijzigingen van het Thuiszorgdecreet

– 1574 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
74 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 26 februari 2008 door mevrouw Marijke Dillen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het opstellen van een masterplan voor de dringende nood aan bijkomende banen in de social-profitsector
– 1576 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
75 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 19 maart 2008 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.12 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Jos Bex, Thieu Boutsen, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Frank Creyelman, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Tom Dehaene, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Paul Delva, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille.

Afwezig met kennisgeving

Agnes Bruyninckx, Mark Demesmaeker, Jos De Meyer, Katleen Martens, Sabine Poleyn, Frans Wymeersch: gezondheidsredenen;

Anissa Tamsamani, Luc Van den Brande: buitenslands;

Cathy Berx, Patrick Janssens: ambtsverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Erik Arckens, Gilbert Bossuyt, Gerda Van Steenberge, Mieke Vogels.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Rudi Daems, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Eloi Glorieux, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Jos Stassen, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan

Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Monique Moens, Fientje Moerman, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Miet Smet, Helga Stevens, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Jos Bex, Thieu Boutsen, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Rudi Daems, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille

---

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Jos Bex, Thieu Boutsen, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Rudi Daems, Vera Dua, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier

---

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Rudi Daems, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Eloi Glorieux, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Jos Stassen, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Sonja Claes, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Miet Smet, Helga Stevens, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Piet De Bruyn, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Paul Delva, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Miet Smet, Helga Stevens, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Els Van Weert, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Rudi Daems, Vera Dua, Eloi Glorieux, Monique Moens, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jurgen Verstrepen

---

